

**Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини**

**ЗВІТ РЕКТОРА
про виконання умов контракту
з Міністерством освіти і науки України
за 2019 рік**

**Затверджено на конференції
трудового колективу
21 грудня 2019 р. (протокол № 10)**

Умань – 2019

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ I. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА	5
1.1. Ліцензування спеціальностей та акредитація освітніх програм	5
1.2. Зміст та планування освітнього процесу	11
1.3. Створення умов для здобуття вищої освіти в університеті студентами з особливими освітніми потребами	17
1.4. Організація практичної підготовки	21
1.5. Система внутрішнього забезпечення якості освіти в університеті	24
1.6. Аналіз успішності студентів	28
1.7. Військова підготовка студентів	30
1.8. Робота з іноземними студентами	32
Розділ II. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ТА МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ	34
2.1. Науково-організаційна структура університету	34
2.2. Наукові школи	37
2.3. Наукові видання університету	42
2.4. Публікації співробітників університету	43
2.5. Підготовка наукових, науково-педагогічних кадрів	44
2.6. Науково-дослідна та інноваційна діяльність молодих учених	46
2.7. Науково-дослідна робота студентів	48
2.8. Інформаційне забезпечення наукової діяльності	50
2.9. Патентно-ліцензійна діяльність	51
2.10. Наукове співробітництво з закордонними організаціями	54
Розділ III. ВИХОВНА РОБОТА	57
3.1. Організація виховної роботи в університеті	57
3.2. Студентське самоврядування	58
3.3. Заходи, спрямовані на формування національної свідомості та громадсько-політичної активності	60
3.4. Природоохоронна діяльність	62
3.5. Культурно-просвітницькі заходи	63
3.6. Спортивно-масова робота	64
Розділ IV. ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ	67
4.1. Організація профорієнтаційної роботи	67
4.2. Система доуніверситетської підготовки	69

4.3.	Вступна кампанія	70
4.4.	Формування контингенту студентів	72
4.5.	Атестація випускників	79
Розділ V.	КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	82
5.1.	Професорсько-викладацький склад університету	82
5.2.	Підвищення кваліфікації викладачів	83
5.3.	Рейтинг викладачів, кафедр, факультетів та інституту	84
Розділ VI.	ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА І ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ	94
6.1.	Аналіз фінансово-економічної діяльності та ефективності використання державного майна	94
6.2.	Результати роботи адміністративно-господарської частини університету	101
6.3.	Організація роботи з охорони праці	103
Розділ VII.	ІНФОРМАЦІЙНИЙ СУПРОВІД ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ	106
7.1.	Презентація університету на міжнародних та всеукраїнських виставках	106
7.2.	Представлення університету в засобах масової інформації	106
Розділ VIII.	ДОТРИМАННЯ УМОВ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ	109

ВСТУП

У звітному періоді університет діяв згідно з ліцензією на провадження освітньої діяльності на певних рівнях вищої освіти, проводив наукову, науково-технічну, інноваційну та методичну роботу, забезпечував організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти.

До складу університету входять 11 факультетів, 1 навчально-науковий інститут та відокремлений структурний підрозділ – Канівський коледж культури і мистецтв.

Завдяки раціональному використанню матеріально-технічного потенціалу та потужного кадрового складу було реалізовано низку важливих завдань в аспекті налагодження міжнародних зв'язків та провадження міжнародної діяльності в галузі освіти, науки, спорту, мистецтва і культури; формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, становлення в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, усвідомлення необхідності дотримання здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися; створення належних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів.

В умовах глобалізації, посилення конкуренції, мобільності робочої сили, швидких економічних і технологічних змін загострюється проблема підготовки кадрів відповідно до сучасних вимог та викликів на міжнародному та національному ринках праці. З огляду на визначення престижу університету через призму якості фахової підготовки здобувачів вищої освіти завдання кожного учасника освітнього процесу сфокусовані на формуванні стійкої позитивної академічної репутації університету за всіма освітніми програмами в Україні та за її межами, забезпечення довіри ринку праці до присвоєних університетом кваліфікацій.

Наведені у звіті факти свідчать про те, що Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини посилює свою роль у суспільстві, динамічно розвивається на засадах інтеграції освіти, наукових досліджень та інновацій.

РОЗДІЛ І. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА

1.1. Ліцензування спеціальностей та акредитація освітніх програм

Протягом звітнього періоду відповідно до наказів ректора № 229 о/д від 15.03.2019 р. та № 736 о/д від 24.09.2019 р. «Про підготовку до акредитації освітніх програм університету у 2018/2019 н.р.»; наказів МОН України «Про проведення акредитаційної експертизи освітніх програм» № 445-л від 07.05.2019 р., № 594-л від 15.05.2019 р., № 634-л від 16.05.2019 р., № 668-л від 23.05.2019 р., № 734-л від 29.05.2019 р., № 736-л від 29.05.2019 р., № 736-л від 29.05.2019 р.; наказів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти № 254-Е від 26.11.2019 р. та № 281-Е від 28.11.2019 р. акредитаційній експертизі підлягали 13 освітніх програм (11 – освітньо-професійних, 2 – освітньо-наукових) і 1 спеціальність; ліцензійній експертизі – 46 спеціальностей університету.

За звітний рік проведено процедуру первинної акредитаційної експертизи для 13 освітніх програм, для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівня вищої освіти, а також для 1 напрямку підготовки ОКР «бакалавр».

Освітньо-професійні програми:

1. Середня освіта (Музичне мистецтво). (Художня культура), зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво), другий (магістерський) рівень вищої освіти;
2. Професійна освіта (Комп'ютерні технології), зі спеціальності 015 Професійна освіта (Комп'ютерні технології), перший (бакалаврський) рівень вищої освіти;
3. Дошкільна освіта зі спеціальності 012 Дошкільна освіта (другий (магістерський) рівень вищої освіти);
4. Початкова освіта. Середня освіта (Мова і література (англійська)), 013 Початкова освіта, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти;
5. Початкова освіта. Середня освіта (Інформатика), 013 Початкова освіта, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти;
6. Туризм, зі спеціальності 242 Туризм, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти;
7. Психологія, зі спеціальності 053 Психологія, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти;
8. Психологія, зі спеціальності 053 Психологія, другий (магістерський) рівень вищої освіти;
9. Початкова освіта. Психологія, 013 Початкова освіта, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти;
10. Початкова освіта. Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта, другий (магістерський) рівень вищої освіти;

11. Середня освіта (Хімія), 014 Середня освіта (Хімія), другий (магістерський) рівень вищої освіти.

Освітньо-наукові програми:

1. Освітні, педагогічні науки, зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки (другий (магістерський) рівень вищої освіти);

2. Початкова освіта, 013 Початкова освіта, другий (магістерський) рівень вищої освіти.

Спеціальність:

1. 6.010104 Професійна освіта (Дизайн), (ОКР «бакалавр»).

Таблиця 1

Розширення провадження освітньої діяльності

№ п/п	Шифр і назва галузі знань	Шифр і назва спеціальності	Ліцензований обсяг
1.	01 Освіта/Педагогіка	011 Освітні, педагогічні науки	240 (з урахуванням терміну навчання)

Таблиця 2

Збільшення ліцензованого обсягу для спеціальностей

№ п/п	Шифр і назва галузі знань	Шифр і назва спеціальності	Наявний ліцензований обсяг	Встановлений ліцензований обсяг
Підготовка за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти				
1.	01 Освіта/Педагогіка	012 Дошкільна освіта	250	1200 (з урахуванням терміну навчання)
2.	01 Освіта/Педагогіка	014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)	100	600 (з урахуванням терміну навчання)
3.	01 Освіта/Педагогіка	016 Спеціальна освіта	100	600 (з урахуванням терміну навчання)
Підготовка за другим (магістерським) рівнем вищої освіти				
4.	01 Освіта/Педагогіка	014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)	60	160 (з урахуванням терміну навчання)

5.	01 Освіта/Педагогіка	014 Середня освіта (Математика)	50	120 (з урахуванням терміну навчання)
6.	01 Освіта/Педагогіка	014 Середня освіта (Інформатика)	40	120 (з урахуванням терміну навчання)
7.	01 Освіта/Педагогіка	016 Спеціальна освіта	60	240 (з урахуванням терміну навчання)
8.	02 Культура і мистецтво	025 Музичне мистецтво	55	100 (з урахуванням терміну навчання)

Таблиця 3

**Збільшення ліцензованого обсягу у сфері вищої освіти
(для початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти)**

№ п/п	Шифр і назва галузі знань	Шифр і назва спеціальності	Ліцензований обсяг
Підготовка за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти			
1.	01 Освіта/Педагогіка	012 Дошкільна освіта	50 (з урахуванням терміну навчання)
2.	01 Освіта/Педагогіка	014 Середня освіта (Природничі науки)	40 (з урахуванням терміну навчання)
3.	01 Освіта/Педагогіка	016 Спеціальна освіта	50 (з урахуванням терміну навчання)
4.	05 Соціальні та поведінкові науки	051 Економіка	50 (з урахуванням терміну навчання)
5.	05 Соціальні та поведінкові науки	053 Психологія	50 (з урахуванням терміну навчання)
6.	07 Управління та адміністрування	071 Облік і оподаткування	50 (з урахуванням терміну навчання)

7.	07 Управління та адміністрування	073 Менеджмент	50 (з урахуванням терміну навчання)
8.	07 Управління та адміністрування	075 Маркетинг	50 (з урахуванням терміну навчання)
9.	08 Право	081 Право	30 (з урахуванням терміну навчання)
10.	23 Соціальна робота	231 Соціальна робота	50 (з урахуванням терміну навчання)
11.	24 Сфера обслуговування	241 Готельно-ресторанна справа	50 (з урахуванням терміну навчання)
12.	24 Сфера обслуговування	242 Туризм	50 (з урахуванням терміну навчання)
13.	28 Публічне управління та адміністрування	281 Публічне управління та адміністрування	50 (з урахуванням терміну навчання)

Таблиця 4

Збільшення ліцензованого обсягу у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою (підвищення кваліфікації)

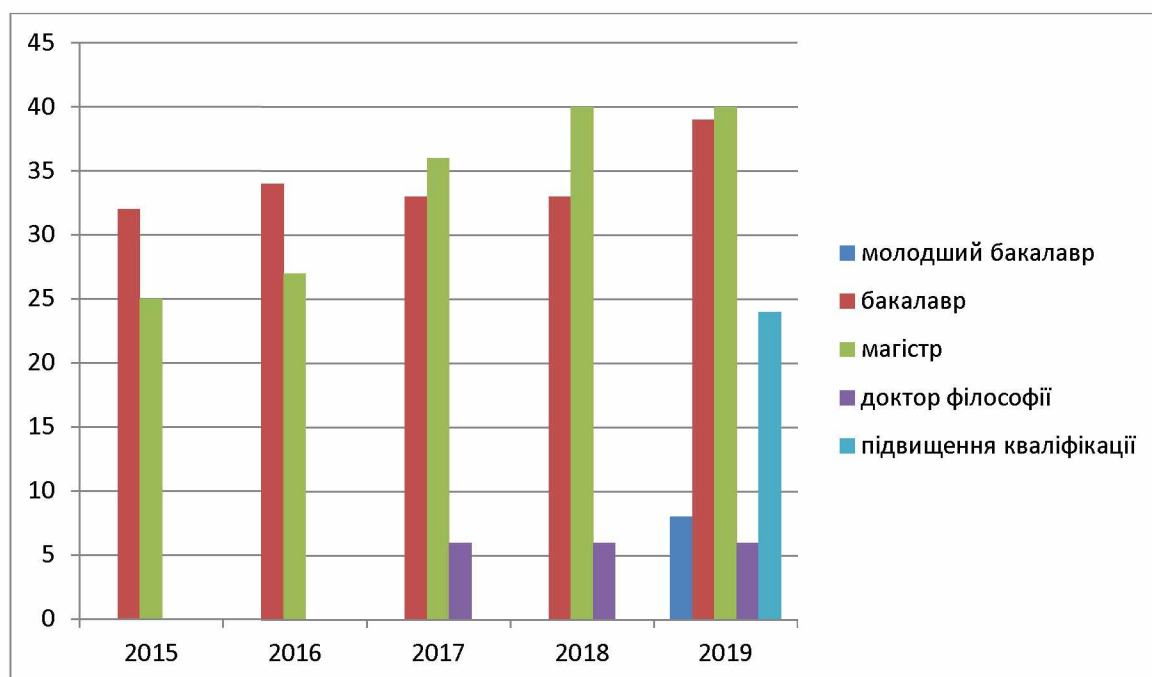
№ п/п	Шифр і назва галузі знань	Шифр і назва спеціальності	Ліцензований обсяг
Підготовка за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти			
1.	01 Освіта/Педагогіка	011 Освітні, педагогічні науки	25
2.	01 Освіта/Педагогіка	012 Дошкільна освіта	30
3.	01 Освіта/Педагогіка	013 Початкова освіта	30
4.	01 Освіта/Педагогіка	014 Середня освіта (Фізика)	20
5.	01 Освіта/Педагогіка	014 Середня освіта (Математика)	20
6.	01 Освіта/Педагогіка	014 Середня освіта (Інформатика)	30
7.	01 Освіта/Педагогіка	014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)	30
8.	01 Освіта/Педагогіка	014 Середня освіта	20

		(Природничі науки)	
9.	01 Освіта/Педагогіка	014 Середня освіта (Історія)	20
10..	01 Освіта/Педагогіка	014 Середня освіта (Музичне мистецтво)	20
11.	01 Освіта/Педагогіка	014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)	20
12.	01 Освіта/Педагогіка	014 Середня освіта (Хореографія)	20
13.	01 Освіта/Педагогіка	014 Середня освіта (Географія)	20
14.	01 Освіта/Педагогіка	014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)	25
15.	01 Освіта/Педагогіка	014 Середня освіта (Хімія)	20
16.	01 Освіта/Педагогіка	014 Середня освіта (Українська мова і література)	30
17.	01 Освіта/Педагогіка	014 Середня освіта (Мова і література (англійська))	30
18.	01 Освіта/Педагогіка	014 Середня освіта (Фізична культура)	30
19.	01 Освіта/Педагогіка	016 Спеціальна освіта	25
20.	02 Культура і мистецтво	025 Музичне мистецтво	20
21.	05 Соціальні та поведінкові науки	051 Економіка	60
22.	05 Соціальні та поведінкові науки	053 Психологія	25
23.	23 Соціальна робота	231 Соціальна робота	30
24.	28 Публічне управління та адміністрування	281 Публічне управління та адміністрування	60

Динаміку ліцензованих спеціальностей університету за останні п'ять років подано у діаграмі 1.

Діаграма 1

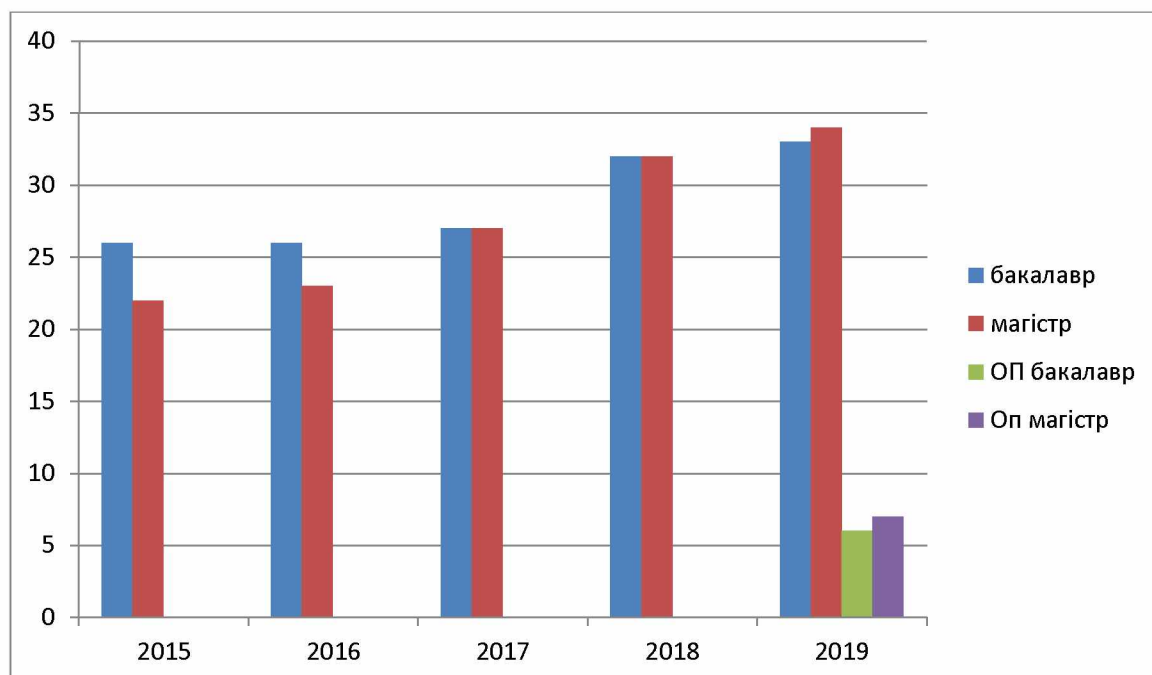
Динаміка ліцензованих спеціальностей університету

Динаміку акредитованих спеціальностей університету за останні п'ять років подано у діаграмі 2.

Діаграма 2

Динаміка акредитованих спеціальностей університету

Перспективним планом на 2020 рік передбачено акредитацію освітніх програм з таких спеціальностей.

Для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти:

1. Середня освіта (Хімія) зі спеціальності 014 Середня освіта (Хімія);
2. Початкова освіта. Дошкільна освіта, зі спеціальності 013 Початкова освіта.

Для другого (магістерського) рівня вищої освіти:

1. Середня освіта (Природничі науки), зі спеціальності 014 Середня освіта (Природничі науки);
2. Початкова освіта, зі спеціальності 013 Початкова освіта.

На сьогодні в університеті здійснюється підготовка фахівців з 11 галузей знань, з них: за початковим рівнем (короткий цикл) – 15 спеціальностей, за першим (бакалаврським) рівнем – 39 спеціальностей, за другим (магістерським) рівнем вищої освіти – 40 спеціальностей, за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти – 6 спеціальностей.

Серед першочергових завдань університету у 2020 році – приведення у відповідність до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 347 «Про внесення змін до постанови КМУ від 30 грудня 2015 року № 1187»).

Необхідно надалі продовжувати роботу з прогнозування та відкриття перспективних спеціальностей з урахуванням потреб держави і регіону, підготовки фахівців, затребуваних ринком праці. Разом з тим існує необхідність перегляду доцільності реалізації наявних освітніх програм для першого (бакалаврського) рівня та другого (магістерського) рівнів вищої освіти, які не користуються попитом.

1.2. Зміст та планування освітнього процесу

Упродовж 2019 року діяльність навчально-методичного відділу та структурних підрозділів була спрямована на виконання постанов і наказів Міністерства освіти і науки України, рішень вченої ради та ректорату університету, реалізацію змісту вищої освіти на підставі державних стандартів та кваліфікаційних вимог до фахівців з урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій навчання, орієнтованих на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін у соціально-культурній сфері.

Удосконалення студентської мобільності, досягнення сумісності програм підготовки та кваліфікацій, забезпечення навчання студентів за індивідуальною варіативною частиною освітніх програм, підвищення якості підготовки фахівців та їх конкурентоспроможності, забезпечення доступу до ринків праці, посилення престижу вищої освіти України – основні цілі, реалізацію яких здійснює університет.

Освітня діяльність належним чином спланована у навчальних планах, відповідно до яких передбачається вивчення гуманітарних та соціально-економічних, природничо-наукових та професійно-орієнтованих дисциплін.

При розробці планів ураховані останні рекомендації Міністерства освіти і науки України щодо розподілу освітнього часу за циклами дисциплін, чітко виділені нормативні і вибіркові навчальні дисципліни, визначено кількість годин, відведених на самостійну роботу студентів з кожної дисципліни. Навчальним планом передбачено графік викладання навчальних дисциплін, види та тривалість практик, випускну атестацію.

З метою забезпечення повноцінного функціонування освітнього процесу у 2019 році робота навчально-методичного відділу була спрямована на якісну його організацію, методичну підготовку професорсько-викладацького складу. З цією метою проведено комплекс заходів, а саме: підготовлено та затверджено графіки освітнього процесу; документацію, необхідну для проведення випускної атестації; спільно із заступниками деканів із навчальної роботи упорядковано робочі навчальні плани відповідно до навчальних планів; накази про планування навчального навантаження професорсько-викладацького складу та затвердження академічного навантаження викладачів кафедр університету на поточний навчальний рік; розрахунки навчального навантаження викладачів по кафедрах (обсяг годин); проведено наради із завідувачами кафедр щодо планування академічного навантаження на навчальний рік; обговорення показників рейтингу професорсько-викладацького складу з навчально-методичної роботи; статистичний звіт «Форма 2-3 нк» у зазначені терміни подано у МОН України; довідку про діяльність університету як учасника конкурсного відбору виконавців державного замовлення; визначено пропозиції щодо обсягів прийому та випуску за державним замовленням у 2018/2019 н.р.; підготовлено подання на призначення іменних та персональних стипендій для студентів університету на I та II семестри; здійснено переведення студентів із контрактної форми навчання на вільні місця державного замовлення; підведено та проаналізовано підсумки результатів екзаменаційних сесій по інституту/факультетах та в цілому по університету після завершення сесій та після ліквідації академічної заборгованості; сформовано кількісно-якісні показники випускної атестації відповідних освітніх ступенів, напрямів підготовки, спеціальностей; своєчасно, щоквартально подано звіти у бухгалтерію університету про зміни чисельності студентів; підведено підсумки рейтингу професорсько-викладацького складу з навчально-методичної роботи; сформовано річний план та звіт підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників; забезпечено факультети/інститут і кафедри університету документацією з планування, обліку та звітності в освітньому процесі; своєчасно подано листи-відповіді на запити МОН України, управління освіти і науки обласної державної адміністрації та інших установ, що стосувалися організації освітнього процесу.

З метою удосконалення освітнього процесу в університеті та оптимізації діяльності кафедр, факультетів / інституту упродовж року підлягали обговоренню та затвердженню на вченою радою університету такі

документи: «Положення про організацію науково-методичної роботи на кафедрах Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 8 від 29 січня 2019 р.), «Положення про науково-методичну комісію факультету/інституту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 8 від 29 січня 2019 р.), «Положення про Всеукраїнські олімпіади Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини» (протокол № 10 від 26 лютого 2019 р.); «Положення про планування та облік основних видів роботи професорсько-викладацького складу Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини» (протокол № 13 від 23 квітня від 2019 р.), нові редакції «Положення про Центр дистанційного навчання в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» (протокол № 16 від 25 червня 2019 р.), «Положення про Центр дистанційного навчання в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» (протокол № 16 від 25 червня 2019 р.), «Правил призначення стипендій здобувачам вищої освіти, аспірантам і докторантам університету» (протокол № 16 від 25 червня 2019 р.). У зв'язку із запровадженням в університеті освітньої діяльності у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою (підвищення кваліфікації педагогічних працівників дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних, професійно-технічних закладів) затверджено «Положення про курси підвищення кваліфікації (у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою)» (протокол № 11 від 26 березня 2019 р.).

У 2019 р. навчально-організаційна робота в університеті здійснювалася відповідно до чинних нормативних документів, навчальних планів та наказів ректора і носила професійно спрямований характер:

- розроблено та затверджено розклади занять на семестри, графіки складання екзаменів і заліків, проведення передекзаменаційних консультацій та ліквідації академічної заборгованості;

- укладено графіки самостійної роботи студентів, захисту індивідуально-творчих завдань, чергування викладачів на кафедрах, що сприяло покращенню організації роботи зі студентами, які навчаються за індивідуальним графіком;

- здійснено перевірку готовності інституту/факультетів та кафедр до зимової та літньої екзаменаційних сесій та випускної атестації;

- на засіданнях кафедр, вчених радах інституту/факультетів щосеместрово розглядалися питання про стан навчально-організаційної роботи, основну увагу було зацентовано на необхідності удосконалення освітнього процесу, його методичного забезпечення відповідно до вимог кредитно-трансферної системи;

- щосеместрово проводилась проміжна атестація студентів, за наслідками якої батькам студентів I курсу було надіслано листи з відомостями про результати атестації, а їхню успішність, а також кураторами груп проводилась робота зі студентами безпосередньо в академічних групах;

- на факультетах /в інституті проведено батьківські збори з метою обговорення проблем навчання і виховання студентів-першокурсників;
- проведено анонімне анкетування студентів з метою виявлення випадків поборів і хабарництва у ході підсумкового контролю знань студентів.

Протягом 2019 р. навчально-методичним відділом здійснювався поточний контроль за організацією і проведенням освітнього процесу (контроль за виконанням факультетами / інститутом навчальних планів, графіків освітнього процесу, розкладів навчальних занять, екзаменів та заліків, раціональним використанням аудиторного фонду університету тощо); готовністю факультетів / інституту, кафедр до нового навчального року (розклади занять, графіки освітнього процесу, перевідні накази, наявність академічної заборгованості студентів на факультетах); проведенням сесій, заповненням відомостей підсумкового контролю, проведенням ліквідації академічної заборгованості студентами денної та заочної форм навчання, порядком відрахування студентів, які мали академічну заборгованість; порядком організації та проведення всіх видів практик упродовж навчального року; поданням службових записок від деканів факультетів/директора інституту та витягів із протоколів засідань кафедр про затвердження тем випускних кваліфікаційних робіт; забезпеченням контролю за плануванням і виконанням індивідуального навчального навантаження штатними викладачами та викладачами, які працювали на умовах сумісництва і погодинної оплати праці.

З метою здійснення контролю за якістю виконання освітнього процесу на рівні кафедри – адміністрація факультету/інституту проводився систематичний аналіз завідувачами кафедр, деканами факультетів/директором інституту стану науково-дослідної роботи викладачів та студентів; організації та захисту випускних кваліфікаційних робіт; виконання навчально-методичної та наукової роботи викладачів; виховної роботи кураторів академічних груп; стану ведення номенклатурної документації.

Моніторинг якості рівня викладання дисциплін здійснювався деканами факультетів/директором інституту, членами науково-методичних комісій, завідувачами кафедр шляхом контрольного відвідування відкритих занять (у тому числі конкурсних), а також взаємовідвідування занять викладачами, що засвідчено у відповідних протоколах та записами в журналах. У них представлено ґрунтовний аналіз проведених занять, їх відповідність тематиці навчальних і робочих програм, використання інноваційних технологій, інформаційно-технічного забезпечення тощо.

Систематично деканатами факультетів / дирекцією інституту здійснювався порівняльний аналіз якості успішності навчальної діяльності студентів за такою схемою:

1. Якість і успішність за наслідками сесії.
2. Якість і успішність у порівнянні з попередньою сесією.

3. Якість і успішність після ліквідації академічної заборгованості.

В умовах розвитку безконтактних технологій навчання в університеті широко використовується інформаційно-освітнє середовище Moodle, в якому розміщено навчально-методичні комплекси навчальних дисциплін за напрямом підготовки, спеціальностями ОС «Бакалавр» та «Магістр», що є важливою умовою організації навчання в режимі дистанційної освіти. Використання віртуального середовища Moodle дає змогу не лише надавати необхідні рекомендації студентам, але й здійснювати інтерактивний зв'язок як систематичний контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів.

Викладачі університету сертифікують навчальні курси, що відповідає затвердженим вимогам відповідно до «Положення про сертифікацію електронних навчальних курсів, розміщених в системі дистанційного навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини». У 2019 р. було сертифіковано 16 навчальних електронних навчальних курсів, а їх автори отримали відповідні сертифікати (у 2018 р. – 12 курсів).

На кафедрах університету розроблено і постійно оновлюються інтерактивні комплекси навчально-методичного забезпечення з усіх навчальних дисциплін. Викладачі університету активно працюють над удосконаленням навчально-методичного забезпечення дисциплін відповідно до вимог ECTS, готують підручники, посібники та методичні рекомендації для студентів різних років навчання.

Отже, уся організаційна та навчально-методична робота в університеті сьогодні ведеться з урахуванням сучасних підходів до впровадження кредитно-трансферної системи навчання, а також створюються необхідні умови належного функціонування в системі ECTS для усіх учасників освітнього процесу.

В університеті систематично працюють науково-методичні комісії факультетів/інституту та проводяться науково-методичні семінари кафедр, на яких обговорюються питання удосконалення навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, методики проведення лекцій, практичних та семінарських занять, організації різних видів практик, самостійної роботи студентів, результати різних видів контролю тощо.

Випусковими кафедрами розроблено та затверджено програми випускної атестації для напрямів підготовки і спеціальностей ОС «Бакалавр» і «Магістр», тематику та методичні рекомендації до написання та захисту курсових та випускних кваліфікаційних робіт.

З метою запобігання та виявлення академічного плагіату у випускних кваліфікаційних роботах, забезпечення дотримання принципів та правил академічної доброчесності в університеті використовується система Anti-Plagiarism, яка стимулює до якісної підготовки таких робіт, творчості, коректної роботи із джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики.

Відповідно до «Положення про кредитно-трансферну накопичувальну

систему в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» на кафедрах університету розроблено робочі навчальні програми, критерії оцінювання знань студентів, створено відповідну методичну базу, підготовлено дидактичний матеріал до практичних занять дисциплін відповідно до академічного навантаження, розроблено завдання для поточного, модульного та підсумкового контролю знань студентів, окреслено матеріал для самостійного опрацювання з обов'язкових та вибіркового навчальних дисциплін циклів природничо-наукової, професійної та практичної підготовки робочих навчальних планів.

У поточному році власними силами викладачів та студентів університету поліпшено методичне забезпечення освітнього процесу за рахунок передплати на фахові періодичні видання для бібліотеки та читальних залів, а також придбано низку фахових посібників та підручників.

Застосування інноваційних технологій в освітньому процесі широко впроваджується в університеті. Для стимулювання інтелектуальних здібностей і творчого потенціалу студентів у ході проведення семінарських занять викладачі широко використовують традиційні й інтерактивні методи навчання: брейн-ринги, діалоги, дебати, диспути, КВК, конференції, мультинавчання, роботу парами, творчі завдання, «круглий стіл», аудіо-, відео-записи, ділові та рольові ігри, обговорення рефератів, літературно-театральні конкурси, професійні тренінги та тренінгові вправи, індивідуальні та групові тренінги, семінари-конференції, дискусії. На заняттях викладачі запроваджують інноваційні технології навчання: «коло ідей», «ажурна пилка», «карусель», «мікрофон», «мозкова атака», «акваріум», «мозаїка», «Сократів Діалог», «інтерв'ю» тощо.

На факультеті іноземних мов продовжувалося пілотування (IV року навчання) експериментальної інноваційної навчальної програми з дисципліни «Методика навчання англійської мови», розробленої у межах спільного проекту Міністерства освіти і науки України та Британської Ради в Україні «Шкільний вчитель нового покоління». При вивченні дисципліни пропонується інноваційний підхід «від практики до теорії». Тому заняття базуються на впровадженні інтерактивних методів і прийомів роботи, які передбачають навчання на основі комунікативних завдань, використання ситуаційних досліджень, симуляції, групові проекти, кейс-технології, розв'язання проблем тощо. Такий підхід сприяє розвитку автономності студентів, критичного мислення, усвідомленню власної відповідальності за результати свого навчання та спрямований на формування компетентностей, якими має володіти сучасний вчитель англійської мови – вчитель нового покоління.

Викладачі послуговуються комп'ютерними програмами Acrobat Reader 5,0; пакет ПЗ Microsoft Office (2003, 2007, 2010, 2013, 2017, office On-line), 1С:Бухгалтерія, FoxitReader, Microsoft Visual Studio Studio, Corel Draw, Adobe Photoshop, 3d Max, Delphi, Gran 3D, Abby Fine Reader, Prezi, Google Chrome, Opera, Mozilla Fire fox, Mozilla Thunderbird, Outlook Express, Skype, Open Office, Libra Office, G-suite Google for education.

Питання удосконалення організації та змісту освітнього процесу, розробки освітньо-професійних та освітньо-наукових програм, навчально-методичного забезпечення дисциплін, дистанційного навчання, підготовки до атестації здобувачів вищої освіти систематично розглядаються на засіданнях ректорату, навчально-методичної та вченої ради університету.

У наступному році робота університету буде спрямована на підготовку фахівців за відповідними освітньо-професійними програмами початкового (короткий цикл), першого (бакалаврського) та освітньо-науковими програмами другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти; динаміку запровадження інноваційно-педагогічних та інформаційно-комунікативних технологій в організації професійної підготовки студентів, реалізацію заходів з підвищення конкурентоспроможності випускників, викладачів та науковців університету шляхом сприяння вільному оволодінню іноземними мовами і сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями; забезпечення активної підтримки та всебічного розвитку студентського самоврядування із широким його залученням до аналізу організації освітнього процесу та якості освіти; налагодження співпраці із зарубіжними університетами, бізнес-структурами щодо обміну досвідом та практичної підготовки студентів, що сприятиме підвищенню професійної компетенції майбутніх фахівців до рівня світових вимог, а також зростанню їхньої конкурентоспроможності на ринку праці.

1.3. Створення умов для здобуття вищої освіти в університеті студентами з особливими освітніми потребами

В університеті серед здобувачів вищої освіти є 94 особи з такими нозологіями: спинномозкова травма, синдром Шерешевського-Тернера, синдром Мак-Кьюна-Олбрайта, цукровий діабет, епілепсія, ураження опорно-рухового апарату, дитячий церебральний параліч, сколіоз, вроджений вивих обох тазостегнових суглобів, легенева гіпертензія, двобічна хронічна сенсоневральна приглухуватість II-III ступеня з раннього дитинства, деформація обох очних яблук, вторинна катаракта лівого ока, глаукома правого ока, хронічний гломерулонефрит єдиної лівої нирки зі стійким сечовим синдромом без МФП, порок серця, дефект міжшлуночкової перетинки з артеріальним скидом, недостатність правої артерії.

Тенденція зростання чисельності студентів з інвалідністю визначила як один з пріоритетів університету у звітний період необхідність розв'язання проблеми навчання і соціального розвитку таких осіб з дотриманням гуманістичної концепції освіти, в основу якої покладено принцип «від рівних прав до рівних можливостей». Рівень забезпечення освіти для всіх є індикатором першочерговості загальнолюдських цінностей і досягнутого рівня інклюзивного розвитку закладу освіти.

В університеті створені всі умови для навчання студентів з інвалідністю, зокрема забезпечення осіб з особливими освітніми потребами спеціальним навчально-реабілітаційним супроводом та створення для них

вільного доступу до інфраструктури закладу.

Нещодавно відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти» від 10 липня 2019 року №635 на факультеті соціальної та психологічної освіти створено три інклюзивні групи.

Передумовами створення таких груп стали новітні тенденції в освітньому просторі, адже на сьогодні значна увага приділяється наданню рівного доступу до освіти та включення людей із особливими потребами в навчальне середовище та громадське життя суспільства.

Пріоритетними виступають такі напрями діяльності університету:

1. Організаційна культура: створення інклюзивного освітнього простору; усунення ментальних бар'єрів на шляху здобуття вищої освіти; розвиток культури спілкування в колективі.

2. Освітня політика: формування уявлення колективу і соціальних партнерів про сутність і доцільність інклюзивного розвитку закладу вищої освіти; формування інклюзивної компетентності викладачів; розвиток інклюзивної компетентності студентів; набуття інформації про основні труднощі в навчанні і побуті студентів з особливими потребами.

3. Інклюзивна практика: подолання соціально-психологічних бар'єрів доступу до інклюзивного навчання молоді з особливими потребами; формування навичок взаємодопомоги в студентському колективі; вироблення навиків залучення студентів в мікросоціум ЗВО.

Для забезпечення розвитку інклюзивної освітньої політики в університеті функціонують «Науково-дослідна лабораторія інклюзивної педагогіки» (факультет дошкільної та спеціальної освіти) та «Центр соціально-освітньої інтеграції та інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму «Без бар'єрів»» (факультет соціальної та психологічної освіти).

Ці структурні підрозділи є супутними ведення інклюзивної освіти у таких напрямках.

1. Науково-дослідний, метою якого є наукова розробка системи супроводу навчання студентської молоді з інвалідністю, що містить новітні освітні технології, спеціальні методи підтримки й адаптивні технічні засоби для забезпечення рівного доступу до навчання.

У цьому контексті здійснюється науково-пошукова робота: розробляються держбюджетні теми, виконуються дисертаційні дослідження, магістерські та студентські наукові роботи з проблем інклюзії та доступності до освітнього середовища осіб з інвалідністю. Студенти та викладачі беруть активну участь у міжнародних, всеукраїнських, обласних та регіональних конференціях, семінарах та конкурсах з означеної проблематики. Серед таких основними можна вважати:

- Всеукраїнську наукову конференцію «Психосоціальна робота з учасниками АТО» (м. Умань, січень 2019);
- науково-практичний семінар «Організація та проведення соціально-педагогічного тренінгу» (м. Умань, лютий 2019 р.);

- науково-практичний семінар «Психологічні основи інтернет-залежності молоді» (м. Умань, березень 2019 р.);
- Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Просоціальна особистість у гендерному вимірі: теоретико-методологічні та прикладні аспекти» (м. Умань, 21 березня 2019 р.);
- науково-практичний семінар «Управління соціальною роботою» (м. Умань, подала 3.04.19);
- Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Педагогіка у вимірі соціокультурних досліджень» (м. Херсон, 10 квітня 2019 р.);
- III-ті Всеукраїнські психологічні читання «Удосконалення професійної майстерності майбутніх психологів» (м. Умань, 18 квітня 2019р.)
- науково-практичний семінар «Психологія особистісного успіху» (м. Умань, 25 квітня 2019 р.);
- науково-практичний семінар «Заклади оздоровлення та відпочинку» (м. Умань, 25 квітня 2019 р.);
- III Всеукраїнський науково-методичний семінар «Актуальні проблеми підготовки фахівців соціальної сфери» (м. Умань, 25 квітня 2019р.);
- VIII науково-методичний семінар «Права дітей: від витоків до сьогодення» (м. Умань, 29 травня 2019 р.);
- VI Регіональний круглий стіл «Форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: досвід Черкащини» (м. Умань, 26 вересня 2019 р.);
- тренінг «Адвокація прав ключових спільнот у контексті відповіді на ВІЛ-інфекцію в Україні» (м. Умань, 26 вересня 2019 р.);
- навчання за програмою: «Гендер: рівні можливості для всіх» (6 навчальних годин) (м. Умань, 27 вересня 2019 р.);
- XVIII Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми навчання і виховання людей в інтегрованому освітньому середовищі у світлі реалізації Конвенції ООН про права інвалідів» (Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Київ).

Проводяться систематичні зустрічі студентів із практичним психологом університету.

Вдруге в Україні було укладено реєстр кращих практик і проєктів організації неформальної освіти, до якого ввійшов проєкт факультету соціальної та психологічної освіти Центр соціально-освітньої інтеграції та інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму «Без бар'єрів».

2. Навчально-виховний, що передбачає покращення умов для студентів з інвалідністю, отримання рівного доступу до освіти та інших послуг в інклюзивному освітньому середовищі. Здійснювалось забезпечення освітнього процесу в інформаційно-освітньому середовищі Moodle; організовано та проведено VI благодійний фестиваль творчості «Рівні між собою ми, будемо разом Я і Ти»; акції «Посмішка» до дня Обіймів, акція до

Всенародного дня батька, «Мудрі повчання», «Я щасливчик», «Selfy із викладачем»; проведено кулінарний ярмарок на підтримку дітей та молоді з інвалідністю; організовано інформаційну виставку з надання допомоги та супроводу осіб на візках «Вчись допомагати правильно», інформаційну виставку «Немає нічого неможливого!», кінолекторій до Дня поширення інформації про аутизм; організовано захід до Дня людей з порушенням слуху; проведено зустріч із представниками уманської громадської організації «Фонд «Воля» з питань попередження захворювань гепатиту С та СНІДу»; підготовлено подарунки батькам активних дітей з інвалідністю.

3. Психокорекційна діяльність. У межах цього напрямку проведено анкетування та тестування студентів; застосовано техніку арт-терапії, тілесно-орієнтовану та інші методики роботи для поліпшення психологічного та морального стану учасників освітнього процесу; проведено тренінгові програми «Долаємо стрес позитивно» та «Підготовка молоді з інвалідністю до сімейного життя», «Я – медіа» і «Шлях до успіху»; індивідуальне консультування студентів з інвалідністю методом позитивної психотерапії; робота творчої майстерні, заняття із hand made; психодрама з елементами тренінгу.

4. Соціально-побутовий, в межах якого завершено ремонт спеціалізованої санітарно-гігієнічної кімнати на першому поверсі навчального корпусу № 3 відповідно до вимог доступності та універсального дизайну; здійснюється супровід умов проживання студентів з інвалідністю в гуртожитках університету.

5. Волонтерська діяльність, мета якої – залучення до активної участі у «Студентській соціально-психологічній службі університету студентів з інвалідністю»; організація та проведення акцій, ярмарків та соціальних заходів, співпраця з представниками закладів соціального захисту населення.

На базі факультету дошкільної та спеціальної освіти обладнано кабінет фізичної реабілітації; проводиться активна співпраця з Асоціацією «Інклюзивного Реабілітаційно-соціального туризму в Україні». Пріоритетним напрямом є розвиток інклюзивного туризму.

На засіданнях вченої ради, ректорату університету постійно розглядаються питання щодо покращення умов для навчання такої категорії студентів.

Університет дає можливість таким студентам не тільки отримати відповідну кваліфікацію, сучасну професію, а й допомагає у працевлаштуванні. В університеті навчаються студенти з особливими потребами з усіх регіонів України, своїм фахом вони здебільшого обирають такі спеціальності: «Соціальна робота», «Психологія», оскільки по завершенню навчання зможуть самі працювати у закладах соціальної сфери і допомагати людям з обмеженими можливостями.

Отже, цілісно вибудована система соціально-педагогічної підтримки студентів з особливими освітніми потребами дозволяє їм досягнути високих результатів не тільки в навчальній, а й у творчій та професійній діяльності.

1.4. Організація практичної підготовки

Протягом 2019 року базами практик університету були загальноосвітні школи різних типів (державні, приватні, гімназії, школи-інтернати, колегіуми), професійно-технічні училища, технікуми, заклади вищої освіти, коледжі, дошкільні навчальні заклади, заклади соціальної сфери, заклади та служби соціальної допомоги та підтримки дитини, позашкільні виховні заклади, оздоровчі табори, літні пришкольні майданчики, дитячі центри, центри реабілітації, підприємства, СЮТ, еколого-натуралістичні центри та інші, що мають необхідну навчально-матеріальну і методичну базу та кваліфікований педагогічний склад.

Протягом року було підписано договори про проходження практик студентів терміном на 5 років з такими установами:

1. Дитячий навчальний заклад ясла-садок комбінованого типу №30, Умань;
2. Дитячий навчальний заклад ясла-садок комбінованого типу №21, Умань;
3. Уманська дитяча школа мистецтв відділу культури і туризму Уманської міської ради;
4. Уманський районний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
5. ФОП «Бюро перекладів «Елена»»;
6. Ладижинська спеціальна загальноосвітня школою-інтернат Черкаської обласної ради;
7. Уманський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;
8. Комунальна установа «Інклюзивно-ресурсний центр Гайсинської районної ради Вінницької області»;
9. Уманська загальноосвітня школа I-III ступенів № 5 ім. В. І. Чуйкова;
10. Державним підприємством «Український дитячий центр «Молода Гвардія», м. Одеса;
11. Родниківська загальноосвітня школа I – III ступенів імені Т. Г. Шевченка Уманської районної ради Черкаської області.

Короткотривалі договори на період проходження практик укладено з :

1. ПП «ІВЕНТ ПРО КАРПАТИ» (лижна школа ТК «Буковель»), Івано-Франківська область, м. Яремче (терміном на 1 рік);
2. Виконавчим комітетом Уманської міської ради (терміном на 1 рік);
3. Приватним Акціонерним Товариством «Світ меблів - Україна» (строком на 1 рік).

На період проходження практик в дитячих оздоровчих таборах укладено договори з:

1. ТОВ «Парктур» (дитячий оздоровчий табір «Карпати – Артек – Буковель»), Івано-Франківська область, с. Поляниця;
2. ТОВ «Дитячий оздоровчий заклад «Бригантина»», Кіровоградська

область, смт. Новоархангельськ;

3. «Турбюро Ірини Борщенко» (дитячий табір «Зачарована долина», «Таємниці цивілізації», «Еко-Лайф»).

Зміст практик окреслюється робочими програмами, де визначено завдання і вимоги до діяльності, перелік документів, які студент повинен подати після проходження кожного виду практики. Завдання практики взаємопов'язані з навчальними дисциплінами, опанування якими пропонується до проходження практик. Зміст практики безпосередньо пов'язується із матеріалом, що викладається на лекціях, вивчається на семінарських заняттях, включається в тематику курсових, магістерських робіт. Укладання програм практики за таким принципом сприяє єдності теорії та практики, що, безумовно, позитивно позначається на підготовці майбутніх фахівців.

Викладачами фахових кафедр інституту / факультетів для студентів, які проходять практики, розроблено методичні рекомендації, а також підготовлено навчально-методичні посібники.

Оновлено наскрізні програми практик відповідно до нових освітніх програм, які були розглянуті і затверджені на засіданні навчально-методичної ради університету (протокол № 5 від 19 червня 2019 року).

Керівниками практик призначаються фахівці з числа провідних викладачів професійно-орієнтованих дисциплін та випускових кафедр.

Методистами з фаху навчальних практик призначаються викладачі, які брали безпосередню участь у виробничому процесі, де проводиться практика, або мають стаж викладацької роботи за фахом не менше 3 років.

Методистами з педагогіки та психології призначаються викладачі відповідних кафедр, які мають стаж викладацької роботи не менше 3 років.

До керівництва виробничою практикою здобувачів вищої освіти залучаються досвідчені викладачі кафедр, які брали безпосередню участь у виробничому процесі, де проводиться практика.

П'ятий рік поспіль на базі університету було організовано і проведено роботу «Школи вожатих» для студентів, що виявили бажання працювати у дитячому оздоровчому таборі «Артек-Буковель», УДЦ «Молода Гвардія», «Таємниці цивілізації».

25 – 26 травня 2019 року на базі ДП «УДЦ «Молода Гвардія» (м. Одеса) відбувся III Всеукраїнський фестиваль-конкурс «Ліга педагогів». За результатами дводенних змагань фестивальна команда університету, яку представляли студенти факультетів соціальної та психологічної освіти та інженерно-педагогічної освіти показала високий рівень підготовки та виборола перше місце.

З метою розширення мережі баз для проходження практики для студентів університету та урізноманітнення форм долучення студентів до практичної підготовки і налагодження дієвої співпраці з підприємствами було проведено низку науково-методичних семінарів за участю представників органів місцевої влади, підприємств з різних регіонів України

та м. Умані й Уманського регіону, приватних підприємців та студентства.

28 березня 2019 року було проведено науково-практичний семінар «Стратегічне управління розвитком туризму в Україні» та «Стратегія формування індустрії гостинності міста Умань; 16 травня 2019 року – науково-практичний семінар «Психологія командоутворення та лідерство в управлінні міжнародними проектами».

27 березня 2019 року на базі університету відбувся навчально-практичний семінар «Особливості роботи в Українському дитячому центрі «Молода Гвардія» та 6 – 7 листопада 2019 року науково-практичний семінар «Сучасні педагогічні технології та форми освітньо-виховної роботи з дітьми у закладах освіти».

8 квітня 2019 року на базі університету було організовано і проведено науково-методичний семінар «Сучасні педагогічні технології та форми освітньо-виховної роботи з дітьми у закладах позашкільної освіти», в роботі якого взяли участь керівництво табору «Зачарована долина», «Таємниці цивілізації» та «Еко - лайф».

У зимовий період студенти університету мають можливість удосконалити свої практичні вміння та пройти практику на посадах педагогів-організаторів і лижних інструкторів у дитячому таборі денного перебування та лижній школі ТК «Буковель».

Також протягом року студенти факультетів соціальної та психологічної освіти, фізики, математики та інформатики, початкової освіти, факультету мистецтв мали змогу пройти педагогічну практику на базі загальноосвітньої школи ДП «УДЦ «Молода Гвардія» (м.Одеса).

На факультеті української філології студенти проходили фольклорну та діалектологічну практики, які відбувалися у формі експедицій по територіях Черкаської та Кіровоградської областей. Метою цих практик є дослідження в населених пунктах означених областей етнографічних й фольклорних особливостей, діалектних рис української мови.

Результати наукових досліджень студентів було опубліковано у збірниках «Актуальні проблеми лінгвістики і лінгводидактики», «Актуальні проблеми філології», «Науковий часопис Східноpodільського лінгвокраєзнавчого центру» та в збірниках інших закладів вищої освіти України.

На факультеті дошкільної та спеціальної освіти було проведено низку зустрічей з логопедами-практиками міста Умані на тему: «Сучасні підходи до організації роботи логопеда-дефектолога» у листопаді 2018 року на базі ДНЗ № 8 та у лютому 2019 року на базі КЗ «Уманського навчально-реабілітаційного центру Черкаської обласної ради».

Також студенти факультету взяли участь у роботі Всеукраїнської науково-практичної конференції «Емоційний розвиток дітей шкільного віку: сутність, специфіка, супровід» (20 березня 2019 року).

У результаті спільної організації університету і громадської установи «ГО Світ Компетенцій» 11 – 14 листопада 2019 року на базі університету в

межах науково-практичного семінару «Організація життєвого простору та взаємодія з навколишнім середовищем дитини з розладами аутистичного спектру» було організовано зустріч з Білом Петерсоном (доросла людина-аутист).

На базі факультеті мистецтв студентами, які навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Хореографія), проводяться захисти практик у вигляді творчих хореографічних проєктів, учасниками яких є учні закладів освіти.

Для планування та здійснення контролю роботи студентів, які проходили практику за місцем проживання та працевлаштування, викладачі використовували електронні ресурси: персональні освітні сайти та програмно-інструментальну платформу дистанційного навчання Moodle.

У наповненні навчального курсу «Педагогічна практика», що розміщений у Moodle, наявна сукупність навчальних матеріалів, достатніх для успішного проходження практик на всіх її рівнях завдяки засобам зберігання, контролю та обліку навчальної діяльності слухачів. Крім загальних відомостей, студенти мали змогу опрацьовувати матеріал з педагогіки та додаткових спеціальностей.

На факультеті фізики, математики та інформатики використовується сервіс Classroom, який входить до складу G Suite for Education (ДжіСюїтефоЕдюкейшн) - безкоштовного набору інструментів для роботи з документами, хмарним сховищем, навчальним контентом.

Результати та події, що відбувалися під час проходження студентами практик, постійно висвітлюються на сайті університету, інституту/факультетів.

1.5. Система внутрішнього забезпечення якості освіти в університеті

Система внутрішнього забезпечення якості освіти в університеті функціонує відповідно до нової редакції «Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини», затвердженого на підставі рішення вченої ради університету 26 лютого 2019 року (протокол № 10). Відповідно до цього положення структурні підрозділи університету здійснювали контроль за кадровим, матеріально-технічним і навчально-методичним забезпеченням освітньої діяльності; якістю проведення навчальних занять та якістю результатів навчання здобувачів вищої освіти; сприяли академічній мобільності учасників освітнього процесу; проводили моніторинги змісту освітніх програм спеціальностей, навчальних програм окремих дисциплін; забезпечували перевірку кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти на виявлення академічного плагіату; через сайт та веб-сайти університету надавали достовірну інформацію про чинні освітні програми, ступені вищої освіти, кваліфікації тощо.

Робота, спрямована на забезпечення якості освіти в університеті, проводилася відповідно до затверджених вченою радою університету «Заходів для забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» (протокол № 8 від 29 січня 2019 року). Відповідно до зазначеного документа у 2019 році колективом університету було проведено низку заходів для забезпечення якості, періодичного перегляду та моніторингу освітніх програм; об'єктивного оцінювання здобувачів вищої освіти; якості професорсько-викладацького складу; наявності необхідних ресурсів та інформаційних систем для управління освітньою діяльністю; забезпечення публічності інформації, ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату тощо.

Одним з елементів внутрішньої системи забезпечення якості освіти в університеті є забезпечення якості результатів навчання здобувачів вищої освіти. Серед основних механізмів оцінювання якості результатів навчання систематично застосовується внутрішній замір знань у вигляді ректорського контролю. Упродовж звітнього періоду оцінка залишкового рівня знань студентів здійснювалася у формі ректорського комп'ютерного тестування в інформаційно-освітньому середовищі університету (платформа Moodle) відповідно до наказів ректора № 85 о/д від 4 лютого 2019 р.; № 674 о/д від 9 вересня 2019 р.

З метою перевірки якості результатів навчання здобувачів освітнього ступеня «Магістр», забезпечення об'єктивності оцінювання їхніх навчальних досягнень, пошуку шляхів підвищення якості підготовки випускників університету у період із 18 лютого до 6 березня 2019 року в університеті проведено ректорські контрольні роботи з 80 навчальних дисциплін. Залучено 938 магістрів першого року навчання, що становить 91,3 % від їхньої загальної кількості за списками академічних груп. За результатами тестування магістрів абсолютна успішність по університету становить 89,6 %, а якісна успішність – 66,7 %. Розбіжність у цих показниках порівняно з результатами підсумкового контролю зафіксована на рівні: успішність – -10,4 %, якість – -14,3 %.

Узагальнені та проаналізовані результати комп'ютерної діагностики рівня залишкових знань магістрів, основні досягнення і недоліки в організації та проведенні аудиту якості результатів навчання в університеті обговорено на засіданні ректорату («Про результати ректорського комп'ютерного тестування здобувачів освітнього ступеня «Магістр» – протокол № 7 від 12 березня 2019 р.) та розміщено на сайті університету за посиланням: <https://udpu.edu.ua/documents/doc/Документи%20з%20організації%20освітнього%20процесу/Забезпечення%20якості%20освіти/Внутрішній%20аудит%20якості/Ректорський%20контроль/2018-2019%20н.р.pdf>.

У період із 23 вересня по 10 жовтня 2019 року з метою перевірки якості результатів навчання випускників університету організоване ректорське комп'ютерне тестування для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр».

Усього до діагностики залучено 1201 студента, що становить 93,2 % від їхньої загальної кількості за списками академічних груп. За результатами тестування абсолютна успішність по університету становить 91,6 %, а якісна успішність – 61,0 %. Розбіжність у цих показниках порівняно з результатами підсумкового контролю зафіксована на рівні: успішність – -8,4 %, якість – -10,5 %.

Питання якості підготовки випускників бакалаврату за результатами ректорського комп'ютерного тестування заплановано обговорити у березні 2020 року на засіданні ректорату.

З метою перевірки результативності і якості роботи професорсько-викладацького складу в університеті у період з 1 до 22 червня 2019 року проведено рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників відповідно до «Положення про систему рейтингової оцінки діяльності науково-педагогічних працівників УДПУ імені Павла Тичини» від 6 лютого 2017 р. та наказу ректора «Про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників у 2018–2019 н.р.» (№ 412 о/д від 16 травня 2019 р.). Узагальнені рейтинги науково-педагогічних працівників та структурних підрозділів університету розміщено на університетському сайті (<https://udpu.edu.ua/documents/doc/Документи%20з%20організації%20освітнього%20процесу/Забезпечення%20якості%20освіти/Внутрішній%20аудит%20якості/Рейтинги/2018-2019/Рейтинг%20науково-педагогічних%20працівників%202018-2019%20н.р.pdf>); <https://udpu.edu.ua/documents/doc/Документи%20з%20організації%20освітнього%20процесу/Забезпечення%20якості%20освіти/Внутрішній%20аудит%20якості/Рейтинги/2018-2019/Рейтинг%20структурних%20підрозділів%202018-2019%20н.р.pdf>).

Для отримання зворотного зв'язку учасників освітнього процесу з метою корекції освітніх програм спеціальностей, практики управління якістю і вдосконалення системи якості в університеті у звітному році організовано опитування здобувачів у формі комп'ютерного анкетування, яке проводилося у період з 11 до 25 березня 2019 року відповідно до наказу ректора № 184 о/д «Про організацію і проведення опитування здобувачів вищої освіти» від 28 лютого 2019 року.

Усього до опитування залучено 1926 здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр». Для студентів I-II курсів запропонована анкета «Рівень надання освітніх послуг», яка передбачала відповіді на запитання, чи знають студенти мету і зміст освітніх програм, як вони оцінюють відповідність структури освітньої програми переліку навчальних дисциплін та власних очікувань, як характеризують рівень і якість забезпечення освітнього процесу матеріально-технічними та навчально-методичними ресурсами. Програмний комплекс до анкети розроблено працівниками Інформаційно-обчислювального центру і розміщено на веб-сайті університету, вхід до якого передбачав наявність персональних для кожного користувача логіна і пароля, що забезпечило анонімність опитування.

Студенти III-IV курсів заповнювали анкету «Якість самостійної роботи студентів», спрямовану на виявлення чинників, які стимулюють здобувачів освіти до самостійної роботи; на з'ясування труднощів у ході виконання ними самостійних завдань; виявлення недоліків в організації самостійної роботи на факультетах та в інституті. Анкета розміщена на сторінці інформаційно-освітнього середовища університету (платформа Moodle) працівниками Центру дистанційного навчання, які і забезпечили доступ до анкети та технічну підтримку користувачів.

Узагальнені та проаналізовані результати анкетування студентів заслухано та обговорено на засіданні ректорату («Про результати анкетування здобувачів вищої освіти в університеті» – протокол № 8 від 9 квітня 2019 року) та розміщено на сайті університету (https://udpu.edu.ua/documents/doc/Документи%20з%20організації%20освітнього%20процесу/Забезпечення%20якості%20освіти/Внутрішній%20аудит%20якості/Анкетування%20студентів/2018-2019%20н.р._1-2%20курси.pdf

https://udpu.edu.ua/documents/doc/Документи%20з%20організації%20освітнього%20процесу/Забезпечення%20якості%20освіти/Внутрішній%20аудит%20якості/Анкетування%20студентів/2018-2019%20н.р._3-4%20курси.pdf).

Інформаційне наповнення моніторингу в університеті переважно здійснюється за даними офіційних звітів (приймальної комісії, звіти з успішності, руху контингенту студентів, наукової роботи тощо); впроваджуваними системами контролю якості результатів навчання; результатами опитувань учасників освітнього процесу та зацікавлених сторін тощо. Проте університет працює над розробкою єдиної усталеної системи збору, аналізу і використання інформації, яка забезпечуватиме не лише її обробку, а й аналіз та оцінку.

Питання забезпечення якості освіти систематично заслуховуються на засіданнях навчально-методичної ради університету (голова – к. філол. н., доцент Розгон В. В.). Так, протягом звітного періоду предметом обговорення були питання навчально-методичного забезпечення професійно-практичної підготовки студентів (протокол № 3 від 20 лютого 2019 року); використання в навчальному процесі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; навчально-методичне забезпечення дисциплін вільного вибору студентів (протокол № 4 від 24 квітня 2019 року); питання антиплагіатного контролю випускних кваліфікаційних робіт (протокол № 5 від 19 червня 2019 року) тощо.

Завданнями університету в освітній діяльності на 2020 рік є: забезпечення культури на всіх рівнях організації та здійснення освітньої діяльності; спрямування роботи структурних підрозділів на розвиток університету; установлення чіткого, прозорого та обов'язкового для всіх порядку розроблення, затвердження і закриття освітніх програм; рейтингова оцінка діяльності науково-педагогічних працівників та структурних підрозділів університету; постійний моніторинг якості і результатів навчання здобувачів вищої освіти за кожною освітньою програмою; представлення

досягнень університету, пропонованих освітніх програм у світовому інформаційному просторі; розробка питальників для зацікавлених сторін у якості надання університетом освітніх послуг; удосконалення системи оцінювання здобувачів вищої освіти, перехід на якісно новий рівень інформаційного менеджменту із запровадженням максимально автоматичного формування звітів і самозвітів за окремими видами діяльності, а також максимальна автоматизація процесів розподілу і використання ресурсів.

1.6. Аналіз успішності студентів

В університеті заліково-екзаменаційні сесії для студентів денної та заочної форм навчання освітніх ступенів «Бакалавр», «Магістр» проводилися згідно з графіком освітнього процесу (наказ ректора № 167 о/д від 6 березня 2018 року «Про затвердження графіка освітнього процесу на 2018/2019 н.р.»), затвердженими розкладами екзаменів та ліквідації академічної заборгованості на засадах Європейської кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу.

Відповідно до наказів ректора № 922 о/д від 19 листопада 2018 року «Про завершення першого семестру 2018/2019 н.р. і проведення зимової заліково-екзаменаційної сесії» та № 383 о/д від 7 травня 2019 року «Про завершення 2018/2019 навчального року та підведення підсумків роботи університету» деканатами факультетів/дирекцією інституту та кафедрами здійснювалася робота з підготовки до проведення заліково-екзаменаційних сесій: підготовлено та затверджено переліки заліків та екзаменів, розклади заліково-екзаменаційних сесій, графіки ліквідації академічної заборгованості, здійснено перевірку заповнення журналів академічних груп згідно з вимогами ЄКТС; студенти денної форми, які навчалися за індивідуальним графіком, були викликані для складання підсумкового контролю. За місяць до початку екзаменаційної сесії на засіданнях кафедр затверджено екзаменаційні білети, які укладено з урахуванням чинних робочих програм навчальних дисциплін. Перед екзаменами викладачі проводили консультації, до екзаменів допускали студентів, які склали заліки. З метою попередження порушень чинного законодавства про вищу освіту на факультетах/інституті створено умови, які сприяли прозорості та відкритості проведення підсумкового контролю, до цього процесу було залучено органи студентського самоврядування. З метою попередження проявів посадових зловживань та хабарництва на факультетах/інституті діють скриньки довіри, а також телефон гарячої лінії «4-02-14».

Зимова екзаменаційна сесія 2018/2019 н.р. тривала з листопада 2018 р. по січень 2019 р. (у т.ч. ліквідація академічної заборгованості).

Контингент студентів на початок екзаменаційної сесії становив 10179 осіб: денна форма – 5867 осіб, заочна форма – 4312 осіб, в тому числі 285 студентів – іноземні громадяни (денна – 281, заочна – 4), з них 15 осіб

перебуває в академічній відпустці.

До складання екзаменаційної сесії було допущено 10179 студентів. Загалом успішно та у встановлений термін склали сесію 10113 осіб (5866 – денна форма навчання, 4247 – заочна форма навчання).

Успішність студентів по університету становить 99,2%, а показник якості знань – 56,9%. Відносна кількість студентів, які навчаються на «відмінно» і добре», становить 49,8% (4460 осіб).

Найбільше успішних у навчанні студентів, які вчасно і в повному обсязі склали сесію, навчається в ННІЕБО (69,6%), факультеті мистецтв (64,85%), факультеті інженерно-педагогічної освіти (63,7%) (денна форма) та на факультеті мистецтв (80,45%), ННІЕБО (73,2%), факультеті соціальної та психологічної освіти (67,7%) (заочна форма).

Кількість студентів, які за результатами екзаменаційної сесії мають бал «3,0», становить 15%. Найбільше таких студентів на факультетах: історичному (19,8%), фізики, математики та інформатики (18,4%), соціальної та психологічної освіти (15%) (денна форма) та іноземних мов (11,1%), фізичного виховання (10,3%), соціальної та психологічної освіти (4,5%) (заочна форма).

За результатами зимової екзаменаційної сесії в університеті навчається 635 осіб денної і заочної форм навчання, що склали всі іспити на «відмінно» (7,1% від загальної кількості студентів). Кількість відмінників порівняно з зимовою сесією минулого року, збільшилася на 27 осіб (0,9%).

66 осіб не з'явилися на сесію з поважних причин, тому їм продовжено термін ліквідації академічної заборгованості. Академічну заборгованість після закінчення сесії мали 46 студентів. 26 студентів ліквідували академічну заборгованість, 20 студентів було відраховано за невиконання навчального плану та графіка навчального процесу денної та заочної форм навчання (0,2% від загальної кількості студентів).

Діапазон значень показника якості знань студентів у розрізі курсів знаходиться в межах від 40,2% до 85,6 % на денній формі навчання, і від 32,7% до 80,45% – на заочній.

Літня заліково-екзаменаційна сесія 2018/2019 н.р. тривала з травня по червень 2019 р. для студентів денної форми навчання. Контингент студентів на початок екзаменаційної сесії становив 8730 осіб: денна форма – 5057 осіб, заочна форма – 3673 осіб, в тому числі 280 студентів – іноземні громадяни (денна – 272, заочна – 8), (18 осіб перебуває в академічній відпустці). До складання екзаменаційної сесії було допущено 8730 студентів. Загалом успішно та у встановлений термін склали сесію 8578 осіб (4942 – денна, 3636 – заочна форма).

Успішність студентів по університету становить 99,2%, а показник якості знань – 59,0%. Найкраща успішність в ННІЕБО (77,4%), на факультеті дошкільної та спеціальної освіти (69,4%), української філології (60,8%) (денна форма) та на факультеті інженерно-педагогічної освіти (88,0%), дошкільної та спеціальної освіти (76,4%) та в ННІЕБО (73,9%) (заочна

форма). Відносна кількість студентів, які навчаються на «відмінно» і добре», становить по університету 52,1% (4465 осіб).

Кількість студентів, які за результатами екзаменаційної сесії мають бал «3,0», становить 6,2%. Найбільше таких студентів на історичному (28,1%), соціальної та психологічної освіти (16,1%), факультеті фізичного виховання (15,2%) (денна форма) та на факультеті іноземних мов (11,3%), фізичного виховання та соціальної та психологічної освіти (4,5%) та історичному факультеті (3,6%) (заочна форма). За результатами літньої екзаменаційної сесії в університеті навчається 665 осіб денної і заочної форм навчання, що склали всі іспити на «відмінно» (7,8% від загальної кількості студентів). Кількість відмінників порівняно із літньою сесією минулого року, збільшилася на 30 осіб (1%).

56 осіб не з'явилися на сесію з поважних причин (навчання за програмами студентської академічної мобільності та подвійного дипломування, тому їм продовжено термін складання літньої заліково-екзаменаційної сесії). Академічну заборгованість по закінченню сесії мали 68 студентів. 27 студентів ліквідували академічну заборгованість, 41 студента було відраховано за невиконання навчального плану та графіка навчального процесу денної та заочної форм навчання (0,5% від загальної кількості студентів).

Показник якості знань студентів у розрізі курсів знаходиться в межах від 36,7% до 77,4 % на денній, і від 26,8% до 88,0% на заочній формі навчання. Найвищий показник якості у студентів-магістрантів, які свідомо продовжують здобувати кваліфікацію за обраною спеціальністю, а найнижчі показники якості у студентів першого і другого курсів ОС «Бакалавр» (проблеми з адаптацією до навантаження). Значна кількість студентів-іноземців на деяких факультетах знижує показник якості навчання як по курсах, так і по факультету, університету в цілому.

Наведені показники свідчать про необхідність конструктивного аналізу організації освітнього процесу, методичного забезпечення викладання навчальних дисциплін кожним викладачем, кафедрою та факультетом/інститутом. У наступному навчальному році необхідно розробити відповідні заходи щодо покращення якісних показників знань студентів. Об'єктивний якісний показник залежить від компетентності, вимогливості та відповідальності викладача, а престиж університету визначає якість підготовки майбутніх фахівців.

1.7. Військова підготовка студентів

На підставі договорів про військову підготовку студентів за програмою підготовки офіцерів запасу з Військовою академією (м. Одеса) та Сумським державним університетом підготовку студентів було сплановано на базі Одеської військової академії за спеціальностями: командир мотострілецького взводу і командир аеромобільного взводу та військової кафедри Сумського

державного університету за спеціальністю командир артилерійського взводу.

У вересні-жовтні проведені: агітаційна робота та опрацювання необхідних документів для допуску студентів до здачі вступних іспитів, консультації щодо складання іспитів з ДПЮ (допризовної підготовки) та безпосередньо складання вступних іспитів.

Вступні іспити пройшли 24-25 жовтня 2019 року. Станом на 24 грудня 2109 року за результатами іспитів зараховано слухачами Одеської військової академії 30 осіб та слухачами кафедри військової підготовки при Сумського Державного університету 8 осіб.

Таблиця 5

Слухачі, зараховані у 2019 році

Назва факультету	Одеська в/академія	ВК СумДУ	Всього
іноземних мов	3	1	4
Української філології	2	-	2
історичний	4	1	5
соціальної-педагогіки	7	1	8
фізичного виховання	9	3	12
фізики, математики та інформатики	5	2	7
Всього	30	8	38

Наказом міністра оборони України (по особовому складу) № 632 від 01 жовтня 2019 року студентам університету, які закінчили курс підготовки за програмою підготовки офіцерів запасу, присвоєні первинні офіцерські звання «молодший лейтенант запасу», з яких:

випускники військової академії (м. Одеса) – 39 осіб;

випускники військової кафедри Сумського ДУ – 22 осіб.

З 22 квітня по 30 травня 2019 року було організоване проведення навчальних зборів на базі Одеської військової академії студентів першого та другого років навчання, а з 13 по 15 травня 2019 року проведені заняття щодо організації дистанційного навчання зі студентами першого та другого років навчання представником військової кафедри Сумського державного університету.

У липні 2019 року студенти, які пройшли повний курс навчання за програмою підготовки офіцерів запасу, були призвані на навчальні збори для проходження військового стажування та наприкінці зборів прийняли військову присягу.

З 16 по 28 вересня 2019 року було організовано проведення навчального збору (на базі військової кафедри Сумського державного університету) студентів першого та другого років навчання.

Станом на 24 грудня 2019 року продовжують навчатися за програмою підготовки офіцерів запасу:

у військовій академії (м. Одеса) на I курсі – 22 особи; на II курсі – 8 осіб; на військовій кафедрі Сумського ДУ на I курсі – 15 осіб; на II курсі – 9 осіб.

1.8. Робота з іноземними студентами

Підтримуючи ініціативи Міністерства освіти і науки України щодо підвищення рівня якості підготовки іноземних громадян, у 2019 н.р. в УДПУ імені Павла Тичини приділялася значна увага відбору потенційних студентів, оскільки якість освіти передбачає конкурсний відбір абітурієнтів.

Набір іноземних громадян на навчання у 2019-2020 н.р. здійснювався у встановлені МОН України терміни (зарахування й формування наказів у системі ЄДБО проводилося до 1 листопада 2019 р.).

У 2019-2020 н.р. до УДПУ імені Павла Тичини було подано 45 заяв від іноземних громадян на здобуття освітніх ступенів «Бакалавр», «Магістр». За результатами роботи приймальної комісії на навчання за освітнім ступенем «Бакалавр» було зараховано 17 особи (16 – на денну і 1 – на заочну форми навчання). Поновлено на навчання і переведено з інших українських та закордонних закладів вищої 3 особи. Відраховано за невиконання навчального плану, несплату за навчання та за власним бажанням 24 особи. Завершили навчання у 2018-2019 н.р. та здобули освітній ступінь «Бакалавр» – 63 особи, освітній ступінь «Магістр» – 4 особи.

Загалом, станом на 24.12.2019 р. в університеті нараховується 261 іноземних громадян з Азербайджану, Єгипту, Туркменістану, Тунісу, Арабської Республіки Єгипет, Камеруну, які навчаються на підготовчому відділенні (13) та основних факультетах (248): природничо-географічному; факультеті фізичного виховання; факультеті фізики, математики та інформатики; факультеті професійної та технологічної освіти; факультеті іноземних мов; інституті економіки та бізнес-освіти, факультеті початкової освіти; історичному факультеті.

Іноземні громадяни здобувають освітній ступінь «бакалавр» за 13 спеціальностями:

- 013 Початкова освіта;
- 014.10 «Середня освіта (трудова навчання і технології та інформатика);
- 015.10 Професійна освіта (Комп'ютерні технології);
- 014.11 Середня освіта (Фізична культура);
- 072 Фінанси, банківська справа та страхування;
- 032 Археологія;
- 014.03 Середня освіта (Історія);
- 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська));
- 014.06 Середня освіта (Хімія);
- 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини);
- 014.07 Середня освіта (Географія);

- 014.04 Середня освіта (Математика);
- 014.08 Середня освіта (Фізика).

Освітній ступінь «магістра» іноземні студенти здобувають за 6 спеціальностями:

- 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини);
- 014.01 Середня освіта (Географія);
- 015.10 Професійна освіта (Комп'ютерні технології);
- 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології);
- 014.09 Середня освіта (Інформатика);
- 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська)).

Переважну більшість іноземних студентів приєднано до академічних груп, у яких навчаються українські здобувачі вищої освіти. Проте в контексті виробничої необхідності та з урахуванням особливостей підготовки іноземних громадян створено окремі академічні групи на факультеті фізики, математики та інформатики; іноземних мов; природничо-географічному факультеті; інженерно-педагогічної освіти.

Питання забезпечення якості підготовки іноземних громадян підлягало розгляду на ректораті, питання організації роботи з іноземними студентами та ефективність викладання української мови для іноземних студентів виносилось на розгляд вченої ради університету у 2019 р.

Адаптаційна і виховна робота з іноземними студентами у 2019 р. проводилась в тісній взаємодії між відділом з роботи з іноземними студентами та факультетами через заступників деканів з роботи з іноземними студентами та інститут кураторів.

За звітний період на базі Українсько-туркменського культурно-освітнього центру спільно з працівниками відділу з роботи з іноземними студентами, а також факультетами, на яких навчаються іноземні студенти, було організовано і проведено низку заходів, спрямованих на культурний обмін між країнами, а саме – пізнання особливостей української й туркменської культур, ознайомлення з традиціями України й Туркменістану:

У межах роботи Українсько-туркменського культурно-освітнього центру та відділу з роботи з іноземними студентами у 2019 р. організовано додаткові освітні курси з вивчення української мови, в результаті прослуховування яких 63 іноземних студентів отримали сертифікати з української мови.

РОЗДІЛ II. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ТА МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

2.1. Науково-організаційна структура університету

Відповідно до пріоритетних напрямів розвитку науки та основних засад державної освітньої політики України у 2019 р. стратегія розвитку наукової та науково-технічної діяльності університету була спрямована на підвищення конкурентоспроможності університету і прозоре входження до європейського та світового наукового простору.

Базою для здійснення науково-дослідної роботи в університеті є 39 кафедр, у складі яких працює 54 доктори наук і 327 кандидатів наук.

Науково-педагогічними працівниками університету проводилися дослідження за науковими напрямами, що мають наукову новизну та практичну цінність для суспільства й економіки.

План наукової (науково-технічної) діяльності університету на 2019 рік передбачав участь викладачів у прикладних дослідженнях, грантах, міжнародних наукових проєктах, науково-дослідній роботі кафедр у межах робочого часу, тематика яких зареєстрована в Українському інституті науково-технічної експертизи та інформації.

Прикладні дослідження:

1. «Технологія оцінки локалізації заповідних об'єктів у річкових долинах Центрального Побужжя». Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри хімії, екології та методики їх навчання Совгіра С. В.

2. «Фольклористичні дослідження хорового виконавства та народного танцю Центральної України». Науковий керівник: кандидат мистецтв, доцент кафедри музикознавства та вокально-хорового мистецтва Пиж'янова Н. В.

Гранти, міжнародні наукові проєкти:

1) експериментальна програма методики викладання англійської мови у середній загальноосвітній школі; термін реалізації проєкту: березень 2013 – травень 2019 рр. (Велика Британія, Україна);

2) проєкт «Інтернаціоналізація університету в умовах соціально-політичної нестабільності в Україні»; термін реалізації проєкту: лютий 2018 – березень 2019 рр. (Велика Британія, Україна);

3) програма «Активні громадяни» Британської Ради, що спрямована на сприяння міжкультурному діалогу в межах всієї України; виконавці: Кравченко О. О., Чупіна К. О.;

4) проєкт «Модернізація педагогічної вищої освіти з використанням інноваційних технологій викладання – MoPED» (586098-EPP-1-2017-1-UA-EPPKA2-SBHE-JP), що діє в рамках програми ЄС Еразмус + КА2 – Розвиток потенціалу вищої освіти. Термін виконання: (2017 – 2020 рр.). Координатор проєкту – Безлюдний О. І.; академічна група: Годованюк Т. Л., Махомета Т. М., Тягай І. М., Дубовик В. В., Медведева М. О., Бондаренко Т. Л., Терещук С. І., Шульга Н. В.

Упродовж 2019 р. викладачі університету працювали над 44 кафедральними темами.

У звітному році на базі Уманського державного педагогічного університету було створено нові структурні підрозділи:

– Регіональний науково-творчий центр художньої освіти і майстерності (факультет мистецтв, директор – кандидат педагогічних наук, професор кафедри образотворчого мистецтва Пічкур Микола Олександрович);

– Науково-методичний центр психологічного і дидактичного супроводу Нової української школи (факультет дошкільної та спеціальної освіти, директор – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету дошкільної та спеціальної освіти Демченко Ірина Іванівна).

Організаційно-функціональна структура наукової діяльності університету налічує:

– 3 науково-дослідні центри подвійного підпорядкування НАПН та МОН України:

1. Інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні фізики і астрономії (керівник – професор Терещук С. І.).

2. Педагогічного краєзнавства (керівник – професор Коляда Н. М.).

3. Прикладної лінгвістики (керівник – професор Цимбал Н. А.).

– 3 міжнародні культурно-освітні центри:

1. Польський культурно-освітній центр (керівник – канд. іст. наук Кривошея І. І.)

2. Українсько-ізраїльський центр освіти, науки і культури (керівник – професор Цимбал Н. А.).

3. Українсько-туркменський культурно-освітній центр (керівник – Ільницька К. С.).

– 16 регіональних науково-методичних центрів:

1. Навчально-методичний центр «Планетарій» (керівник – доцент Ткаченко І. А.).

2. Науково-методичний центр «Дослідження вишивки Східного Поділля» (керівник – доцент Осіпенко Н. С.).

3. Науково-методичний центр художньо-педагогічної творчості учителя імені Степана Павленка (керівник – доцент Павленко М. С.).

4. Науково-методичний центр цифрової педагогіки у дошкільній та спеціальній освіті (керівник – професор Семчук С. І.).

5. Регіональний центр Малої академії наук України (керівник – доцент Тищенко Т. М.).

6. Регіональний центр навчання іноземних мов (керівник – доцент Бріт Н. М.).

7. Східноподільський лінгвокраєзнавчий науково-координаційний центр (керівник – доцент Тищенко Т. М.).

8. Науково-методичний центр по вивченню художніх ремесел у школі (керівник – викладач Потапкін В. С.).

9. Науково-практичний центр родинного виховання (керівник – доцент Полехіна В. М.).

10. Гендерний центр (керівник – доцент Кравченко О. О.).

11. Молодіжний центр «START» (керівник – старший викладач Левченко Н. В.).

12. Центр соціальної та освітньої інтеграції та інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму «Без бар'єрів» (керівник – викладач Войтовська А. І.).

13. Центр тренінгових технологій «INSAYT» (керівник – викладач Лівандовська І. А.).

14. Науково-методичний центр інноваційних освітніх технологій (керівник – проф. Коберник Г. І.).

15. Науково-методичний центр психологічного і дидактичного супроводу Нової української школи (керівник Демченко І. І.).

16. Регіональний центр розвитку дитини «Дивосвіт» (керівник – Вознюк Н. Д.).

– 25 науково-дослідних лабораторій, які співпрацюють із галузевими лабораторіями науково-дослідних інститутів НАПН України та НАН України:

1. Науково-дослідна лабораторія «Проблеми дидактики фізики в основній школі» (координатор Інститут педагогіки НАПН України, керівник – академік НАПН України, професор Мартинюк М. Т.).

2. Науково-дослідна лабораторія «Актуальні проблеми професійної та технологічної освіти» (керівник – доцент Ящук С. М.).

3. Науково-дослідна лабораторія «Археологія Уманщини» (керівник – професор Біляєва С. О.).

4. Науково-дослідна лабораторія «В. О. Сухомлинський і школа ХХІ століття» (координатор – професор Кушнір В. М.).

5. Науково-дослідна лабораторія «Удосконалення майстерності майбутнього психолога імені Анни Іванівни Кагальняк» (керівник – доцент Діхтяренко С. Ю.).

6. Наукова геологічна лабораторія (координатор – Інститут геологічних наук НАН України, керівник – професор Половка С. Г.).

7. Науково-дослідна лабораторія «Екологія і освіта» (керівник – доцент Гончаренко Г. Є.).

8. Науково-дослідна лабораторія «Проблеми підготовки майбутнього вчителя-філолога до українознавчої роботи в школі» (керівник – професор Сивачук Н. П.).

9. Науково-методична лабораторія інноваційних технологій навчання біології (керівник – доцент Якимчук Р. А.).

10. Науково-дослідна лабораторія «Історичне краєзнавство Уманщини» (керівник – професор Кузнець Т. В.).

11. Лабораторія лінгвокультурології та зіставної лінгвістики (керівник – професор Білецька І. О.).

12. Лабораторія навчання іноземних мов (керівник – доцент Гембарук А. С.).
13. Науково-дослідна лабораторія педагогічної компетентності (керівник – професор Бойченко В. В.).
14. Науково-дослідна лабораторія інклюзивної педагогіки (керівник – професор Демченко І. І.).
15. Науково-дослідна лабораторія «Регіональної економіки та туризму» (керівник – доцент Стойка В. О.).
16. Лабораторія модернізації початкової освіти (керівник – професор Комар О. А.).
17. Науково-дослідна лабораторія «Педагогічне краєзнавство Черкащини» (керівник – професор Коляда Н. М.).
18. Лабораторія педагогічної компаративістики (керівник – професор Заболотна О. А.).
19. Науково-галузева лабораторія з проблем оптимізації родючості ґрунту (керівник – доцент Миколайко В. П.).
20. Науково-дослідна лабораторія з проблем державних фінансів України (керівник – професор Чирва О. Г.).
21. «Польсько-українська науково-дослідна лабораторія психодидактики імені Яна Амоса Коменського» (керівник – професор Осадченко І. І.).
22. Науково-дослідна лабораторія управління фінансами (керівник – доцент Слатвінський М. А.).
23. Науково-дослідна лабораторія «Дошкільна освіта: історія, перспективи розвитку в ХХІ столітті» (керівник – професор Іщенко Л. В.).
24. Науково-дослідна лабораторія проблем розвитку нових інтегрованих структур АПК (керівник – професор Чирва О. Г.).
25. Науково-дослідна лабораторія соціологічних досліджень «Соціовимір» (керівник – доцент Балановський Я. М.).

2.2. Наукові школи

В університеті успішно діють наукові школи як неформальні інтелектуальні об'єднання декількох поколінь учених-педагогів, що характеризуються тематично спільними науковими доробками як лідера, так і членів наукової школи.

У звітному році функціонувало 13 наукових шкіл:

1. Актуальні проблеми дидактики фізики і астрономії у загальноосвітній школі та фахової підготовки майбутніх вчителів у вищих навчальних закладах (керівник – академік НАПН України, професор Мартинюк М. Т.). Основний напрям роботи школи – дидактико-методичне забезпечення навчання фізики в основній школі; розробка та обґрунтування дидактично-методичного забезпечення реалізації провідних соціально та особистісно значущих ідей навчання фізики в основній школі засобами методичної системи роботи вчителя. Здійснено формування навчально-

методичних матеріалів для вчителів фізики та студентів фізичних спеціальностей педагогічних закладів вищої освіти відносно шляхів і технологій реалізації провідних соціально та особистісно значущих ідей шкільного курсу фізики в основній і старшій школі в процесі вдосконалення індивідуальної, методичної системи навчання майбутніх учителів фізики. Вироблення методичних рекомендацій стосовно наступності і перспективності у реалізації провідних соціально та особистісно значущих ідей в шкільному курсі фізики основної та старшої школи.

2. Актуальні проблеми освіти і виховання: історія, сучасність, перспективи (керівник – професор Кочубей Т. Д.). Напрямами досліджень наукової школи є педагогічні умови підготовки майбутніх інженерів-педагогів харчового профілю до формування санітарно-гігієнічної культури учнів закладів професійно-технічної освіти (мотивація студентів до формування санітарно-гігієнічної культури; оновлення змісту й методики підготовки студентів; уточнено сутність понять «підготовка майбутніх інженерів-педагогів харчового профілю до формування санітарно-гігієнічної культури учнів закладів професійно-технічної освіти»; структурні компоненти (мотиваційний, змістовний, діяльнісний), показники (мотивація студентів до педагогічної діяльності в цілому та до діяльності, яка пов'язана з формуванням санітарно-гігієнічної культури, якісні систематизовані знання санітарно-гігієнічної культури, сформованість у студентів розуміння збереження власного здоров'я та життя) та рівні (високий, достатній, середній, низький) готовності майбутніх інженерів-педагогів харчового профілю до формування санітарно-гігієнічної культури учнів закладів професійно-технічної освіти.

3. Теорія, історія і практика застосування проектної технології у середній та вищій школі (керівник – професор Коберник О. М.). Науково-дослідна група школи працює над питаннями обґрунтування сутності та структури проекту виховної системи школи, виокремлення чинників, які впливають на процес проектування виховної системи, обґрунтування процедури проектування виховної системи загальноосвітнього навчального закладу, розроблення методики діагностування ефективності виховної системи школи за сферами розвитку (фізичний, інтелектуальний, соціальний та духовний) особистості школяра, характеристики методики застосування проектної технології у процесі вивчення педагогічних дисциплін у вищій школі.

4. Майбутній практичний психолог як активний суб'єкт психологічної практики (керівник – професор Сафін О. Д.). Члени наукової школи досліджують формування готовності майбутніх психологів до здійснення професійної кар'єри, структуру готовності. Уточнено та доповнено сутність понять «професійна кар'єра», «психологічна готовність», «готовність студентів-психологів»; проаналізовано сутність професійної кар'єри психологів у сучасній Україні; розроблено динамічну модель формування позитивного іміджу молодого викладача педагогічного закладу вищої освіти;

розроблено, обґрунтовано та апробовано програму формування позитивного іміджу молодого викладача педагогічного закладу вищої освіти.

5. Підготовка майбутнього вчителя до інноваційної діяльності у початковій школі (керівник – професор Комар О. А.). Колективом наукової школи досліджуються основні наукові ідеї, теорії та теоретико-методологічні підходи до вивчення проблеми підготовки майбутніх учителів початкової школи до застосування інноваційних технологій; принципи, умови та етапи підготовки майбутніх учителів до застосування інноваційних технологій у початковій школі.

6. Педагогічна компаративістика (керівник – професор Заболотна О. А.). Основними науковими напрямками досліджень є проведення теоретичних та експериментальних розвідок із метою здійснення порівняльного аналізу. Ведеться розробка індивідуальних тематик, спрямованих на дослідження проблем філології, методики викладання іноземних мов у вищій та середній школі та психолого-педагогічних проблем.

7. Екологія, охорона навколишнього середовища: освіта, наука, практика (керівник – професор Совгіра С. В.). Наукові напрями досліджень школи: розвиток вітчизняної освіти і педагогічної науки; теорія і практика екологічної освіти і виховання; розвиток та вдосконалення екологічної освіти в навчальних закладах; технологія та організація природоохоронних робіт; екологічні проблеми довкілля та шляхи їх вирішення. Членами наукової школи було досліджено сучасний стан розвитку глобального бізнесу, що дало змогу виділити такі тенденції: уніфікація та стандартизація бізнес-моделей; уповільнення процесів злиття та поглинання, підвищення значущості мотиву доступу до технологій; зростання ролі країн, що розвиваються, у світовій економіці; прискорення темпів інноватизації та інформатизації; еволюція новітніх фінансових активів.

8. Регіональні проблеми української історії (керівник – професор Кузнець Т. В.). Напрямами досліджень наукової школи є актуальні питання етнонаціональних, міжетнічних та міжконфесійних трансформацій у минулому українського соціуму. Акцент робиться на виявленні регіональних особливостей загальноісторичних процесів, тому що саме регіональний зріз української історії уможливорює посилення антропоцентризму, етнонаціоцентризму в дослідженні минувшини. Практична цінність полягає в тому, що зібрані та систематизовані матеріали, а також висновки здійснених досліджень, упроваджуються в освітній процес. Зокрема, під час викладання таких навчальних дисциплін, як: «Історія України», «Історія релігій в Україні», «Історія рідного краю», «Історичне краєзнавство», «Усна історія України», «Історія української культури». Предметом дослідження виступає суспільно-економічне, політичне, національно-культурне життя українського народу на всьому проміжку його історичного існування. Об'єкт дослідження становить історія України у регіональних вимірах. Метою дослідження є виявлення та вивчення нових історичних джерел, маловідомих процесів, фактів, історичних портретів, застосування сучасної методології до

переосмислення історичної минувшини України. Завдання: дослідження регіональної історії, менталітету, національно-культурних особливостей різних етносів на території України, культурно-духовних процесів на території Київщини та історичної Уманщини; вивчення локальної історії, мікроісторії, «нової сімейної історії», історії ментальностей на певному регіональному рівні. Найвагоміші наукові здобутки: захищено 2 кандидатські дисертації (Опацький І. Ю., Тацієнко Н. Л.; науковий керівник – професор Кузнець Т. В.); опубліковано 1 монографічне дослідження (Янчук М. М.); завершено 1 дисертаційне дослідження (Перепелюк О. М.; науковий керівник – професор Кузнець Т. В.). Науковою новизною відзначаються дослідження з історичної біографістики та праці з церковної історії, зокрема Київської єпархії ХІХ – поч. ХХ століття.

9. Проблеми українознавства в освітньому просторі України (керівник – професор Сивачук Н. П.). Науковцями школи визначено механізми творення образу вчителя-українознавця за В. Сухомлинським, в основу чого покладено іманентно властивий національний образ світу (національні традиції, побут, фольклор, філософські та міфологічні категорії, етноестетичні уявлення, комунікативні та поведінкові характеристики, етнічні образи-архетипи), традиційну систему етико-буттєвих цінностей українців (добро, справедливість, гідність, гуманізм, патріотизм, працелюбність, замилювання природою, дружба, любов, вірність), які впливають із притаманної етноментальності (кордоцентризм, софійність, атеїзм, універсалізм). Обґрунтовано центри українознавства у контексті творчої спадщини великого педагога. Комплексно і системно розглянуто проблему еволюції образу героя в українській літературі та його інтерпретації в шкільних підручниках ХХ століття. Висвітлено міждисциплінарний характер дослідження еволюції образу героя в українській літературі та його інтерпретації в шкільних підручниках ХХ століття, здійснено адаптування методологічного інструментарію історії, філософії, культурології, літературознавства, мовознавства та інших наук.

10. Актуальні проблеми педагогічного краєзнавства (керівник – професор Коляда Н. М.). Напрямами досліджень наукової школи є: дослідження актуальних проблем педагогічного краєзнавства та забезпечення апробації і впровадження в практику теоретико-методологічних засад педагогічно-краєзнавчої діяльності. Члени наукової школи входять до Товариства істориків освіти Великої Британії (History of Education Society UK, HES); забезпечення динаміки розвитку кадрового потенціалу, підготовка докторів філософії, докторів наук за спеціальностями: «Історія України», «Політологія», «Мистецтвознавство» та ін.; проведення досліджень у межах наукового напрямку та розробка наукових тем («Історико-регіональні аспекти історії України», керівник НДР – професор Кузнець Т. В.); розвиток інфраструктури, оновлення та модернізація матеріально-технічної бази наукової і науково-технічної діяльності; розвиток спільної діяльності із науковими установами НАПН України; інтегрованість наукової (науково-

технічної) діяльності закладу вищої освіти у світовий освітньо-науковий простір (наукове та науково-технічне співробітництво із закордонними організаціями; маркетингові дослідження стосовно просування науково-технічних (прикладних) результатів на українській та світовий ринки).

11. Педагогіка XXI століття (керівник – професор Кушнір В. М.). Розкрито сутність феноменів «підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до педагогічної творчості» та «готовність майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до педагогічної творчості»; уточнено періодизацію життя і педагогічної діяльності В. Сухомлинського в аспекті українознавчого виміру, з'ясовано провідні чинники формування особистості відомого педагога, розкрито сутність ключового поняття дослідження «українознавчий вимір педагогіки В. Сухомлинського»; визначено механізми творення образу українського вчителя-українознавця на засадах педагогічної спадщини В. Сухомлинського. Найвагоміші здобутки: захищено 1 дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук, проведено всеукраїнський науково-практичний семінар та всеукраїнський вебінар.

12. «Інноваційна стратегія в системі управління національною економікою» (керівник – професор Чирва О. Г.). Членами наукової школи досліджено сучасний стан розвитку глобального бізнесу, що дало змогу виділити наступні тенденції: уніфікація та стандартизація бізнес-моделей; уповільнення процесів злиття та поглинання, підвищення значущості мотиву доступу до технологій; зростання ролі країн, що розвиваються, у світовій економіці; прискорення темпів інноватизації та інформатизації; еволюція новітніх фінансових активів. Вищезазначені тенденції будуть визначати розвиток глобального бізнесу, а отже, й світової економіки у середньостроковому періоді; класифіковано основні проблеми державного економічного розвитку за типами державної нестабільності (політичний, економічний, соціальний, бюджетний), що супроводжується вивченням впливу невдалого державного регулювання на управління з бюджетними коштами. Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання наукових розробок і практичних рекомендацій для удосконалення системи підтримки експорту аграрних компаній та агротрейдерів на світовому ринку органами державного та регіонального управління зовнішньоекономічною діяльністю, професійними та громадськими організаціями.

13. Несуча здатність та деформативність конструкцій будівель і мостів (керівник – професор Азізов Т. Н.). За результатами досліджень впроваджуються розрахунки залізобетонних елементів у процесі проектування об'єктів будівель (станція юних техніків (м. Кропивницький), корпус випробування компресорів на майданчику випробувальних стендів ВАТ «Сумське НПО імені М. В. Фрунзе» (м. Суми). Представники наукової школи співпрацюють із ЗВО України, державним підприємством «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій»;

здійснюють апробацію дисертаційних досліджень на базі заводу залізобетонних виробів (м. Умань) та проектними організаціями України. Членами наукової школи розроблено конструкції будівель та споруд, в яких зусилля в несучих елементах суттєво зменшуються під час сейсмічних впливів. Конструкцію запропоновано вперше; розроблені рекомендації дозволяють більш економно та надійно проектувати залізобетонні конструкції будівель, мостів та інших споруд. Налагоджено співпрацю з відділом науки м. Вейхай (КНР), зокрема Азізов Т. Н. отримав сертифікат про зарахування до «мозкового центру міста Вейхай».

2.3. Наукові видання університету

Сучасні університетські видання реалізують комунікаційну стратегію закладу вищої освіти, забезпечуючи активне функціонування науково-інформаційного простору університету. Важливим складником інтелектуальної цінності педагогічного закладу є вихід його високоякісного публікаційного продукту на європейський та світовий рівні.

Станом на 2019 р. університет є засновником наукових фахових видань України:

Категорія «Б»

1. «Економічні горизонти». Свідоцтво КВ № 22865-12765ПР від 02.08.2017 р. URL: <http://eh.udpu.edu.ua/> Галузь знань – економічні науки, наказ Міністерства освіти і науки України № 1218 від 07.11.2018 р. (головний редактор – професор Чирва О. Г.).

2. «Порівняльно-педагогічні студії». Свідоцтво КВ № 15216-3788Р URL: <http://pps.udpu.edu.ua/> Галузь знань – педагогічні науки, наказ Міністерства освіти і науки України № 612 від 07.05.2019 р. (спільно з НАПН України), (головний редактор – професор Заболотна О. А.).

3. «Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету». Свідоцтво КВ № 7095 від 21.03.2003 р. URL: <http://znp.udpu.edu.ua/> Галузь знань – педагогічні науки, наказ Міністерства освіти і науки України № 1301 від 15.10.2019 р. (головний редактор – професор Совгіра С. В.).

4. «Проблеми підготовки сучасного вчителя». Свідоцтво КВ № 17132-5902Р від 08.10.2010 р. URL: <http://journals.uran.ua/index.php/2307-4914/> Галузь знань – педагогічні науки, наказ Міністерства освіти і науки України № 1301 від 15.10.2019 р. (головний редактор – професор Демченко І. І.).

Категорія «В»

1. «Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи». Свідоцтво КВ № 24000-13840 ПР від 28.05.2019 р. URL: <http://journals.uran.ua/index.php/2307-4922> (головний редактор – професор Совгіра С. В.). Подано заявку до МОН України на категорію «Б».

2. «Історико-педагогічний альманах». Свідоцтво КВ № 21198-10998ПР від 30.01.2015 р. URL: <http://ipa.udpu.edu.ua/> (спільно з НАПН

України) (головний редактор – академік НАПНУ Сухомлинська О. В.).
Формується заявка до МОН України на категорію «Б».

Фахові видання університету зараховано до наукометричного каталогу Google Scholar, що дає змогу поширювати науковий доробок викладачів на всеукраїнському та міжнародному рівнях. Показник індексу Хірша університету в зазначеному каталозі становить 40.

Фахові видання університету постійно підвищують свій імпакт-фактор та індексуються у наукометричних базах даних, пошукових системах та репозитаріях (Index Copernicus; Google Scholar; CrossRef; ISSN International Centre (Франція); WorldCat (США); Bielefeld Academic Search Engine (BASE); Українська науково-освітня мережа УРАН; Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського; Реферативна база даних «Україніка наукова»). Університет співпрацює з асоціацією Crossref, що дало змогу виданням присвоїти індекс DOI (Digital Object Identifier). Його наявність дозволяє професійним пошуковим системам відстежувати наукові публікації та фіксувати їх цитування.

Окрім фахових видань, в університеті функціонує 4 наукові журнали різного спрямування: «Філологічний часопис» (Свідоцтво КВ № 21683-1583Р), головний редактор – професор Зелінська О. Ю.); «Уманська старовина» (Свідоцтво КВ № 21635-11535Р), головний редактор – професор Кузнець Т. В.); «Соціальна робота і соціальна освіта» (Свідоцтво КВ № 23260-13100Р від 04.04.2018 р.), головний редактор – професор Коляда Н. М.); «Психологічний журнал» (Свідоцтво КВ № 23377-13217Р від 24.05.2018 р.), головний редактор – професор Сафін О. Д).

2.4. Публікації співробітників університету

Одним із пріоритетних завдань університету є підвищення наукометричних показників, за якими здійснюється кількісний вимір і порівняльний аналіз наукової активності авторів, навчально-наукових установ. Із цією метою заплановано низку заходів, спрямованих на пошук журналів, що входять до відомих наукометричних баз даних, ознайомлення з методикою реєстрації та створення свого авторського профілю в міжнародних наукометричних базах, популяризацію університетських видань.

Станом на 24 грудня 2019 року в університетському профілі наукометричної бази даних Scopus представлено 116 публікацій, за 2019 рік проіндексовано 22 статті; на основі даних Web of Science – відображено 125 публікацій, за 2019 рік проіндексовано 34 статті.

За звітний період викладачами університету видано: 64 монографії, 231 посібник, 2 підручники, статей – 991 (з них в категорії В – 234, в категорії Б – 124).

Сучасні тенденції представлення наукових досліджень вимагають від науковця подання отриманих результатів до світових періодичних видань,

що входять до наукометричних баз даних (Scopus, Web of Science тощо). Слід відзначити, що кількісні показники наукометрії більш активно використовуються зарубіжними країнами з метою визначення та оцінювання ефективності наукової діяльності як окремого вченого, колективу чи організації, так і з метою окреслення перспективних напрямів розвитку науки, її фінансування в цілому. З огляду на це, професорсько-викладацький склад університету ставить перед собою завдання й надалі підвищувати показники друкованої продукції.

2.5. Підготовка наукових, науково-педагогічних кадрів

Формами підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів вищої кваліфікації є аспірантура і докторантура, які діють в університеті.

Станом на 01 грудня 2019 року в аспірантурі університету успішно навчаються 62 аспіранти за такими спеціальностями:

- 011 Освітні, педагогічні науки – 26 осіб;
- 011 Науки про освіту – 5 осіб;
- 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) – 1 особа;
- 015 Професійна освіта – 3 особи;
- 032 Історія та археологія – 5 осіб;
- 053 Психологія – 7 осіб;
- 073 Менеджмент – 4 особи;
- 231 Соціальна робота – 9 особи;
- 13.00.04 Теорія та методика професійної освіти – 1 особи;
- 13.00.08 Дошкільна педагогіка – 1 особа;

Станом на 01 грудня 2019 року в докторантурі університету успішно навчаються 2 докторанти зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

У звітному році закінчує перебування в докторантурі 1 особа (Комар Олег Станіславович), який пройшов попереднє слухання дисертаційного дослідження та подав документи до спеціалізованої вченої ради Д 74.053.01.

За звітний період науково-педагогічними працівниками університету захищено 6 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук та 2 дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук.

У звітному році в університеті функціонувало дві спеціалізовані вчені ради:

– спеціалізована вчена рада Д 74.053.01 з правом на прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора та кандидата педагогічних наук за спеціальностями: 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» та 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти».

За звітний період спеціалізована вчена рада провела 9 засідань, на яких захищено 9 дисертацій зі спеціальностей: 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» (2) і 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» (7).

У загальному захищено 2 дисертації на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук, 7 – на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук. 16 грудня 2019 року на засіданні колегії Міністерства освіти і науки України прийнято рішення про продовження роботи ради до 31 грудня 2020 року.

– спеціалізована вчена рада К 74.053.02 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальностями: 13.00.05 «Соціальна педагогіка» та 13.00.07 «Теорія і методика виховання».

За звітний період спеціалізована вчена рада провела 8 засідань, на яких захищено 8 дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.07 «Теорія і методика виховання» (7) та зі спеціальності 13.00.05 «Соціальна педагогіка» (1). Усі дисертації написано українською мовою.

Тематика захищених дисертаційних робіт включала різноманітні оригінальні проблеми педагогічної науки і практики.

За звітний період виконана значна робота щодо підвищення якісних показників науково-педагогічних працівників університету: відбулися захисти на здобуття наукового ступеня доктора/кандидата наук, проведені міжкафедральні семінари попереднього обговорення результатів наукових досліджень, затверджені звіти аспірантів, докторантів та здобувачів відповідно до діючих положень та постанов.

Наказом МОН України від 15.11.2019 року № 1428 в університеті створено спеціалізовану вчену раду Д 74.053.02 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) педагогічних наук за спеціальністю 13.00.07 – теорія і методика виховання, терміном до 31 грудня 2020 року.

Важливою подією у справі підготовки науково-педагогічних кадрів університету є запровадження процедури захистів дисертацій на здобуття освітнього ступеня доктора філософії. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року № 167 «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини активно долучився до проведення експерименту. Наказом МОН України № 1455 від 21.11.2019 року утворено спеціалізовану вчену раду ДФ 74.053.001 для проведення разового захисту дисертації Войтовської Алли Іванівни на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю «Соціальна робота» та спеціалізовану вчену раду ДФ 74.053.002 для проведення разового захисту дисертації Моргай Лілії Анатоліївни за спеціальністю «Освітні, педагогічні науки».

Подано клопотання до МОН України про утворення спеціалізованих вчених рад для присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності «Професійна освіта».

2.6. Науково-дослідна та інноваційна діяльність молодих учених

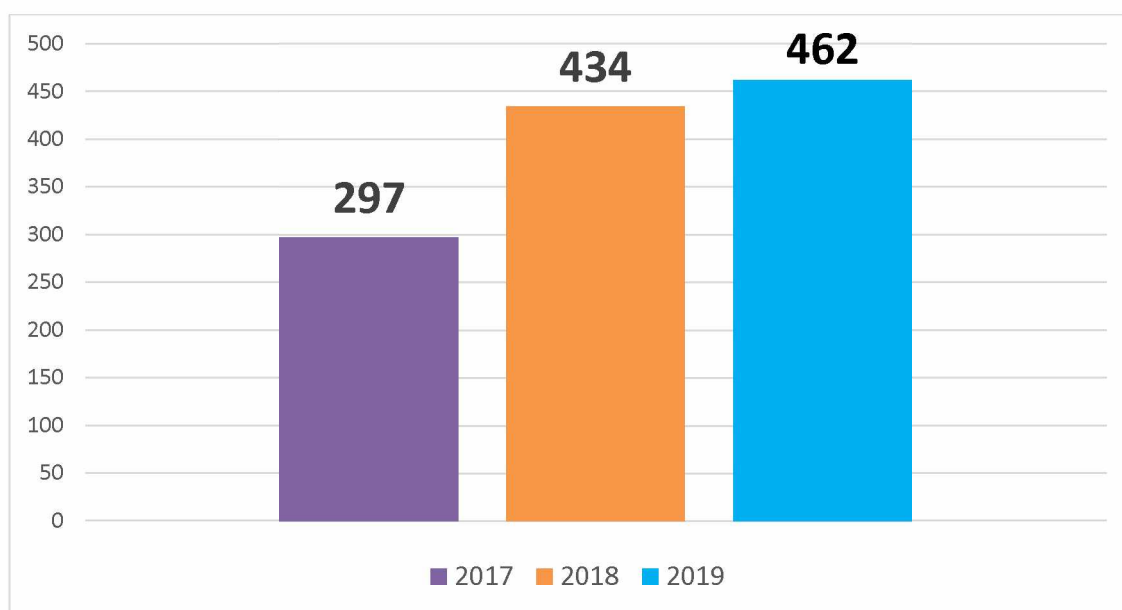
У науковій інфраструктурі університету активно займаються науково-дослідною роботою 132 молодих учених, серед яких 4 – доктори наук, 2 – професори, 56 – кандидатів наук. Простежується позитивна динаміка чисельності молодих учених, збільшується кількість викладачів, які здобули науковий ступінь доктора наук, кандидата наук (доктора філософії) та вступили до аспірантури чи докторантури.

Професори Кравченко О. О. , Чирва О. Г. є стипендіатами Кабінету Міністрів України для молодих учених.

Робота молодих науковців на факультетах/інституті спрямована на підвищення їхньої ініціативності, збільшення кількості публікацій, зокрема в наукових виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз, та участі в міжнародних науково-практичних конференціях.

Діаграма 3

Кількість публікацій молодих учених

У звітному році молодими науковцями було опубліковано: 19 монографій; 25 навчальних підручників та посібників, 2 електронні посібники; 178 статей, з яких 25 – у зарубіжних виданнях, зокрема: 8 – у міжнародній наукометричній базі даних Scopus, 5 – у міжнародній наукометричній базі даних Web of Science; у наукових виданнях України (категорія Б) – 34; у наукових виданнях України (категорія В) – 60.

Молоді науковці взяли участь у 501 науковому заході, що проводилися як на базі університету, так і поза його межами. Постійно залучалися до організаційних комітетів конференцій, семінарів, олімпіад та конкурсів різних рівнів, що проводилися за ініціативи Міністерства освіти і науки України, міської та районних рад тощо.

Зокрема, молоді вчені стали співорганізаторами: II Міжнародної науково-практичної конференції «Естетичні засади розвитку педагогічної майстерності викладачів мистецьких дисциплін» (18 квітня 2019 р., м. Умань); VI Міжнародної науково-практичної конференції «Теоретико-методологічні аспекти мистецької освіти: здобутки, проблеми та перспективи» (17–18 жовтня 2019 р., м. Умань); V Міжнародної науково-практичної конференції «Молодь, освіта, наука та мистецтво» (21–22 листопада 2019 р., м. Умань) та ін.

Молоді науковці, члени лабораторій факультету іноземних мов, належать до Міжнародної асоціації IATEFL (Міжнародної асоціації викладачів англійської мови як іноземної мови), Британської асоціації істориків педагогіки, Британського товариства освітнього лідерства, менеджменту й адміністрування (British Educational Leadership, Management and Administration Society), ГО «Смарт освіта», УАДО, TESOL; професійних товариств «Differentiating instruction with Educational Technology», «Social-Emotional Learning, Positive Behaviour and Student Achievement».

Молоді науковці очолюють та є членами науково-дослідних лабораторій, що входять до структурних підрозділів університету: доцент Ящук С. М. – керівник лабораторії «Актуальні проблеми професійної та технологічної освіти»; професор Чирва О. Г. – керівник Науково-дослідної галузевої лабораторії проблем розвитку нових інтегрованих структур АПК, Науково-дослідної лабораторії з проблем державних фінансів України та наукової школи «Інноваційна стратегія в системі управління національною економікою».

Ініціативна група Гендерного центру університету, у складі Кравченко О. О., Войтовської А. І., Перфільєвої М. В., Шелінкової Н. Л., є переможцями Конкурсу проєктних пропозицій для включення в календарний план управління у справах сім'ї, молоді та спорту Черкаської обласної державної адміністрації (проєкт «Гендерна культура молоді»). Суть: здійснення гендерної експертизи творчості чоловіків і жінок та прослідковування творення архетипів фемінності й маскулінності в Черкаському художньому музеї.

Професор Безлюдна В. В. є менеджером проєкту «MoPED – Modernization of Pedagogical Higher Education by Innovative Teaching Instruments» (Модернізація педагогічної вищої освіти з використання інноваційних інструментів викладання) у межах програми ЄС Erasmus+.

Викладач Ставчук Н. В. із 15.04.2019 р. до 20.04.2019 р. взяла участь у фахово-мовному семінарі «Літературознавство», який організовувався Німецькою службою академічних обмінів в Україні (DAAD).

Молоді науковці Тягай І. М., Дубовик В. В., Безлюдна В. В брали участь у проєкті міжнародної програми ЄС Erasmus + KA2 №586098-EPP-1-2017-1-UA-EPPKA2-SBHE-JP, у II Зимовій школі Української Асоціації дослідників освіти в межах проєкту Еразмус + (25–28 січняЮ 2019 р.).

Молоді науковці Загоруйко Л. О., Підгаєцька А. В., Кравчук І. О. взяли

участь у роботі Зимової школи УАДО; у проведенні Міжнародної олімпіади з англійської мови для школярів (м. Умань, Україна та м. Гнезно, Польща).

Доцент кафедри іноземних мов Загоруйко Л. О. – заступник головного редактора журналу «Порівняльно-педагогічні студії» (<http://pps.udpu.edu.ua>), редактор часопису «Rozdroża: Europa środkowa i wschodnia w historii i historiach historyków», Умань – Познань – Ченстохова), редактор матеріалів III Міжнародної конференції «Впровадження європейських стандартів в українські освітні дослідження».

Молоді науковці постійно беруть участь у рецензуванні та опонуванні дисертацій, подають відгуки на автореферати та експертні висновки, отримують патенти на винаходи та впроваджують їх у виробництво, здійснюють керівництво студентською науковою роботою.

2.7. Науково-дослідна робота студентів

Науково-дослідна робота студентів, як складова професійної підготовки, передбачає навчання студентів методології та методики дослідження, а також систематичну участь у дослідницько-пошуковій діяльності, озброєння технологіями і вміннями творчого підходу до розв'язання певних наукових проблем.

Особлива увага приділяється підготовці майбутньої генерації науковців. Талановита молодь університету закріплена за досвідченими викладачами та об'єднана у 334 наукові гуртки та проблемні групи.

Характер і зміст науково-дослідної роботи студентів університету визначається проблематикою науково-дослідної та науково-методичної діяльності кафедр, факультетів та інституту.

Члени студентського наукового товариства стали учасниками ряду наукових заходів: 212 міжнародних конференцій, 125 всеукраїнських, 180 науково-методичних семінарів та 93 круглих столів.

Важливим напрямом виявлення та розвитку в обдарованій молоді творчого мислення є проведення предметних олімпіад та конкурсів студентських наукових робіт із галузей знань і спеціальностей.

Наукові здобутки:

– II етап Всеукраїнської студентської олімпіади з професійної освіти: диплом III ступеня (Чаплюцька Т.);

– II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузі знань і спеціальності «Професійна освіта»: диплом I ступеня (Мельник Л.);

– II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у галузі «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті»: диплом II ступеня (Гедзик А.);

– II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології): диплом I ступеня (Покладова В.);

– II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з української мови, літератури (з методикою їх викладання): диплом II ступеня (Задворська І., Бондар О.); диплом II ступеня (Гембарук О., Бурковецький С.), диплом III ступеня (Шукайло В.);

– Всеукраїнський фестиваль інновацій – диплом учасника фіналу та сертифікат для навчання за програмою Starter (Гинга О., проєкт «Сонячний портативний дистильатор води»).

28 студентів університету взяли участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт зі спеціальностей: «Історія України», «Всесвітня історія», «Філософія», «Політологія», «Соціологія», «Теорія та історія держави і права. Історія політичних і правових вчень. Філософія права».

У 2019 році університет був базовим для проведення II туру Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «Історія», Всеукраїнської студентської олімпіади «Технологічна освіта», Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт «Українська мова, література (з методики їх викладання)».

Студентська науково-дослідна робота реалізується у різних формах. Як результат, – проведення XII Всеукраїнської студентської наукової конференції «Умань – 2019. Наука. Освіта. Молодь» та чисельні студентські наукові публікації (близько 600 статей). Динаміка публікаційної активності студентів засвідчує ефективність інформативної роботи стосовно оформлення матеріалів наукових досліджень, способів якісної презентації наукових здобутків.

У 2019 році у II турі Всеукраїнських олімпіад переможцями стали 12 студентів (у порівнянні з 2018 р. – 9 студентів).

У 2019 році у II турі Всеукраїнських студентських наукових робіт переможцями стали 25 студентів (у порівнянні з 2018 р. – 17 студентів).

Також у 2019 р. студенти університету отримали 12 перемог у престижних конкурсах різного рівня (у порівнянні з 2018 р. – 8 студентів).

Отже, перспективним вбачається розвиток студентської науки шляхом організації та проведення конференцій, семінарів різних рівнів, олімпіад, конкурсів наукових робіт, пошуково-експедиційних, соціально-реабілітаційних заходів тощо під керівництвом Ради молодих науковців, Студентського наукового товариства, Студентської соціально-психологічної служби, Молодіжного центру «Start» та ін.); участі в євроінтеграційних заходах Ради молодих науковців МОН України як повноправного члена авторитетної міжнародної громадської організації EURODOC (Європейській раді аспірантів та молодих учених (м. Брюссель), спрямованих на консолідацію аспірантів та молодих науковців країн Європи в їх прагненні до професійної реалізації та гідного життя; постійного оновлення та відкриття перспективних освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії, докторів наук; захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук (доктора філософії) та доктора наук відповідно до потреб забезпечення

освітніх (освітньо-наукових) програм підготовки фахівців та ліцензійних умов упровадження освітньої діяльності закладів вищої освіти; вдосконалення механізму стимулювання викладачів університету стосовно підготовки та захисту дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії та доктора наук.

2.8. Інформаційне забезпечення наукової діяльності

Станом на грудень 2019 року електронний каталог бібліотечного фонду університету нараховує 82 702 бібліографічні записи ті 121 160 примірників документів, що засвідчує потенційне кількісне наповнення електронного каталогу.

Із метою використання інформаційних ресурсів бібліотеки у сфері наукової діяльності, працівники створюють вторинно-інформаційні ресурси, провадять цілий ряд культурно-просвітницьких заходів, систематично розширюють та активно впроваджують нові форми роботи. Протягом року експонуються тематичні книжкові виставки, функціонують відкриті перегляди, віртуальні виставки, проходять дні інформації, бібліографічні огляди, укладаються тематичні та рекомендаційні списки літератури, бібліографічні покажчики.

До послуг користувачів бібліотечного фонду пропонується щорічний бібліографічний покажчик «Друковані видання професорсько-викладацького складу Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини у фондах бібліотеки», віртуальні щомісячні інформаційні списки нових надходжень та щоквартальні інформаційні бюлетні «Наукові праці вчених УДПУ». Щоквартально виходить випуск інформаційного вісника «Бібліотечні вісті».

Доступність інформаційних ресурсів для кожного користувача забезпечує сайт бібліотеки, що сприяє популяризації бібліотечних продуктів та послуг, поєднує в собі інформаційні, пошукові, освітні, рекламні й навігаційні функції.

Третій рік поспіль університет має доступ до міжнародної бази даних Scopus і Web of Science за рахунок коштів державного бюджету. Співробітники бібліотеки для наукової спільноти навчального закладу проводять навчальні семінари з питань роботи у базі даних Scopus та Web of Science, надають консультативно-інструкційні матеріали. Із лютого 2019 року було проведено 3 серії навчальних семінарів «Можливості міжнародних баз даних для дослідника і його досліджень» (усього 117 семінарів); забезпечено доступ до участі у вебінарах від компанії Clarivate Analytics із питань представлення наукових праць у світовій системі наукових комунікацій для молодих науковців.

Працівники бібліотеки взяли участь у підготовці та проведенні семінару «Можливості Web of Science для науковців» (11 березня 2019 року), спікером якого виступила кандидат біологічних наук Ірина Тихонкова,

експерт з інформаційно-аналітичних ресурсів та навчання компанії Clarivate Analytics.

Упродовж року з метою розширення використання інформаційних технологій та забезпечення інформаційної бази успішно зреалізовувалася співпраця з «Електронною бібліотекою України», Українською бібліотечною асоціацією; формувався всеукраїнський ресурс реферативної бази «Україніка наукова» та українського реферативного журналу «Джерело»; реферувався ряд статей із видань університету «Історико-педагогічний альманах» та «Порівняльно-педагогічні студії».

Задля вивчення читацьких інтересів та потреб користувачів, бібліотекою проводиться анкетування та опитування, здійснюється аналіз читабельності не лише серед студентської молоді, а й серед викладачів та співробітників університету.

Стрімкий розвиток інформаційних технологій впливає на зміст та форми довідково-бібліографічної роботи. Тому в режимі обслуговування «запит – відповідь» оперативно та якісно здійснюється індексування наукових праць співробітників, студентів, магістрантів, аспірантів згідно із таблицями УДК. Користувачам надаються довідки: бібліографічні, тематичні, фактографічні, адресні, уточнюючі; проводяться консультації з правил користування каталогами та картотеками, бібліографічні уроки зі складання списку літератури, що дає можливість зорієнтуватися в інформаційному просторі бібліотеки та мережі Інтернет.

Бібліотека нашого закладу розвивається як компонент його інформаційно-освітнього середовища, метою якого є забезпечення інформаційних потреб суб'єктів освітнього процесу шляхом забезпечення доступу до інформаційних ресурсів.

2.9. Патентно-ліцензійна діяльність

Важливе місце в діяльності викладачів та студентів університету займає розвиток інноваційної та виробничої інфраструктури університету, що охоплює систему науково-дослідницьких структур (Бізнес-центр Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини; науковий підрозділ «Агробіостанція Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини» та ін.).

З-поміж важливих завдань:

- підвищення рівня знань науково-педагогічних працівників та студентів стосовно академічного підприємництва та створення нових форм інноваційної інфраструктури, сприяння підготовці фахівців для забезпечення діяльності інноваційної інфраструктури;
- активізація патентно-ліцензійної діяльності викладачів та студентів університету в межах угоди з Державним підприємством «Український інститут інтелектуальної власності».

За 2019 рік науковцями університету до Державного підприємства

«Український інститут інтелектуальної власності» (Укрпатент) було подано 12 заявок на винаходи:

1. «Радіокерований пристрій для очистки трубопроводів» / Мелентьєв О.Б., Терещук А. І, Дерман Д. Ю.; заявник та власник Уманський державний педагогічний університет. – №u 201900199; заявка 08.01.2019.

2. «Місячний космічний дзеркальний рефлектор із автоматизованою системою відслідковування для отримання сонячної електроенергії» / Мелентьєв О. Б., Корець М. С.; заявник та власник Уманський державний педагогічний університет. – №u 201901790; заявл. 21.02.2019.

3. «Автоматичний виконавчий механізм відслідковування дзеркального рефлектора для геліостанції» / Мелентьєв О. Б., Корець М. С. Ткачук С. І.; заявник та власник Уманський державний педагогічний університет. – №u 201906958; заявл. 27.05.2019.

4. «Сонячний портативний дистильатор води із лінзою Френеля» / Мелентьєв О. Б.; заявник та власник Уманський державний педагогічний університет. – №u 201903187; заявл. 01.04.2019.

5. «Стілець для окуліровки рослин» / Мелентьєв О. Б, Кутковецька Т. О., Ковальчук Ю. О.; заявник та власник Уманський національний університет садівництва. – №u 201812865; заявл. 26.12.2018.; опубл. 25.07.2019.

6. «Вентиляторний ніж горизонтально-різального апарата для подрібнення рослинних решток» / Кравченко В. В., Мелентьєв О. Б., Пушка О. С., Войтік А. В., Головатюк А. А.; заявник та власник Уманський національний університет садівництва. – № u201905810; заявл. 27.05.2019.

7. «Спосіб та установка для двохсторонньої лазерної термообробки сталевих деталей обертання ґрунтообробних машин з утворенням структури типу «Дамаська сталь» / Кравченко В. В., Мелентьєв О. Б., Пушка О. С., Войтік А. В.; заявник та власник Уманський національний університет садівництва. – № u 201910247; заявл. 08.10.2019.

8. «Спосіб та установка для лазерної термообробки тонкостінних сталевих деталей обертання ґрунтообробних машин з утворенням структури типу «Дамаська сталь» / Кравченко В. В., Мелентьєв О. Б., Пушка О. С., Войтік А. В.; заявник та власник Уманський національний університет садівництва. – №u 201910247; заявл. 08.10.2019.

9. «Напівавтоматична просапна мотика із пружним робочим органом» / Пушка О. С., Войтік А. В.; Мелентьєв О. Б, Кутковецька Т. О. Ковальчук Ю. О.; заявник та власник Уманський національний університет садівництва. – №u 201903185; заявл. 02.04.2019.

Отримано патенти на винахід (корисну модель):

1. Патент № 136118 UA МПК В08В 9/02 «Радіокерований пристрій для очистки трубопроводів» / Мелентьєв О. Б, Терещук А. І, Дерман Д. Ю.; заявник та власник Уманський державний педагогічний університет. – №u 201900199; заявл. 08.01.2019; опубл. 12.08.2019. Бюл. № 15.

2. Патент № 133043 UA МПК А01В 29/24 «Коток зубчасто-кольчастий

КЗК 2–6» / Трухін С. М., Черних М. С., Мелентьєв О. Б.; заявник та власник Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – №и 201809514; заявл. 21.09.2018; опубл. 25.03.2019. Бюл. № 6.

3. Патент № 135207 UA МПК А01D 34/42 «Ротор горизонтально-різального апарата для подрібнення гілок із двосторонніми симетричними ножами» / Кравченко В. В., Мелентьєв О. Б., Пушка О. С., Войтік А. В., Головатюк А. А.; заявник та власник Уманський національний університет садівництва заявник та власник Уманський державний педагогічний університет. – №и 201812867; заявл. 26.12.2018; опубл. 25.06.2019. Бюл. № 12.

4. Патент № 135966 UA МПК Н01Q 1/28 «Місячний космічний дзеркальний рефлектор із автоматизованою системою відслідковування для отримання сонячної електроенергії» / Мелентьєв О. Б., Корець М. С.; заявник та власник Уманський державний педагогічний університет. – № 201901790; заявл. 21.02.2019; опубл. 25.07.2019. Бюл. № 14.

5. Патент № 135812 UA МПК В62В11/00 «Стілець для окуліровки рослин» / Мелентьєв О.Б, Кутковецька Т.О. Ковальчук Ю.О. заявник та власник Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – №и 201812865; заявл. 26.12.2018; опубл. 25.07.2019. Бюл. № 14.

6. Патент № 133230 UA МПК А01В 29/04 «Вісімнадцятисекційний культиватор-плоскоріз із роторами і ножами для подрібнення рослинних решток та вирівнювання ґрунту» / Лісовий І. О., Мелентьєв О. Б., Пушка О. С., Войтік А. В., Кравченко В. В.; заявник та власник Уманський національний університет садівництва. – №и 201806386.; заявл. 02.11.2018; опубл. 25.03.2019. Бюл. № 6.

7. Патент № 137735 UA МПК F24S 10/00 «Сонячний портативний дистильатор води із лінзою Френеля» / Мелентьєв О. Б.; заявник та власник Уманський державний педагогічний університет. – №и 201903187; заявл. 01.04.2019; опубл. 11.11.2019. Бюл. № 21.

За частиною отриманих патентів укладено чотири ліцензійні угоди стосовно впровадження винаходів на виробництві ПАТ «Уманьферммаш». У виробництво впроваджено:

– Патент № 133043 «Коток зубчато-кольчатий КЗК – 2–6» на території України. Автори: Трухін С. М., Черних М. С., Мелентьєв О. Б.; ліцензійний договір № 12 (м. Умань, 27 серпня 2019 р.) між власником патенту УДПУ імені Павла Тичини та ПАТ «Уманьферммаш», 20300, м. Умань, вул. Енергетична, 21.

– Патент № 133230 «Вісімнадцятисекційний культиватор-плоскоріз із роторами і ножами для подрібнення рослинних решток та вирівнювання поверхні ґрунту» на території України. Автори: Лісовий І. О., Мелентьєв О. Б., Пушка О. С., Войтік А. В., Кравченко В. В.; ліцензійний договір № 10 (м. Умань, 27 серпня 2019 р.) між власником патенту УНУС та ПАТ «Уманьферммаш», 20300, м. Умань, вул. Енергетична, 21.

За 2019 рік викладачами університету було подано та оформлено 132

заявки на отримання свідоцтв про реєстрацію авторського права.

Упродовж звітнього року університет брав активну участь у конференціях та науково-технічних виставках, пов'язаних із патентно-ліцензійною діяльністю.

Протягом року студенти університету брали участь у таких заходах:

– Всеукраїнський фестиваль інновацій (МОН України, 15–17 травня, 2019 р.). За вдалий захист технологічного проєкту «Сонячний портативний дистильатор води» розробників нагороджено дипломом учасника-фіналіста та сертифікатом для навчання за програмою «Yep! Starter»;

– Конкурс інноваційних проєктів Sikorsky Challenge (НТУУ КПІ, 6–7 жовтня, 2019 р.): учасник-фіналіст Мелентьєв О. Б., винахід «Сонячний дистильатор води із лінзою Френеля»;

– IV Міжнародний форум «INNOVATION MARKET» (5-7 листопада, 2019 р.).

Доцента Мелентьєва О. Б. відзначено дипломом Всеукраїнського конкурсу «Винахід року» – 2019 (винахід «Сонячний портативний дистильатор води із пневматичним сферичним рефлектором»).

2.10. Наукове співробітництво із закордонними організаціями

Міжнародне співробітництво університету здійснюється комплексно та системно на рівні ректорату, відділу науково-технічного розвитку та європейської інтеграції, культурно-освітніх центрів, факультетів/інституту, кафедр.

У 2019 році діяли 57 угод про співпрацю із зарубіжними освітніми закладами, організаціями та товариствами, 5 із яких укладено в цьому році. Партнерами освітнього та наукового обміну нашого університету стали: Університет Біледжик Шейх Едебалі (Туреччина), Університет Порту (Португалія), Ургенчський державний університет (Республіка Узбекистан), Британська Рада в Україні, Тракайський центр навчання дорослих та Публічний інститут «Тракайський центр просвіти» (Литовська Республіка).

У звітньому році проводилась робота в рамках проєктів академічної мобільності: «Mobile+3», «Erasmus+», «Mevlana», програм подвійного дипломування, орієнтованих на підтримку ініціатив у галузях освіти та культури, а також Українсько-польського проєкту «Українсько-польська молодіжна школа сталого туризму «Подорожуй і поважай!» (Державна Вища школа професійного навчання імені Яна Амоса Коменського, м. Лешно, жовтень, 2019 р.).

Розробники проєкту: д-р екон. наук, професор Чирва О. Г.; канд. екон. наук, доцент Подзігун С. М.; канд. екон. наук, доцент Бовкун О. А.; викладач Станіславчук Н. О.

Учасники проєкту: канд. екон. наук, доц. Кузьмінов М. В.; канд. екон. наук, ст. викладач Ящук Т. А.; ст. викладач Барвінок М. В., канд. екон. наук, доц. Корнієнко Т. О.

У 2019 році університет продовжив роботу в межах консорціуму проєкту «Модернізація педагогічної вищої освіти з використанням інноваційних інструментів викладання» (MoPED – № 586098-EPP-1-2017-1-UA-EPPKA2-SVNE-JP.) програми «Розвиток потенціалу вищої освіти», Еразмус+, КА- 2. Загальна мета проєкту – модернізація навчальних планів педагогічних ЗВО України шляхом упровадження найсучасніших методик викладання з використанням ІКТ та методів дослідження результатів. MoPED значно вплине на якість вищої педагогічної освіти, покращить цифрові та дидактичні компетенції майбутніх учителів шкіл, що повністю відповідає проблемам та вимогам педагогіки вищої школи та підтримує амбіційні сучасні освітні реформи в Україні.

Університет реалізував ряд проєктів співпраці з Британською Радою в Україні. У червні 2019 року розпочалась робота над проєктом «Active citizens», метою якого є сприяння міжкультурному порозумінню Уманщини. Здобуто перемогу в конкурсі проєктів «Student Action: Програма розвитку лідерських компетенцій студентів». Проєкт «Академічна доброчесність як складова якості освітнього процесу» отримує фінансову допомогу від Британської Ради у 2020 р. Завершилась розробка експериментальної програми з методики навчання англійської мови, пілотування якої згідно з наказом МОН України № 871 від 12.08.2015 р. розпочалося у 2016–2017 н. р. Виконано проєкт співпраці з Британською Радою в Україні та Інститутом Вищої освіти НАПН України «Розвиток лідерського потенціалу університетів», який означив розвиток лідерських якостей студентського активу університету.

Факультет соціальної та психологічної освіти здобув міні-грант програми CSR Ukraine, Healthy Challenge.

У звітний період відбулося 52 стажування та відрядження фахівців за різноманітними програмами й проєктами: Державна вища школа професійної освіти імені Я. А. Коменського (м. Лешно, Республіка Польща); Природничо-гуманістичний університет імені Яна Длугоша (м. Ченстохова, Республіка Польща); Вища технічна школа (м. Катовіце, Республіка Польща); Краківський університет технологій (м. Краків, Республіка Польща); Державна вища школа професійної освіти імені Іпполіта Цегельського (м. Гнезно, Республіка Польща); Мозирський державний педагогічний університет імені І. П. Шамякіна (м. Мозир, Республіка Білорусь); Гродненський державний університет імені Янки Купали (м. Гродно, Республіка Білорусь); Технічний університет (м. Варна, Болгарія); Бельцький державний університет імені Алеко Руссо (м. Бельци, Республіка Молдова) тощо.

До програм академічної мобільності долучилися 69 студентів. Зокрема, за програмами кредитної мобільності упродовж року навчалися 27 студентів; за програмою подвійного диплому – 42.

У 2019 році університет відвідали іноземні делегації.

Відбулася робоча зустріч із представниками Інституту європейської культури (м. Гнезно, Республіка Польща), Університету імені Адама

Міцкевича (м. Познань, Республіка Польща), координаторами науково-освітнього співробітництва з українськими університетами – доктором Катажиною Єндрашик та професором Гражиною Гаєвською.

У контексті зустрічі з представником Американської Ради в Україні Нелею Петлік презентовано освітні можливості навчання у США.

У процесі реалізації міжнародного проекту програми ЄС Еразмус + КА2 «Модернізація педагогічної вищої освіти з використанням інноваційних інструментів викладання» (MoPED – № 586098-EPP-1-2017-1-UA-EPPKA2-SVNE-J P) відбулися тренінги, тьюторами яких виступили представники європейського закладу-партнера – Гірничо-металургійної академії імені Станіслава Сташиця (Республіка Польща): Катажина Гдовска, Катажина Клімкевич, Єва Бек-Крала, Кароліна Гродецька, Беата Творжевська-Позлутко та Бартоломей Гавел. Метою проведення навчальних тренінгів було ознайомлення учасників із європейським досвідом використання інноваційних технологій у технічній і не технічній освіті.

На базі університету відбулася чергова координаційна нарада репрезентантів міжнародного проекту MoPED. Учасниками цього заходу були три європейські партнери, шість університетів-партнерів українських ЗВО та ТЗОВ «Quality Ukraine – Кволіті Юкрейн». Представниками від європейських університетів були Ольга Дзябенко (Університет Деусто, Іспанія), Маріос Папаєвріпиду (Кіпрський університет, Кіпр) та Катажина Гдовска (Гірничо-металургійна академія імені Станіслава Сташиця, Республіка Польща).

У межах реалізації проекту Mobile+3 професор Інеш Морейра (Університет Порту, Португалія) провела 3 заняття комбінованого типу для студентів 1, 2 та 3 етапів навчання з питань сучасної інтерпретації культурної спадщини.

На базі університету проведено публічний захід-дискусію на тему «Чому є важливим багатонаціональний підхід до історичного минулого України» з презентацією книжки «Євреї та українці: тисячоліття співіснування» за участю всесвітньо відомого канадського історика, дійсного члена Академії наук Королівського товариства Канади Пола-Роберта Магочія та представників місцевого академічного кола.

Отже, євроінтеграційні процеси в Україні, упровадження нових стандартів наукової та освітньої діяльності вимагають активної інтернаціоналізації університету. Ці чинники висувають завдання змістового наповнення партнерських зв'язків за рахунок їх спільної науково-дослідної і проєктної діяльності; здійснення системної підготовки науковців університету до участі у міжнародній діяльності; покращення організації міжнародного співробітництва на факультетах; упровадження новітніх маркетингових технологій у позиціонуванні університету на міжнародній арені та в профорієнтаційній роботі закладу вищої освіти; збільшення публікаційної активності науковців у виданнях, що входять до наукометричних баз даних.

РОЗДІЛ III. ВИХОВНА РОБОТА

3.1. Організація виховної роботи в університеті

Виховна робота зі студентами в університеті є складовою освітнього процесу, і її зміст базується на Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, Законі України «Про вищу освіту», Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та ін., підпорядкований Статуту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини та Положенням, які регламентують діяльність суб'єктів освітнього процесу.

Пріоритетною метою виховної роботи є розвиток особистості майбутнього фахівця, якому притаманні такі його якості, як: патріотизм; високий професіоналізм, громадянська зрілість, політична культура, усвідомлення своїх прав і свобод, мобільність, відповідальність та самостійність у прийнятті рішень, працелюбство, прагнення до самоосвіти та самовдосконалення, комунікативність, емпатійність тощо.

Реалізація зазначених пріоритетів забезпечується відповідними структурними підрозділами університету, серед яких – Центр культури і дозвілля «Гаудеамус»; спортивний клуб; первинна студентська профспілкова організація у безпосередній взаємодії зі студентськими самоврядними організаціями та професорсько-викладацьким колективом.

Протягом року на засіданнях учених рад університету, факультетів, інституту, ректораті та науково-методичній раді заслуховувалися питання про стан організації виховної діяльності, реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, результати діяльності органів студентського самоврядування, стан та перспективи інформаційної політики університету тощо.

Із заступниками деканів / директора інституту з виховної роботи проводилися методичні засідання, де розглядалися питання організації освітнього процесу, виховної діяльності зокрема, питання нормативно-правового забезпечення роботи кураторів, соціально-психологічної роботи зі студентами, обговорювалися форми і методи виховної роботи тощо.

Окремим напрямком в організації виховної роботи в університеті є створення належних соціально-психологічних умов для всіх суб'єктів освітнього процесу. Психологом університету здійснюється психологічний супровід учасників освітнього процесу. На початку кожного навчального року, протягом перших двох місяців, аналізується рівень адаптації першокурсників до навчання у ЗВО, виявляються причини неуспішності, обговорюються проблеми, питання етики, культури спілкування і поведінки. Проводяться психодіагностичні дослідження різного спрямування, індивідуальна та групова консультативна, корекційно-розвивальна, профілактична та організаційно-методична робота.

З метою соціальної та освітньої інтеграції студентської молоді з інвалідністю в університеті діє Центр соціальної та освітньої інтеграції «Без

бар'єрів», який упроваджує нові технології соціально-психологічної реабілітації в контексті розширення життєвого простору студентів з інвалідністю, зокрема засобами інклюзивного соціально-реабілітаційного туризму, волонтерства, соціально-виховної практики та ін.

Загалом організація виховної роботи в університеті забезпечує інтегровану діяльність усіх суб'єктів виховної роботи: студентів, органів студентського самоврядування, заступників деканів / директора інституту, кураторів та спрямовується на пошук нових педагогічних технологій, методів (інноваційних та традиційних) і форм (індивідуальних, групових та масових), а також на визнання пріоритету самовиховання студентів, індивідуальної діяльності, спрямованої на розвиток їхнього особистісного потенціалу.

За 2019 рік усіма підрозділами університету було організовано та проведено понад 2000 культурно-просвітницьких заходів, спрямованих на формування національної свідомості, громадсько-політичної активності та національно-патріотичного виховання; з естетичного, морального, громадянсько-правового, трудового та екологічного виховання; фізичного виховання та формування здорового способу життя. Організовано та проведено заходи у контексті виховної роботи у студмістечку; понад 200 тематичних виставок; постійно діючих виставок книг; понад 100 благодійних заходів.

3.2. Студентське самоврядування

Відповідно до статті 40 Закону України «Про вищу освіту» та «Положення про студентське самоврядування» в університеті діє студентська рада, яка має навчальний, культурно-просвітницький, соціально-правовий, спортивно-оздоровчий, волонтерський сектори та прес-центр. Шляхом прямих таємних виборів на усіх факультетах та в інституті, у студмістечках було обрано нових голів та членів студентських рад. До студентської ради університету увійшли представники всіх факультетів, зокрема й іноземні студенти. Для виборів голови студентської ради університету створено виборчу комісію, аби повною мірою забезпечити реалізацію і захист виборчих прав студентів. У травні органи студентського самоврядування за цією ж процедурою обрали вже нових лідерів. Діяльність студентської ради заснована на тісному контакті з керівництвом університету, має не лише організаційну та фінансову підтримку, а є окремою адміністративною ланкою і бере активну участь в управлінні університетом, в удосконаленні освітнього процесу, дозвілля студентів та умов проживання в гуртожитках.

Також в університеті працює студентська контрольно-ревізійна комісія, що є наглядовим органом студентської ради, який здійснює моніторинг та аналіз її діяльності.

Керівництвом університету забезпечено належні умови для діяльності органів студентського самоврядування. Традиційними є зустрічі студентської ради з адміністрацією університету. Члени студради є членами Вченої ради університету (факультетів / інституту), ректорату, ради трудового колективу, стипендіальної комісії. Члени студради є активними учасниками академії

молодіжного лідера при Уманській міській раді. Представники студентської ради університету є членами Молодіжної ради міста Умань, студради при Міністерстві інформаційної політики в Україні.

Протягом року за активну участь у громадському житті міста і регіону, ініціативність, креативність та мобільність, молодіжний творчий потенціал, активну участь у реалізації молодіжної політики студентська рада та студенти університету нагороджені Подяками Управління у справах сім'ї, молоді та спорту Черкаської обласної державної адміністрації та Подяками міського голови.

Важливим чинником розвитку студента в процесі його участі у самоврядуванні є розширення зовнішніх і внутрішніх зв'язків – встановлення ділових, творчих і професійних зв'язків із різними громадськими об'єднаннями у закладі вищої освіти й поза ним, участь об'єднань у різних конкурсних програмах різних рівнів тощо.

Протягом року відбувалися зустрічі з фахівцями «Клініки, дружньої до молоді». За ініціативи студентів університету в м. Умань реалізується проєкт #VITASTREET «Живі картинки нічної Умані».

Студенти УДПУ взяли участь в обговоренні типового положення про органи студентського самоврядування у Міністерстві освіти і науки України. Магістранти університету стали учасниками «Програми розвитку лідерського потенціалу університетів України», що проводився Британською Радою в Україні за партнерства з Інститутом вищої освіти НАПН України, Фондацією лідерства у вищій освіті (Велика Британія) та реалізується за підтримки МОН України.

Цього року студенти та молоді викладачі університету стали активними учасниками проєкту «Молодь змінить Україну», який діє в рамках фонду Богдана Гаврилишина та спрямований на підтримку активної, професійної, патріотичної молоді, яка зможе реалізувати себе в майбутньому та додати позитивних змін в Україні.

В університеті створено умови щодо прозорості та відкритості під час проведення підсумкового контролю із залученням до цього процесу представників органів студентського самоврядування, що сприяло попередженню фактів порушень чинного законодавства про вищу освіту.

Студентська рада є організатором та активним учасником виховних заходів різного рівня та спрямування, що проходять в університеті, на факультетах / інституті, у місті (День міста, День захисту дітей, відкриття туристичного сезону дендрологічного парку «Софіївка» та ін.). Цього року студрада УДПУ вперше провела загальноуніверситетський квест-посвяту першокурсників у студенти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Вдруге проведено «Студентський Осінній Бал». Студентська рада університету долучилася до проведення кубку ректора з гумору, на якому студенти вибороли перші місця і їдуть в Одесу на фестиваль Ліги сміху.

Особливе місце займають благодійні заходи. Студенти та професорсько-викладацький склад університету завжди долучаються до

благодійних акцій усіх рівнів. Цього року студенти та співробітники університету стали активними учасниками таких акцій, як: «#Денисеживи», «Від серця до серця», «Біг за життя», «Запали щастя в дитячих очах». Студенти та викладачі університету є активними донорами крові, систематично допомагають Уманському міському волонтерському штабу «Разом».

Для освітніх дитячих закладів, дитячої лікарні студентство університету організовує святково-розважальні програмами, організовує збір іграшок та канцтоварів.

В університеті декілька років успішно працює студентська соціально-психологічна служба. Студенти-волонтери беруть участь у різних акціях як на рівні міста, так і на рівні університету, співпрацюють з дитячими будинками та реабілітаційними центрами м. Умань.

Третій рік поспіль студенти університету разом із вихованцями загальноосвітніх навчальних закладів проводять театралізований показ казок видатного педагога Василя Олександровича Сухомлинського.

Традиційно відбувся вже шостий фестиваль соціально-психологічної драми «Почуй! Побач!», який проводиться в університеті разом із командами загальноосвітніх закладів освіти м. Умань. У своїх виставах вони піднімали актуальні теми не лише для шкільних чи студентських колективів, а й в загальному для сучасного суспільства. Проведено V благодійний Фестиваль творчості «Рівні між собою ми. Будемо разом я і ти».

На факультетах / інституті протягом року студрада проводила різнопланові виховні заходи, акції, флешмоби, розіграші лотерей, фотовиставки, майстер-класи та ігри, ярмарки, конкурси, квести, тренінги, концертні програми. Це й низка заходів до Дня Святого Валентина, до Дня працівників освіти, Дня студента, Дня миру тощо. Студрада спільно з ректоратом та профспілковою організацією провела конкурс на кращу кімнату у гуртожитку.

Кошти, передбачені кошторисом студради на 2019 рік, було витрачено за цільовим призначенням – виключно на потреби студентства університету: придбано костюми для кількох студентських творчих колективів, спортивний інвентар та спортивну форму для збірної команди, призи для фестивалів, конкурсів, загальноуніверситетських заходів, всеукраїнських конференцій та олімпіад. Це підтверджено членами контрольно-ревізійної комісії та зафіксовано протоколом.

3.3. Заходи, спрямовані на формування національної свідомості та громадсько-політичної активності

Національно-патріотичне виховання студентської молоді в університеті базується на культурно-історичних традиціях, які підтримуються завдяки співпраці органів студентського самоврядування, Музею історії університету.

З метою виховання громадянськості та патріотизму, формування національної свідомості та громадсько-політичної активності студентської молоді в університеті запроваджено низку як традиційних, так і нових форм

виховної роботи: святкування загальнодержавних свят, проведення тематичних вечорів, екскурсій-подорожей історичними місцями, організовано виставки художньої творчості, проведено календарно-обрядові та тематичні свята тощо.

Студенти та викладачі університету взяли активну участь у святкових заходах з нагоди: Дня Державного Прапора та Дня Незалежності України, Дня пам'яті та примирення, Дня Соборності України, Дня Гідності і Свободи, Дня захисника України, Дня Збройних сил України тощо.

Необхідною складовою патріотичного та громадянського виховання є заходи, що проводяться в університеті, щодо вшанування подвигу українського народу, увічнення пам'яті про загиблих та жертв Другої світової війни, жертв Голокосту, Голодомору, Героїв Небесної Сотні.

Потужну інформаційну та виховну функції несуть тематичні виставки, кіноперегляди, акції, інформаційні стенди, виховні години, вечори пам'яті, перфоменси, тематичні заходи, круглі столи, історичні години, флешмоби, зустрічі з військовими та ін.

У звітному році студенти та співробітники університету провели загальноміську інформаційну акцію «Жінки України у Другій світовій війні» та фотовиставку «Умань у Другій світовій війні»; стали співorganizаторами квест-гри «Пізнай Умань краще».

Протягом звітного періоду відбулися зустрічі з воїном-атовцем, письменником Петром Солтисом; учасником Корсунь-Шевченківської наступальної операції Віктором Кімлачем; кобзарем, учасником гурту «Хорея Козацька» Ярославом Криськом; канадським істориком, дійсним членом академії наук Королівського товариства Канади Полом Робертом Магочієм; українським письменником Андрієм Кокотюхою; волонтером міжнародної організації IREX Сергієм Федорівським; німецьким художником-мультиплікатором Артуром Клозе та ін.

Студенти та викладачі університету є ініціаторами та активними учасниками святкових заходів з нагоди Міжнародного дня миру, Міжнародного дня рідної мови, Дня слов'янської писемності та культури, Дня української вишиванки, Дня українського козацтва. Організують різноманітні акції, флешмоби, ярмарки, виставки художньої творчості, майстер-класи, конкурси плакатів, конкурси на краще написання та виконання віршованих творів, конкурси есе, тематичні заходи та свята.

Шостий рік в університеті працює Національно-патріотичний табір для студентської молоді «Дія». У 2019 році відпрацювала 12 зміна – «Наслідуймо видатних українців!». Учасниками табору є студентство – молоді люди, майбутні фахівці, які прагнуть вивчати українську історію та культуру, популяризувати кращі освітні практики, дізнаватися про видатних українців.

На формування національної свідомості та громадсько-політичної активності студентів спрямовується діяльність бібліотеки університету. У читальних залах та бібліотеці обладнані тематичні полиці, книжкові виставки, відкриті перегляди літератури та інші заходи, приурочені до знаменних і пам'ятних дат, подій у педагогічному, культурному та

громадсько-політичному житті країни, ювілейних дат науковців та визначних педагогів. Загалом за рік було організовано понад 200 тематичних виставок, постійних та віртуальних, відкритих переглядів літератури. У бібліотеці організовано літературну кав'ярню, поетичне рандеву, фото флешмоби, творчі бенефіси, різноманітні майстер класи.

Одним із засобів формування національної свідомості та громадсько-політичної активності студентів є екскурсійна діяльність. Щорічно за підтримки профкому університету організовуються екскурсії студентів до історичних та визначних місць м. Умані, Черкаської області, України.

3.4. Природоохоронна діяльність

Центром організації і управління екологічною освітою та природоохоронною діяльністю в університеті є науково-дослідна лабораторія «Екологія і освіта».

У 2019 році екологічна діяльність університету здійснювалася на основі розробленої технології створення природоохоронних територій та методики проведення природоохоронних заходів.

В університеті розробляється держбюджетна тема «Систематизація потенційних та створення нових заповідних об'єктів Південно-Бузького екологічного коридору за активної участі молоді», що виконується на кафедрі хімії, екології та методики їх навчання (керівник – професор Світлана Совгіра). У рамках її реалізації студенти та професорсько-викладацький склад у 2019 році здійснювали наукові експедиції територіями Миколаївської, Одеської, Кіровоградської, Черкаської та Вінницької областей. Створено гідрологічний заказник «Каскад джерел», геологічні пам'ятки природи «Іллінецький кратер» та «Іллінецький кратер – 2».

Студенти, викладачі та співробітники університету брали участь у таких природоохоронних заходах: Всеукраїнська наукова екологічна експедиція з вивчення нижньої течії річки Південний Буг (Черкаська, Кіровоградська та Миколаївська області); акції до Всесвітнього дня водних ресурсів (розчищення джерел та прибирання берегової смуги водойм Умані); акції до Міжнародного дня лісів (висадження дерев на агробіостанції та в межах Умані); акція до Міжнародного дня чистих берегів (упорядкування прибережної смуги річки Чиканки); Всеукраїнський екологічний форум «Поводження з відходами в Україні: законодавство, економіка, технології».

У 2019 році в університеті проведено восьму традиційну виставку альтернативних ялинок. Також проведено Годину Землі – особливу міжнародну акцію, яка з року в рік проводиться в останню суботу березня.

Природоохоронна робота здійснюється у таких напрямках: озеленення, благоустрій населених пунктів та закладів освіти, очищення водних джерел, встановлення щитів біля витоків малих річок, розчищення джерел.

Співробітники та студенти університету є активними учасниками заходів із збереження і примноження зелених насаджень, поліпшення благоустрою, санітарного і екологічного стану в місті Умань та регіоні.

3.5. Культурно-просвітницькі заходи

Культурно-просвітницькі заходи в університеті, як і вся виховна робота, зорієнтовані на реалізацію основних положень Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді. Тож більшість із них має національно-патріотичний характер.

В університеті створено умови для організації дозвілля студентів, формування у них естетичних смаків, розвитку творчих здібностей та обдарувань. На факультетах / інституті університету діють близько 70 різних гуртків, клубів за інтересами, студій дозвілля, творчих колективів тощо, кількість яких поступово збільшується. 13 колективів університету мають звання народного самодіяльного колективу (український хор «Кобзар», ансамбль танцю «Яворина», ансамбль сучасного танцю «Візаві», ансамбль «Музичні візерунки», жіночий академічний хор «Юність», жіночий вокальний ансамбль «Софія», інструментальний ансамбль «Акварелі», вокальний чоловічий гурт «Гонта», студентський театр драми і комедії, хореографічний ансамбль «Inspiration», дует гітаристів «Містерія», інструментальний дует «Ренесанс»). У 2019 році за досягнення у розвитку аматорської творчості, відродження і примноження надбань національної культури, художньої спадщини українського народу та високий рівень виконавської майстерності «Молодіжному камерному хору» (керівник – Оксана Прокулевич) Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини постановою Президії Федерації професійних спілок України присвоєно звання «Народний аматорський колектив профспілок України».

Яскравими подіями звітного року були прем'єри:

- етнофестиваль-ярмарок «Відкритий простір творчості»;
- вистави О. Огородника «Безодня» студентського народного театру драми та комедії. На запрошення сільських голів творчий колектив їздив з виставою у с. Ладижинка та с. Берестівець;
- танцювальної казки «Муха-цокотуха»;
- тематичних перформансів;
- творчих проєктів «Душа картини», «Душа інструмента»;
- відкриття Малої картинної галереї студентських робіт з образотворчого мистецтва;
- святкування 30-річчя заснування мистецьких спеціальностей.

Творчі колективи університету також проводять творчі заходи для бійців ООС, військовослужбовців Збройних сил України, які перебувають на лікуванні та реабілітації.

Культурно-просвітницькі заходи в університеті спрямовуються на реалізацію мистецьких талантів студентів. Традиційно кожного року Центр культури та дозвілля «Гаудеамус» та студрада університету проводять фестивалі аматорського мистецтва «Студентська весна» та «Пісенний вернісаж», «Міс університет», Презентацію першокурсників та гала-концерт

до Міжнародного дня студента тощо.

Уперше в історії університету 55 викладачів та студентів взяли участь у зйомках історичного фільму за твором В. Шкляра «Чорний ворон».

В університеті традиційно щороку проводяться святкові концерти до Дня працівників освіти, Святого Миколая, 8 Березня, Дня сім'ї, урочистості до Дня науки.

В університеті проводиться велика кількість заходів спрямована на виявлення талановитої учнівської молоді з профорієнтаційною метою: фестиваль хореографічного та вокально-хорового мистецтва «Квітнева феєрія», конкурс учнівської творчості «Ми малюємо весну», мистецько-освітній проєкт «Обдарована родина – обдарована дитина», майстер-класи з акторської майстерності для вихованців відпочинкової зміни табору «Сонячна республіка».

Студенти та викладачі університету також є учасниками та переможцями культурно-мистецьких заходів, конкурсів, які проводяться у місті, на всеукраїнському та міжнародному рівнях. Ансамбль сучасного танцю «Візаві» та народний аматорський ансамбль народного танцю «Яворина» факультету мистецтв університету стали лауреатами V Міжнародної хореографічної асамблеї імені Наталії Скорульської.

Загалом цього року завойовано 7 дипломів III ступеня, 16 – II ступеня, 26 дипломів I ступеня та 8 Гран-прі.

3.6. Спортивно-масова робота

В університеті діє громадська організація фізкультурно-спортивної спрямованості студентів – спортивний клуб, основним завданням якого є залучення студентів у позанавчальний час до фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності.

З метою залучення студентської молоді до систематичних занять фізичною культурою і спортом, при спортивному клубі функціонує 14 спортивно-оздоровчих секцій, якими охоплено 620 студентів. Найчисельнішими є секції з легкої атлетики, боксу, волейболу і футболу. У кожній секції є основний склад, який представляє університет на змаганнях, та студенти, які займаються в секції у позанавчальний час для власного фізичного розвитку.

У 2019 році організовано та проведено різноманітні квести, туристичні походи зі студентами I курсу, на яких відбувалися конкурси та спортивні змагання, естафети; проводилися різноманітні акції з популяризації здорового способу життя. Цього року вперше проведено захід «Спортивна закохана пара».

У вересні під час Олімпійського тижня, проведення Олімпійського уроку відбулися спортивні заходи, присвячені до Дня фізичної культури і спорту, де студенти взяли активну участь у відкритих заняттях та передавали свій спортивний досвід у дошкільних та загальноосвітніх закладах освіти міста.

До Міжнародного дня студентського спорту в університеті відбулася низка заходів, на яких були підведено підсумки та визначено кращих спортсменів університету. На спортивних майданчиках пройшли змагання з армреслінгу, спортивного дартцу, перетягування канату, багатоповторного жиму та кросфіту.

Протягом року проведено Чемпіонати університету з міні-футболу, волейболу, баскетболу, спартакіаду з легкої атлетики, флешмоб зарядки.

На зимових канікулах відбулися змагання з футзалу, шахів та шашок серед іноземних студентів.

У квітні в університеті проведено турнір з міні-футболу на Кубок ректора, уперше цього року було проведено Суперкубок УДПУ з міні-футболу.

До Дня Збройних сил України проведено відкритий Кубок УДПУ з боксу.

Студенти університету взяли участь у Всеукраїнському студентському легкоатлетичному забігу «Одна миля–2019».

Упродовж 2019 року, збірні команди університету взяли участь у 63 спортивно-масових заходах, змаганнях, згідно з єдиним календарним планом спортивних змагань університету, міста, області, України та міжнародних змагань.

Активізація спортивно-масової роботи в університеті має свої результати.

Студент факультету соціальної та психологічної освіти Євгеній Овсянніков цього року став переможцем XIV Всеукраїнської Універсіади з боксу.

Студент першого курсу факультету фізики, математики та інформатики Павло Лейбенко виборов I місце в Чемпіонаті області з боксу і захищатиме наш регіон на Всеукраїнських змаганнях.

Руслан Первак – студент факультету фізичного виховання – став переможцем престижного турніру зі змішаних єдиноборств «Кубок Буковелю».

Наші веслувальники вибороли низку нагород у Кубку та на чемпіонаті України.

Велосипедисти університету також завойовують призові місця в чемпіонатах України як на шосе, так і на треку.

Спортсмени з багатоповторного жиму лежачи, цього року вибороли I-ші місця в чемпіонатах України і світу та встановили 2 рекорди України і 1 рекорд світу.

Дмитро Поліщук, студент факультету інженерно-педагогічної освіти, став призером Кубку та Чемпіонату України серед студентів із гирьового спорту.

Абсолютним чемпіоном Черкаської області з важкої атлетики став студент факультету фізичного виховання Вадим Марчак, виконавши нормативи майстра спорту України.

Студент VI курсу факультету фізичного виховання Іван Гура потрапив до національної студентської збірної команди України з футболу, яка візьме

участь у XXX Літній всесвітній універсіаді в італійському місті Неаполь.

Жіноча збірна команда з футболу зайняла II місце на Кубку України з футболу серед жіночих студентських команд закладів вищої освіти.

Студентка 1 курсу Анастасія Ковальчук посіла III місце в Кубку України з боксу серед жінок – еліта.

На Кубку України з боксу наші студенти здобули 1 золоту (Євгеній Овсянніков) та 2 срібні медалі (Павло Лейбенко, Сергій Швець).

Вагомі перемоги маємо на Міжнародному турнірі з боксу в м. Паневежис (Литва) – переможцем турніру став студент 1 курсу Сергій Швець, Євгеній Овсянніков виборов бронзову медаль.

Цього року на XVI Універсіаді Черкаської області збірні команди університету були кращими з волейболу серед чоловіків, футзалу (чоловіки та жінки) і шахів.

Університет є осередком розвитку спорту та спортивно-масової роботи в нашому місті та регіоні. У спортивній залі проходять змагання різного рівня, у яких активну участь беруть спортсмени нашого університету. Проведені заходи не лише підвищують рівень майстерності наших спортсменів, але і стимулюють інших займатися спортом та підтримувати свій фізичний стан.

За період 2019 року спортсменами університету було здобуто понад 120 нагород.

РОЗДІЛ IV. ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ

4.1. Організація профорієнтаційної роботи

Для досягнення позитивної динаміки у проведенні профорієнтаційної роботи та забезпечення інформаційного насичення вступної кампанії відділом професійно-кар'єрної орієнтації та доуніверситетської підготовки встановлено територію загального опрацювання та основні пріоритетні напрями профорієнтаційної роботи, з урахуванням міграційних потоків вступників; проведено моніторинг найефективніших методів і прийомів інформаційного насичення вступної кампанії, потенційної привабливості та конкурентоспроможності освітніх послуг, які надає університет; організовано роботу мобільних та моніторингових груп (наради-тренінги та інструктажі щодо особливостей проведення вступної кампанії); проведено інформаційно-роз'яснювальну роботу щодо підготовки громадян України до вступу у заклади вищої освіти; організовано та проведено спеціалізовані тренінги, експрес-курси з підготовки до складання зовнішнього незалежного оцінювання; безкоштовні пробні сесії зовнішнього незалежного оцінювання з використанням сертифікаційних робіт минулих років на базі університету для учнів та студентів закладів загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, району та найближчих областей; дні та міні-дні відкритих дверей; організовано роботу Центру реєстрації на зовнішнє незалежне оцінювання та єдиний вступний іспит; проведено моніторинг заяв абітурієнтів; розроблено якісну рекламну продукцію.

Для популяризації освітніх програм Університету у 2019 році профорієнтаційною роботою охоплено 7 областей України: Черкаську, Кіровоградську, Миколаївську, Вінницьку, Київську, Одеську, Житомирську. Між мобільними групами факультетів / інституту, відповідно до територій профорієнтаційного опрацювання та міграційних потоків абітурієнтів 2016 / 2017 / 2018 років, було розподілено райони для проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи.

Однією із найперспективніших форм профорієнтаційної роботи є участь працівників відділу та мобільних груп у батьківських зборах, конференціях, лекторіях, форумах.

У 2019 році було проведено 2 загальноуніверситетські дні відкритих дверей. Метою заходів було ознайомлення абітурієнтів з особливостями та новаціями вступної кампанії (ДПА у формі ЗНО, система оцінювання ЗНО, вагові коефіцієнти, пріоритети, додаткові бали, характеристика фіксованого державного замовлення та дія системи широкого конкурсу, бюджетні та небюджетні пропозиції); правами та обов'язками абітурієнта під час проведення ДПА у формі ЗНО; знайомство з регламентом роботи пункту тестування; робота в «електронному кабінеті» учасника ЗНО; презентації освітніх програм за освітніми ступенями «Молодший бакалавр», «Бакалавр»,

«Магістр», програм подвійного диплома. Абітурієнти мали змогу пройти комп'ютерну профдіагностику з визначення перспективного напрямку при виборі майбутньої професії у Центрі психологічного розвитку «Інсайт».

Загальноуніверситетські дні відкритих дверей відвідали абітурієнти із 7 областей України: Черкаської, Вінницької, Кіровоградської, Одеської, Миколаївської, Київської, Житомирської.

У 2019 році факультети/інститут взяли участь у 23 ярмарках навчальних закладів. Найактивнішими були центри зайнятості Київської, Черкаської, Вінницької областей: Таращанський ЦЗ, Сквирський РЦЗ, Ставищенський РЦЗ, Богуславський РЦЗ, Тростянецький РЦЗ, Володаський РЦЗ, Тетіївський РЦЗ, Фастівський МЦЗ, Богуславський РЦЗ, Лисянський РЦЗ, Христинівський РЦЗ, Теплицький РЦЗ, Жашківський РЦЗ, Балтський ЦЗ.

На базі відділу продовжив свою роботу Центр реєстрації на зовнішнє незалежне оцінювання якості освіти (пробна та основна сесії). Послугами центру в період з 5 лютого до 25 березня скористалося 407 осіб (випускники 2019 року, студенти фахової передвищої освіти та професійно-технічних ліцеїв, випускники минулих років), у минулому році – 493 особи.

З метою забезпечення методичної підтримки якісної підготовки учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти області до участі у зовнішньому незалежному оцінюванні, у 2019 році викладачі університету проводили семінари-практикуми для вчителів та учнів з української мови та літератури, історії України, математики.

Відповідно до Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України у 2019 році, Положення щодо обов'язковості складання вступних випробувань у формі єдиного вступного іспиту з іноземної мови (для вступу на навчання для здобуття освітнього ступеня «Магістр» за спеціальностями: 032 Історія та археологія, 034 Культурологія, 051 Економіка, 053 Психологія, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 241 Готельно-ресторанна справа, 242 Туризм, 281 Публічне управління та адміністрування) було проведено широку інформаційну кампанію серед потенційних вступників 2019 року.

Відповідно до листа Міністерства освіти і науки України було визначено відповідальну особу та працівників, які отримали коди доступу до програми реєстрації такої категорії абітурієнтів. Реєстрація тривала з 13 травня до 3 червня 2019 року. Відділом було зареєстровано 398 осіб, у 2018 році – 234 особи.

Для забезпечення ефективної роботи приймальної комісії та популяризації освітніх програм університету відділом було розроблено якісну буклетизовану продукцію, оновлено сторінку «Абітурієнтам» на сайті університету, створено сторінку «Навігатор вступника».

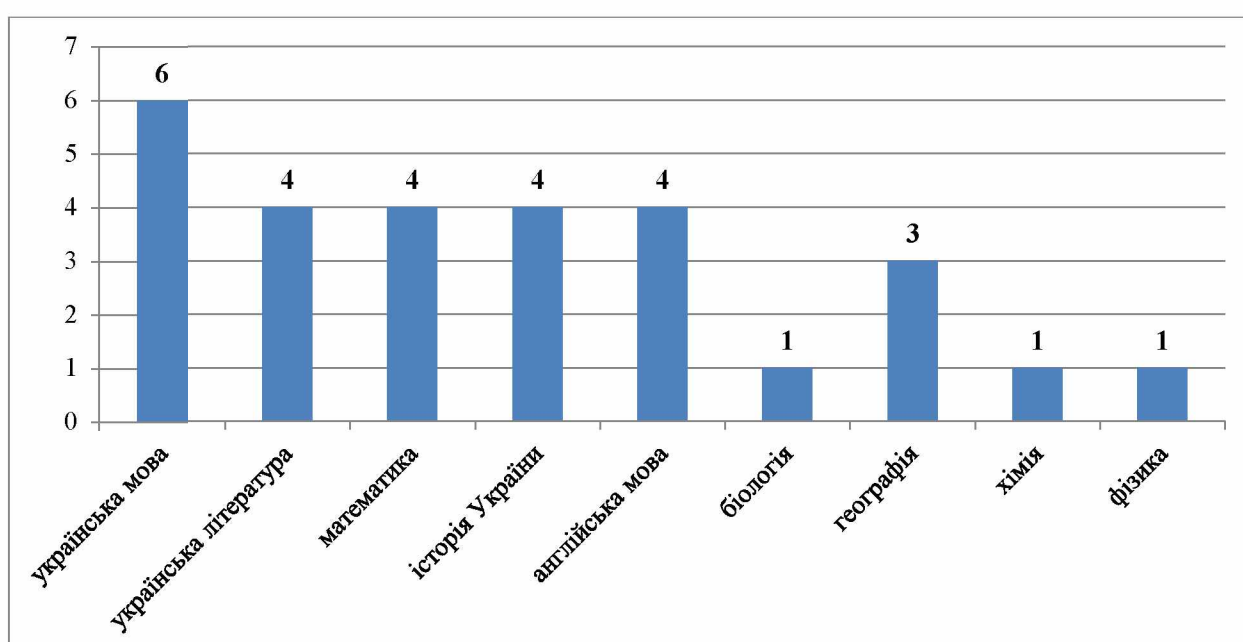

4.2. Система доуніверситетської підготовки

Профорієнтаційною роботою для здійснення набору слухачів підготовки громадян України до вступу у заклади вищої освіти у 2019 році було охоплено 2 області (6 районів, 42 заклади загальної середньої освіти). Відповідно до наказу про зарахування 960 о/д від 01.11.2019 року 236 слухачів (у 2018 році – 193 слухача) проходять підготовку громадян України до вступу у заклади вищої освіти на базі університету. До навчального процесу було залучено 11 викладачів.

Під час організаційно-методичної роботи було сформовано – 28 груп слухачів:

Діаграма 4

Під час підготовки слухачі мають можливість під керівництвом досвідчених викладачів підготуватися до складання державної підсумкової атестації у формі зовнішнього незалежного оцінювання; отримати допомогу у реєстрації на основну та пробну сесії ЗНО; ознайомитися з особливостями вступної кампанії; отримати індивідуальні профорієнтаційні консультації; відвідувати дні відкритих дверей університету та міні-дні факультетів / інституту; зустрічатися з координаторами профорієнтаційної роботи для визначення у напрямі подальшого навчання; пройти профорієнтаційну діагностику у центрі психологічного діагностування та тренінгових технологій.

У межах підготовки громадян України до вступу у заклади вищої освіти в університеті проводяться експрес-курси підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання:

- факультетом української філології проведено 20 семінарів-тренінгів «Теорія і практика підготовки до ЗНО з української мови і

- літератури»;
- факультетом іноземних мов – 11 тренінгів «Теорія і практика підготовки до ЗНО з англійської мови»;
- історичним факультетом – 17 тренінгів «Особливості підготовки до ЗНО з історії України»;
- природничо-географічним факультетом – 10 тренінгів «Проблемні питання підготовки до ЗНО з географії, біології, хімії»;
- факультетом фізики, математики та інформатики – 19 тренінгів «Особливості підготовки до ЗНО з фізики та математики».

Активно проводилися безкоштовні пробні сесії ЗНО з використанням сертифікаційних робіт минулих років Українського центру оцінювання якості освіти. Було проведено 14 пробних сесій з української мови та літератури, 6 – з математики, 1 – з історії України, 3 – з біології, географії, хімії та 1 – з англійської мови.

З метою удосконалення процесу проведення профорієнтаційної роботи у 2020 році вважаємо за необхідне: продовжувати надавати індивідуальні профорієнтаційні консультації; продовжувати роботу on-line реєстрації для абітурієнтів та інформаційно-консультаційного центру; проводити безкоштовні експрес-курси підготовки до ЗНО на базі Університету та виїзні тренінги підготовки до ЗНО, безкоштовні пробні сесії ЗНО; для забезпечення максимального інформаційного насичення вступної кампанії проводити батьківські лекторії та відкриті лекції «Успішний абітурієнт»; оптимізувати кількість членів мобільних та моніторингових груп факультетів / інституту; з метою забезпечення методичної підтримки якісної підготовки учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти області для участі у ДПА у формі ЗНО проводити семінари-практикуми для вчителів закладів освіти.

4.3. Вступна кампанія

У 2019 р. університет здійснював прийом вступників на денну і заочну форми навчання на місця державного замовлення та на навчання за контрактом за ступенями «Молодший бакалавр», «Бакалавр», «Магістр», «Доктор філософії».

У 2019 р. уперше здійснено набір вступників на основі повної загальної середньої освіти на освітній ступінь «молодший бакалавр» за кошти фізичних та юридичних осіб. Прийом вступників здійснювався за 12 спеціальностями. На денну форму навчання загальний ліцензований обсяг складає 220 місць. У цілому було подано 92 заяви. Всього зараховано – 30 осіб.

На заочну форму навчання за ступенем «Молодший бакалавр» загальний ліцензований обсяг складає 362 місця. Всього подано 331 заяву. Зараховано – 260 осіб. З них за додатковим набором зараховано 19 осіб.

На денну форму навчання за ступенем «Бакалавр» у 2019 р. здійснювався прийом за 38 спеціальностями, з яких 16 – не педагогічного

профілю. Загальний ліцензований обсяг складає 4419 місць. У цілому було подано 4091 заяву (у 2018 р. – 4204 заяви). Всього зараховано – 1184 особи (у 2018 р. – 1132 особи).

План державного замовлення на денну форму навчання, доведений до університету, склав 610 місць (у 2018 р. – 504 місця). Загальний конкурс на місця за кошти державного бюджету на денну форму навчання – 7 осіб на місце. На навчання за контрактом зараховано 574 особи (у 2018 р. – 628 осіб).

Усього у 2019 р. на денну форму навчання ОС «бакалавр» на основі повної загальної середньої освіти з Черкаської області було зараховано 301 особу (з 649), або 46 % від загальної кількості вступників.

На заочну форму навчання на ступінь «Бакалавр» у 2019 р. прийом здійснювався за 27 спеціальностями, з них 12 – не педагогічного профілю. Загальний ліцензований обсяг складає 3833 місця. Всього було подано 2342 заяви (у 2018 р. – 1904 заяви). Всього зараховано – 978 осіб (у 2018 р. – 989 осіб). З них за додатковим набором зараховано 113 осіб.

План державного замовлення загалом склав 262 місця (у 2018 р. – 266 місць). Державне замовлення виконано в повному обсязі. Загальний конкурс по університету на місця державного замовлення – 9 осіб на місце. На навчання за контрактом зараховано 716 осіб (у 2018 р. – 723 особи).

На денну форму навчання за ступенем «Магістр» загальний ліцензований обсяг складає 1652 місця. Було подано 1846 заяв (у 2018 р. – 1843 заяви). Усього зараховано – 1075 осіб (у 2018 р. – 1031 особу). З них за додатковим набором зараховано 35 осіб.

Загальний обсяг державного замовлення загалом склав 476 місць (у 2018 р. – 517). Державне замовлення виконано в повному обсязі. Загальний конкурс за ОС «Магістр» на місця за кошти державного бюджету на денну форму навчання – 4 особи на місце. На навчання за контрактом зараховано 599 осіб (у 2018 р. – 514 осіб).

Вступ за ступенем «Магістр» на основі диплома за іншою спеціальністю склав 237 осіб (у 2018 р. – 294 особи).

На заочну форму навчання за ступенем «Магістр» загальний ліцензований обсяг складає 1640 місць. Було подано 1900 заяв (у 2018 р. – 2509 заяв). Усього зараховано – 1077 осіб (у 2018 р. – 1040 осіб). З них за додатковим набором зараховано 154 особи.

Загальний обсяг державного замовлення загалом складає 141 місце (у 2018 р. – 232 місця). Загальний конкурс на місця за кошти державного бюджету на заочну форму навчання – 13 осіб на місце.

План державного замовлення на заочну форму навчання за ступенем «Магістр» виконано повністю. Крім того, на навчання за контрактом зараховано 936 осіб (у 2018 р. – 808 осіб).

Вступ за ступенем «Магістр» на основі диплома за іншою спеціальністю склав 560 осіб (у 2018 р. – 463 особи).

На третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти «Доктор філософії» загальний ліцензований обсяг на денну форму навчання складає 49 місць за

6 спеціальностями. У цілому було подано 27 заяв (у 2018 р. – 13). Обсяг державного замовлення – 13 місць (у 2018 р. – 11). Державне замовлення виконано в повному обсязі. Зараховано за контрактом – 4 особи.

На заочну форму навчання на третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти загальний ліцензований обсяг складає 31 місце за 6 спеціальностями. Було подано 13 заяв (у 2018 р. – 5). На навчання за контрактом зараховано – 12 осіб (у 2018 р. – 3).

Усього на третій рівень вищої освіти «Доктор філософії» за денною та заочною формами навчання зараховано 29 осіб (у 2018 р. – 15 осіб).

До докторантури у 2019 р. було зараховано 1 особу за державним замовленням на спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки (денна форма навчання).

Крім того, за освітнім ступенем «Бакалавр» зараховано 26 іноземних громадян на денну форму навчання та 1 особу на заочну форму навчання. За освітнім ступенем «Магістр» зараховано 15 іноземних громадян (денна форма навчання).

Таким чином зараховано:

На денну форму: усього – 2348 осіб (у 2018 р. – 2209 осіб), за державним замовленням – 1100 осіб (у 2018 р. – 1033 особи), на контракт – 1248 осіб (у 2018 р. – 1176 осіб).

На заочну форму: усього – 2328 осіб (у 2018 р. – 2033 особи), за державним замовленням – 403 особи (у 2018 р. – 498 осіб), на контракт – 1925 осіб (у 2018 р. – 1535 осіб).

Загалом до університету за всіма рівнями вищої освіти зараховано 4676 осіб (у 2018 р. – 4242 особи). З них за додатковим набором зараховано 321 особу.

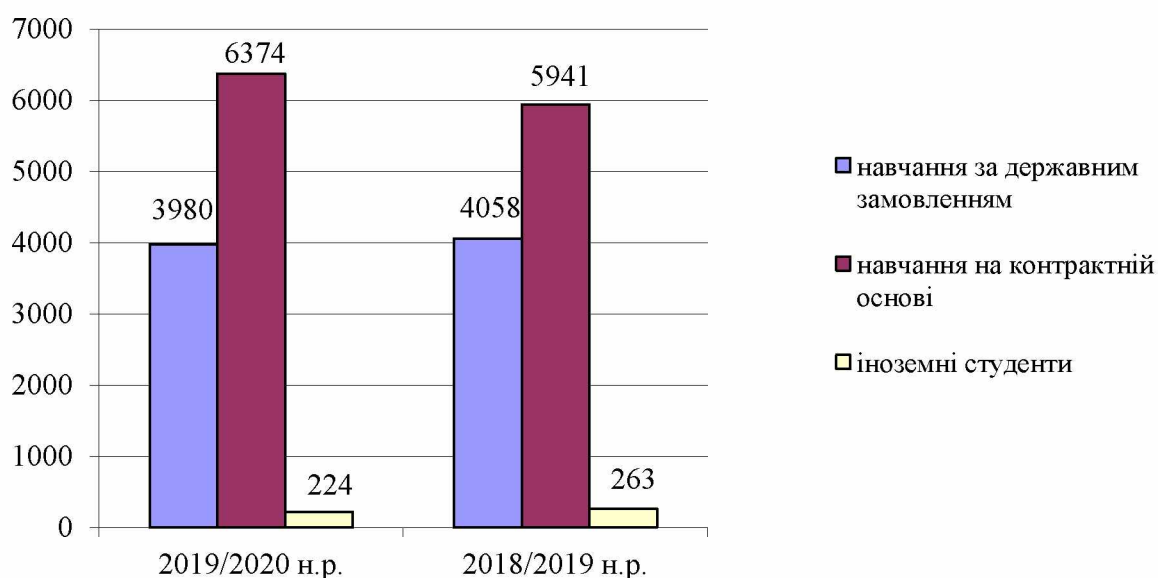
4.4. Формування контингенту студентів

Контингент здобувачів вищої освіти у 2019 році станом на 01.10.2019 на факультетах та в інституті університету за освітніми ступенями «бакалавр» та «магістр» складав 10578 студентів денної і заочної форм навчання.

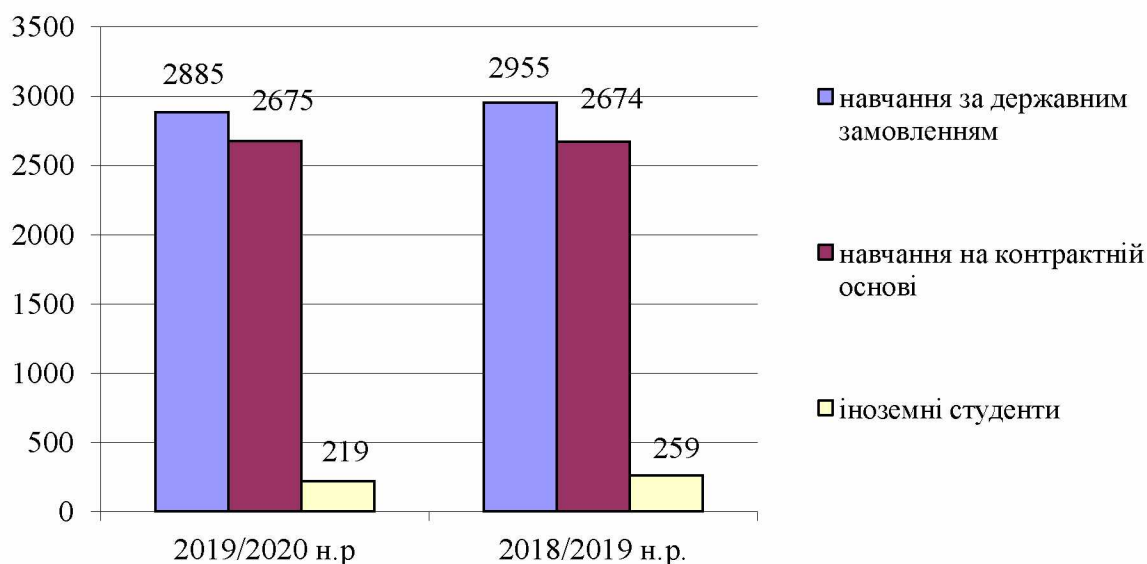
З них: 224 особи – іноземні громадяни (у 2018/2019 навчальному році – 10262 та 263 відповідно). За кошти державного бюджету здобувають вищу освіту 3980 студентів денної і заочної форм навчання (у 2018 / 2019 н. р. – 4058), а на умовах контракту (за кошти фізичних і юридичних осіб) – 6598 студентів денної і заочної форм навчання (з них 224 – студенти-іноземці) (у 2018/2019 навчальному році – 4204).

На денній формі навчання спостерігається незначне зменшення контингенту студентів, які навчаються за державним замовленням; кількість студентів, які навчаються на контрактній основі, залишилася на рівні попереднього року.

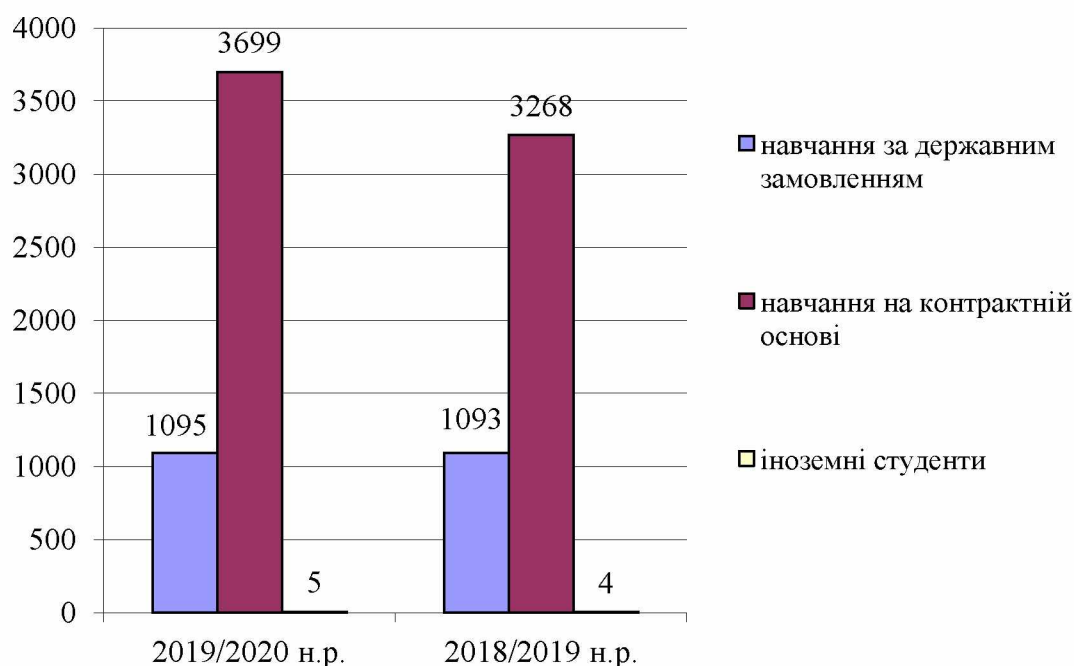
Динаміка зміни контингенту здобувачів вищої освіти в університеті

Динаміка зміни контингенту здобувачів вищої освіти в університеті (денна форма навчання)

**Динаміка зміни контингенту здобувачів вищої освіти в університеті
(заочна форма навчання)**

На заочній формі дещо зросла кількість студентів, які навчаються на контрактній основі. Збільшення контингенту на заочній формі пов'язано із набором студентів на початковий рівень вищої освіти (освітній ступінь «Молодший бакалавр»), який було здійснено вперше.

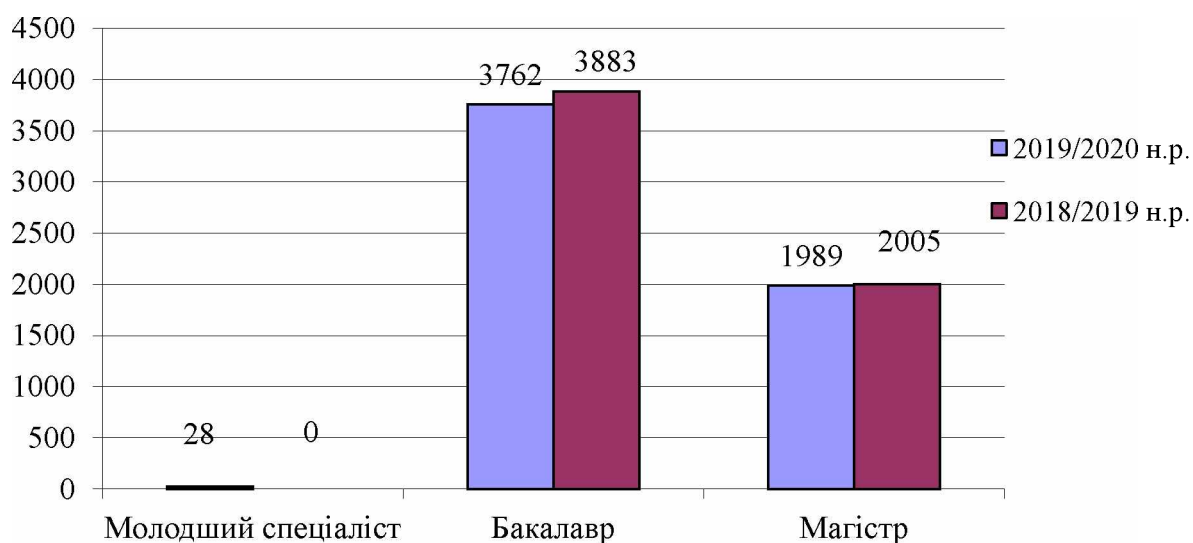
У 2019/2020 навчальному році спостерігаємо збільшення контингенту студентів. Дещо зменшилася кількість осіб, що навчаються за освітніми ступенями «бакалавр» та «магістр» на денній формі навчання, однак спостерігаємо незначне збільшення кількості студентів, які навчаються на заочній формі навчання.

Найбільший контингент студентів у звітному році мали: факультет дошкільної та спеціальної освіти – 1526 осіб, Навчально-науковий інститут економіки та бізнес освіти – 1495 особи, факультет соціальної та психологічної освіти – 1132 особи.

Найефективнішу роботу зі збільшення кількості студентів університету було проведено історичним факультетом, контингент якого збільшився на 12,2%, природничо-географічним факультетом (10,7%), факультетом дошкільної та спеціальної освіти (на 9,4%) та факультетом української філології (на 6,3%). Меншою мірою збільшення контингенту відбулося на факультеті фізики, математики та інформатики (на 5,7%) та факультеті початкової освіти (на 1,8%).

Діаграма 8

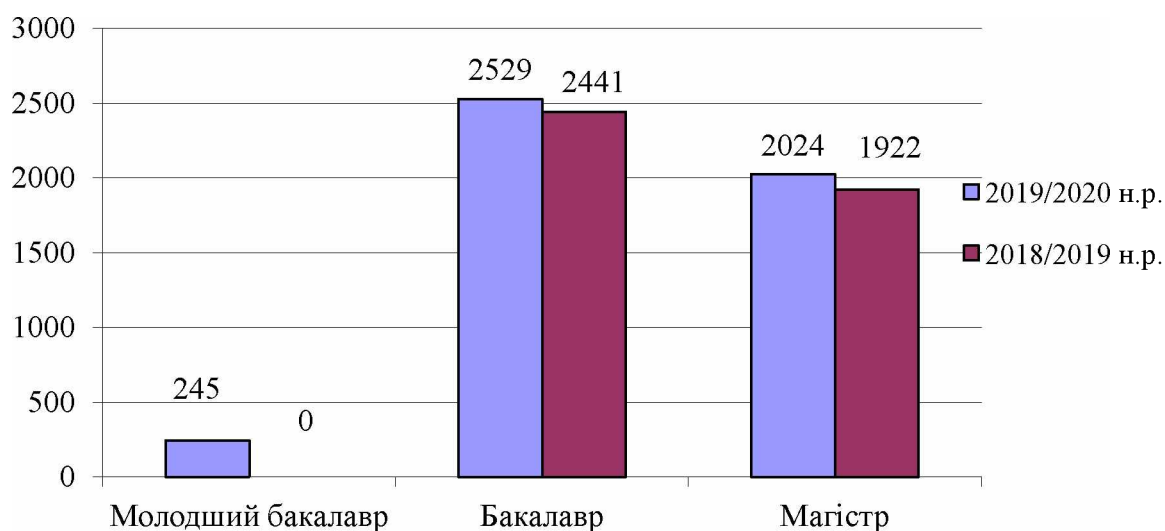
**Динаміка зміни контингенту за освітніми ступенями
(денна форма навчання)**

На заочній формі навчання маємо наступні показники:

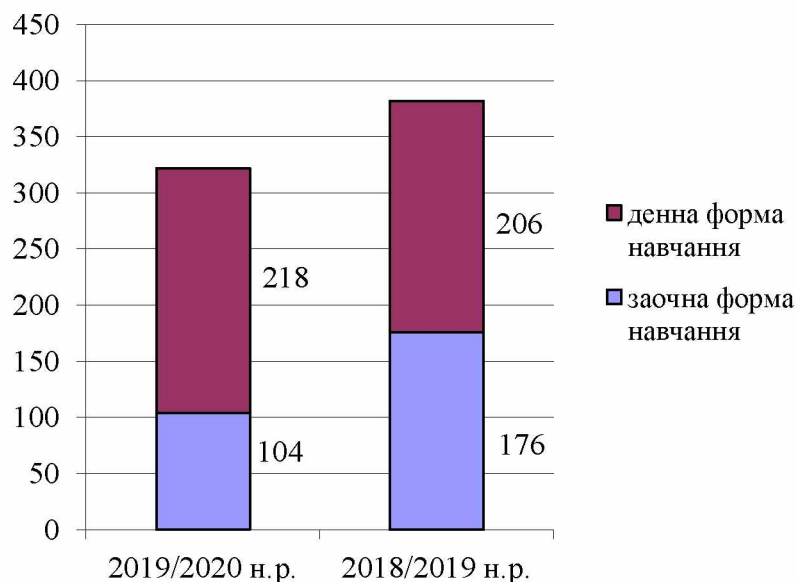
Діаграма 9

**Динаміка зміни контингенту за освітніми ступенями
(заочна форма навчання)**

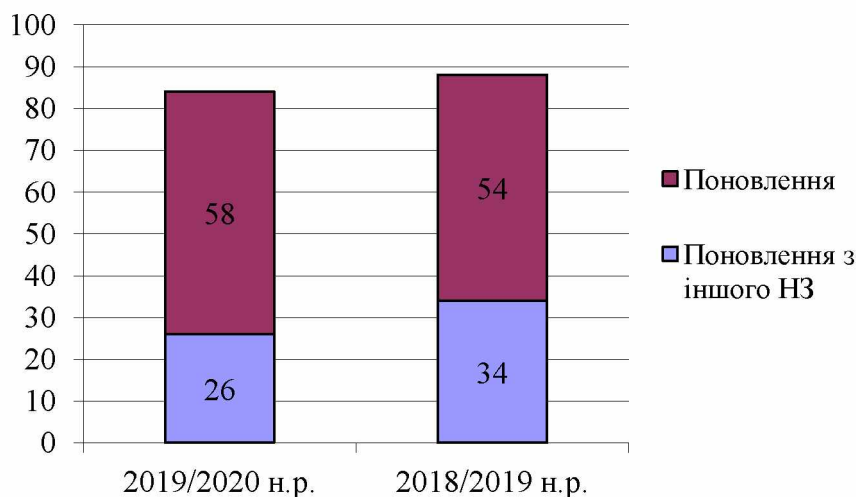

Кількість студентів, переведених з контрактної основи навчання на навчання за державним замовленням на денній та заочній формах навчання

Кількість студентів, які були поновлені на денній та заочній формах навчання

За звітний період із числа студентів, які навчаються за кошти фізичних і юридичних осіб, на вакантні місця державного замовлення було переведено 322 особи (218 – денної форми навчання, 104 – заочної форми навчання). Для порівняння: у 2018 році на вакантні місця державного замовлення було переведено 382 особи (206 – денної форми навчання, 176 – заочної форми навчання).

Кількість поновлень на денній та заочній формах навчання у 2019 році становить 84 особи (22 – денної форми навчання та 62 – заочної форми навчання), 31% з яких становлять студенти, поновлені з інших закладів вищої освіти. Для порівняння: у 2018 році кількість поновлених з інших навчальних закладів становила 38,6% від загальної кількості поновлених. Частка поновлених, у порівнянні з минулим навчальним роком, зменшилася.

У 2019 році з університету було відраховано 556 осіб (297 – денної форми навчання, 259 – заочної форми навчання), що складає 5,3% від загального контингенту студентів університету.

Основними причинами відрахування залишаються: відрахування за власним бажанням (191 особа), невиконання навчального плану (161 особа), за невиконання графіка освітнього процесу (110 осіб), для студентів-контрактників – порушення умов договору (61 особа), закінчення теоретичного курсу та неатестація екзаменаційною комісією (24 особи), у зв'язку з переведенням до іншого закладу освіти (3 особи) та інші причини (6 осіб).

Діаграма 12

Основні причини відрахування студентів (денна і заочна форми навчання)

Серед відрахованих найбільшу частку в університеті (денна і заочна форми навчання) складають відрахування за власним бажанням – 34%, менше – за невиконання вимог навчального плану – 29%, за невиконання графіка освітнього процесу – 20%, за порушення умов договору – 11%, закінчення теоретичного курсу та неатестація екзаменаційною комісією – 4%, переведення до іншого ЗО – 1%, у зв'язку з іншими причинами – 1%.

У 2019 році зі складу студентів університету відраховано у зв'язку з закінченням навчання 2550 осіб, із них:

- денної форми навчання 1404 особи (658 – навчання за державним

замовленням; 746 – на контрактній основі навчання, з них 63 – студенти-іноземці),

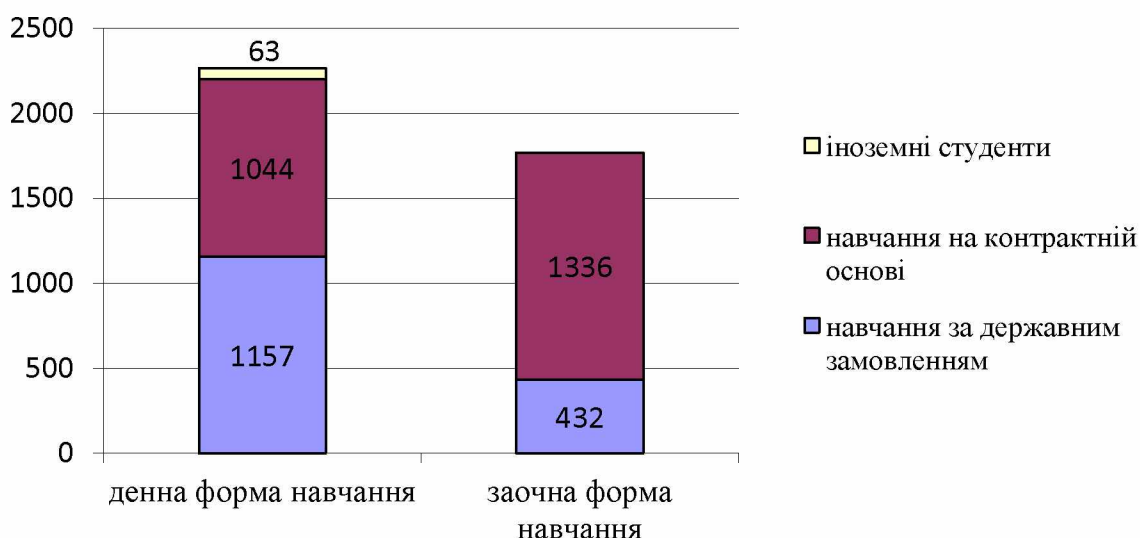
- заочної форми навчання 1146 осіб (212 – навчання за державним замовленням; 934 – на контрактній основі навчання).

Також у поточному році заплановано випуск (31.12.2019 року) студентів освітнього ступеня «магістр» у кількості 1417 осіб:

- денної форми навчання 795 осіб (499 – навчання за державним замовленням; 296 – на контрактній основі навчання),
- заочної форми навчання 622 особи (220 – навчання за державним замовленням; 402 – на контрактній основі навчання).

Діаграма 13

Кількість студентів-випускників у 2019 році на денній та заочній формах навчання

Зокрема на денній формі навчання (з урахуванням студентів освітнього ступеня «магістр» з датою закінчення навчання 31.12.2019 року):

ОС «бакалавр» – 1158, за державним замовленням – 657; на контрактній основі навчання – 501, з них: студенти-іноземці – 62.

ОС «магістр» – 1043, за державним замовленням – 500; на контрактній основі навчання – 543, з них: студенти-іноземці – 1.

На заочній формі навчання (з урахуванням студентів освітнього ступеня «магістр» з датою закінчення навчання 31.12.2019 року):

ОС «бакалавр» – 829, за державним замовленням – 212; на контрактній основі навчання – 617.

ОС «магістр» – 937, за державним замовленням – 220; на контрактній основі навчання – 717.

Отже, фактична кількість випускників у 2019 році – 2550 осіб (1404 денної форми навчання та 1146 заочної форми навчання). Планується

випуск 31.12.2019 у кількості 1417 осіб (797 денної форми навчання та 622 заочної форми навчання). Разом кількість випускників у 2019 р. становитиме 3967 осіб (2201 денної форми навчання та 1766 заочної форми навчання). Для порівняння: у 2018 навчальному році було випущено 4060 осіб (2171 денної форми навчання та 1889 заочної форми навчання).

4.5. Атестація випускників

В університеті створено систему випускної підсумкової атестації, яка охоплює екзамени, захисти випускних кваліфікаційних робіт на здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» та «Магістр». Така розгалужена за змістом і рознесена у часі система контролю дає змогу об'єктивно оцінювати рівень підготовки випускників і, враховуючи рекомендації, зафіксовані у звітах голів екзаменаційних комісій за попередній рік, вносити корективи щодо організації освітнього процесу.

За звітний період на всіх кафедрах університету розроблено та затверджено в установленому порядку переліки орієнтовних тем кваліфікаційних робіт, що періодично оновлюються, доповнюються й уточнюються. Їхня тематика стосується актуальних проблем фундаментальних фахових дисциплін та проблем навчання у сучасних загальноосвітніх закладах, закладах вищої освіти та має практичну спрямованість. Студенти університету забезпечені необхідними методичними рекомендаціями щодо написання, оформлення і захисту кваліфікаційних робіт. Керівники наукових робіт – досвідчені викладачі, доктори і кандидати наук; рецензенти – провідні викладачі університетів, учителі шкіл, фахівці з різних наукових та навчальних закладів.

Підготовка та захист студентами університету кваліфікаційних робіт здійснювалися відповідно до затверджених в установленому порядку графіків. Студенти періодично доповідали про результати проведених досліджень на засіданнях кафедр, наукових студентських гуртків та на підсумковій студентській науковій конференції університету. Наукові керівники інформували професорсько-викладацький склад кафедри та деканати факультетів / дирекцію інституту про хід та результати науково-дослідної роботи студентів і стан виконання графіків написання кваліфікаційних робіт.

З метою організованого проведення атестації вченою радою університету за поданням деканів факультетів/директора інституту затверджено голів екзаменаційних комісій на 2019 рік (накази ректора № 825 о/д від 31.10.2018 р. «Про затвердження голів ЕК на 2019 рік» та наказ № 207 о/д від 11.03.2019 р. «Про внесення змін до наказу № 825 о/д від 31.10.2018 р. «Про затвердження голів ЕК на 2019 рік»»). У встановлені терміни затверджено теми кваліфікаційних робіт, підготовлено та затверджено програми випускних екзаменів, екзаменаційні білети, розклади проведення випускних екзаменів та захистів кваліфікаційних робіт; затверджено персональний склад екзаменаційних комісій для всіх напрямів підготовки /

спеціальностей денної та заочної форм навчання та призначено екзаменаторів для прийому випускних екзаменів та захист випускних кваліфікаційних робіт.

Випускна підсумкова атестація студентів ОС «Магістр» та отримання кваліфікації за відповідною спеціальністю тривала у грудні 2018 (термін навчання 1 рік 4 міс.) та січні 2019 р. (термін навчання 2 роки 5 міс.). На деяких факультетах (професійної та технологічної освіти, дошкільної та спеціальної освіти, історичному, природничо-географічному, мистецтв, початкової освіти, соціальної та психологічної освіти, ННІ економіки та бізнес освіти) навчальними планами передбачено проведення випускного екзамену та захисту кваліфікаційної роботи.

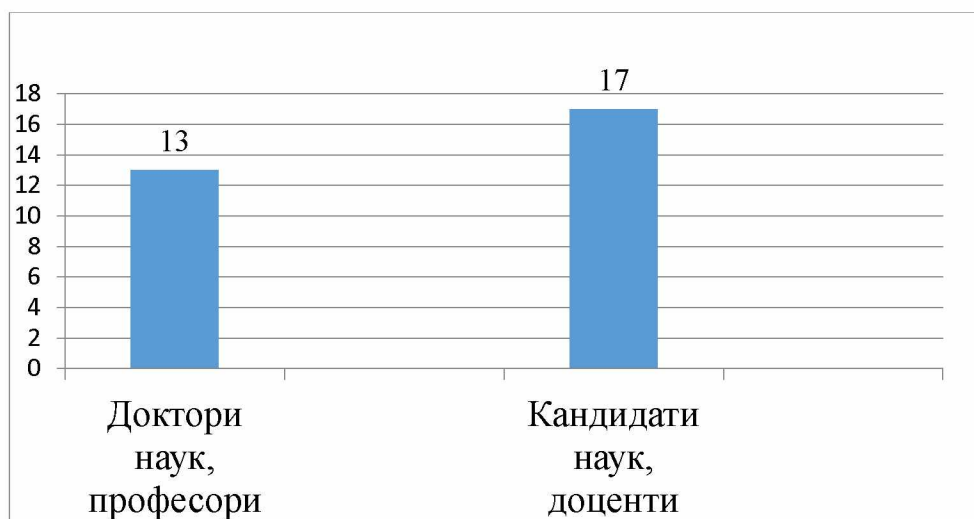
За результатами зимової атестації маємо таку кількість випускників ОС «Магістр»: 1303 особи (денної форми навчання – 741 особа, заочної – 562 особи), з них отримали дипломи магістра з відзнакою 142 особи (денної форми навчання – 88 осіб, заочної – 54 особи).

Кілька років поспіль під час зимової випускної атестації іноземні студенти складають «Державний екзамен з української мови».

Випускна підсумкова атестація студентів освітнього ступеня «Магістр» (термін навчання 1 рік 9 міс.) тривала з 03.05.2019 р. до 30.05.2019 р.; освітнього ступеня «Бакалавр» – з 01.06.2019 р. до 27.06.2019 р. У цей період в університеті працювали 305 екзаменаційних комісій. Їх очолювали 30 голів ЕК, у т. ч.: 13 осіб – доктори наук, професори (з них 3 запрошених, що складає 10 %) та 17 осіб – кандидати наук, доценти.

Діаграма 14

Якісний склад голів екзаменаційних комісій

За результатами літньої атестації маємо таку кількість випускників: ОС «магістр» – 532 особи (денної форми навчання – 225 осіб, заочної – 307 осіб), з них отримали дипломи магістра з відзнакою – 85 осіб (денної форми навчання – 34 особи, заочної – 51 особа); ОС «бакалавр» – 1987 осіб (денної форми навчання – 1158 осіб, заочної – 829 осіб), з них отримали

дипломи бакалавра з відзнакою 108 осіб (денної форми навчання – 75 осіб, заочної – 33 особи).

Якісний показник підготовки фахівців денної та заочної форм навчання по університету (на «відмінно» та «добре» випускні атестації склали 2670 осіб) збільшився, у порівнянні з минулим навчальним роком, на 4,5% і становить 69,9%, середній бал – 4,4 (у минулому році – 4,3).

Звіти голів ЕК про проведення та результати випускної атестації заслуховувалися на засіданнях випускних кафедр та вчених радах факультетів/ інституту.

Після узагальнення зауважень та пропозицій, представлених у звітах голів ЕК, рекомендовано: посилити відповідальність завідувачів випускових кафедр, викладачів навчальних дисциплін, що виносяться на випускні екзамени, та керівників кваліфікаційних робіт за дотримання встановлених вимог стосовно проведення випускної атестації, об'єктивність в оцінюванні знань студентів, етики спілкування; приділяти більше уваги практичній спрямованості завдань при формуванні екзаменаційних білетів, що дасть можливість виявити не лише теоретичну підготовку випускників, а й уміння використовувати здобуті знання у педагогічній діяльності; посилити контроль за самостійною підготовкою студентів, що навчаються за індивідуальним планом; спрямовувати зусилля професорсько-викладацького складу на подальше впровадження в освітній процес сучасних методів навчання та інноваційних технологій; на ознайомлення студентів із новітніми педагогічними технологіями в освіті, активними та інтерактивними методами навчання; працювати над забезпеченням освітнього процесу сучасними навчально-методичними комплексами європейського зразка; залучати магістрантів до участі у I та II турах Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт, науково-практичних конференціях різного рівня; оприлюднення матеріалів досліджень у формі публікації наукових статей і тез; практикувати виконання випускних кваліфікаційних робіт на замовлення підприємств та організацій різних форм власності; проведення захистів на відкритих виїзних засіданнях ЕК; налагоджувати співпрацю із зарубіжними університетами щодо обміну досвідом; організації системи дистанційного навчання, що сприятиме підвищенню професійної компетентності фахівців, зростання їх конкурентоздатності на ринку праці; спонукати студентів до використання найновішої літератури з проблем дослідження, зокрема через залучення їх до електронних фондів бібліотек України; активізувати роботу студентів у віртуальному навчальному середовищі Moodle з метою здійснення моніторингу якості їхньої навчальної діяльності; продовжити практику контрольних зрізів знань студентів випускних курсів із дисциплін професійно-орієнтованого циклу, тестового контролю; вдосконалювати методичні рекомендації для підготовки студентів до випускної атестації та методичне забезпечення самостійної роботи студентів заочної та денної форм навчання; продовжувати застосування комп'ютерних технологій, розширювати можливості використання локальних мереж та мережі Internet.

РОЗДІЛ V. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

5.1. Професорсько-викладацький склад університету

У 2019 році навчально-виховний процес та функціонування підрозділів Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини забезпечували 513 штатних науково-педагогічних працівників. Зокрема, докторів наук – 54, кандидатів наук – 327. Серед науково-педагогічних працівників у штаті університету працюють: дійсний член (академік) Національної академії педагогічних наук України, академік Академії будівництва та архітектури, академік Академії економічних наук України, дійсний член (академік) Міжнародної академії безпеки життєдіяльності.

Склад штатних науково-педагогічних працівників вищої кваліфікації подано в таблиці 6.

Таблиця 6

**Склад штатних науково-педагогічних працівників вищої кваліфікації
2019 рік**

№ п/п	Факультети	Всього штатних працівників	Докторів наук	Кандидатів наук	Без вченого звання, ступеня
1.	Факультет української філології	46	4	33	9
2.	Факультет іноземної філології	59	3	35	21
3.	Історичний факультет	46	4	30	12
4.	Навчально-науковий інститут економіки та бізнес освіти	47	4	36	7
5.	Факультет фізичного виховання	23		12	11
6.	Факультет соціальної та психологічної освіти	63	10	41	12
7.	Факультет інженерно-педагогічної освіти	32	4	19	9
8.	Природничо-географічний факультет	44	4	29	11
9.	Факультет фізики, математики та інформатики	33	2	18	13
10.	Факультет мистецтв	41		27	12
11.	Факультет початкової освіти	25	2	18	7
12.	Факультет дошкільної та корекційної освіти	34	5	21	8
13.	Адміністративно-управлінський персонал	20	12	8	
Всього штатних працівників		513	54	327	132

Протягом звітнього періоду викладачі і співробітники університету відзначені відомчими та університетськими нагородами, а саме:

- почесна грамота МОН України – 2 особи;
- подяка МОН України – 1 особа;

- почесна грамота Черкаської обласної державної адміністрації – 2 особи;
- почесна грамота виконавчого комітету Уманської міської ради – 1 особа;
- почесна грамота Черкаського обкому профспілки – 1 особа;
- подяка Уманської міської ради – 1 особа.;
- грамота Уманської районної державної адміністрації – 4 особи;
- почесна грамота Уманської районної державної адміністрації – 1 особа;
- подяка відділу освіти Уманської міської ради – 1 особа;
- орден за заслуги III ступеня – 1 особа;
- орден князя Ярослава Мудрого V ступеня – 1 особа.

5.2. Підвищення кваліфікації викладачів

Підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників університету здійснюється відповідно до «Положення про академічну мобільність педагогічних і науково-педагогічних працівників Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини» та Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 347 «Про внесення змін до постанови КМУ від 30 грудня 2015 року № 1187»). Підвищення кваліфікації педагогічних працівників відбувається не рідше, ніж один раз на п'ять років із відривом чи без відриву від виробництва з метою оновлення їх теоретичних і практичних знань, оволодіння сучасними методами вирішення професійних завдань, адаптації на міжнародні стандарти освітньої діяльності.

Підвищення кваліфікації здійснювалося в межах 52 угод про співпрацю із закладами вищої освіти та науковими установами України, зокрема, 4 угоди було укладено за звітний період: з Харківською державною академією культури, Луганським національним університетом імені Т. Шевченка, відділом освіти Звенигородської районної державної адміністрації, Донецьким державним педагогічним університетом (м. Слов'янськ).

Планування та контроль за своєчасним виконанням планів-графіків підвищення кваліфікації покладаються на завідувачів кафедр. У поточному навчальному році згідно з графіком та позапланово підвищили кваліфікацію 96 осіб: в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України (63 особи), Рівненському державному гуманітарному університеті (6 осіб), Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського (6 осіб), Хмельницькому національному університеті (5 осіб), Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова (4 особи), Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка (3 особи), Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка (2 особи), ДВНЗ «Прикарпатський національний університет

імені Василя Стефаника» (2 особи), Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького (2 особи), Херсонському державному університеті (1 особа), Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (1 особа), Житомирському державному університеті імені Івана Франка (1 особа).

Згідно з укладеними угодами про співпрацю в університеті проходять підвищення кваліфікації викладачі інших закладів вищої освіти, зокрема, з Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Харківської державної академії культури, Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди, Хмельницького національного університету тощо.

Система організації підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників університету спрямовується на оновлення та розширення знань, формування нових професійних компетенцій і компетентностей у психолого-педагогічній, науково-дослідній, організаційно-управлінській діяльності; удосконалення фахової підготовки викладачів шляхом поглиблення і розширення її професійних знань, умінь і навичок, що сприяє якісному виконанню ними своїх посадових обов'язків.

Згідно з планом-графіком у 2020 році підвищити кваліфікацію запланували 46 осіб.

В університеті функціонують курси підвищення кваліфікації у сфері післядипломної освіти для осіб із вищою освітою. У 2019 році університет отримав ліцензію для провадження відповідної освітньої діяльності за 24 спеціальностями. У поточному році підвищення кваліфікації пройшли 278 педагогічних працівників, з них слухачів: з Черкаської області – 209 осіб (в т. ч. м. Умань – 89 осіб), Кіровоградської – 26 осіб, Львівської – 17 осіб, Київської – 10 осіб, Вінницької – 6 осіб, Одеської – 4 особи, Дніпропетровської – 3 особи, Миколаївської, Полтавської, Житомирської – по 1 особі.

Система організації підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників університету спрямовувалася на оволодіння, оновлення та поглиблення спеціальних фахових, науково-методичних, педагогічних, соціально-гуманітарних, психологічних, правових, економічних та управлінських компетентностей, у тому числі вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду, що сприяє якісному виконанню ними своїх посадових обов'язків, розширенню їх компетенції тощо.

5.3. Рейтинг викладачів, кафедр, факультетів та інституту

Рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників університету у 2018/2019 н. р. проводилося відповідно до «Положення про систему рейтингової оцінки діяльності науково-педагогічних працівників УДПУ імені Павла Тичини» та наказу ректора «Про рейтингове оцінювання

діяльності НПП у 2018/2019 н. р.» № 412 о/д від 16 травня 2019 року.

Рейтинговому оцінюванню підлягала діяльність 496 штатних науково-педагогічних працівників та сумісників, що становить 88,1 % від загальної кількості тих, які працюють в університеті. Оцінювання проводилося окремо за посадовими категоріями. Так, серед учасників моніторингу деканів факультетів/директор інституту – 12; завідувачів кафедр – 39; професорів, докторів наук – 29; доцентів, докторів наук – 2; професорів, кандидатів наук – 10; доцентів, кандидатів наук – 222; старших викладачів, кандидатів наук – 34; викладачів, кандидатів наук – 17; старших викладачів – 21; викладачів/викладачів-стажистів – 110.

Рейтинг науково-педагогічних працівників визначався за трьома напрямками їхньої діяльності – навчально-методичної, наукової та організаційно-виховної – упродовж навчального року. Рейтингові оцінки обраховувала рейтингова комісія, як суму відповідних балів за виконання певної роботи та досягнення за основними напрямками роботи із врахуванням різних коефіцієнтів рейтингової оцінки, зокрема: за навчально-методичну і наукову – по 0,4, за організаційно-виховну – 0,2. Для визначення рейтингової оцінки діяльності науково-педагогічного працівника, який працює не на повну ставку (або понад ставку), його рейтинговий бал ділився на частку ставки, яку він обіймає.

Узагальнення основних показників дозволило визначити рейтинг науково-педагогічних працівників, 10 кращих із них за кожною категорією представлено в таблиці 7.

Таблиця 7

Рейтинг науково-педагогічних працівників

№ з/п	Прізвище та ініціали НПП	Кафедра	Частка ставки	Рейтингові бали за напрямками діяльності			Рейтинговий показник
				Навчально-методична	Наукова	Організаційно-виховна	
Декани факультетів/директор інституту							
1.	Чирва О. Г.	маркетингу, менеджменту та управління бізнесом	0,5	1496	2265	1000	3408,80
2.	Терешко І. Г.	хореографії та художньої культури; української літератури, українознавства та методики їх навчання	0,5	930	2075	1385	2958,00
3.	Коваль В. О.	української мови та методики її навчання	0,5	1671	1521	980	2945,60
4.	Карасевич А. О.	філософії та	0,5	1205	1435	1805	2834,00

		суспільних дисциплін					
5.	Миколайко В. П.	біології та методики її навчання	0,5	1071	1755	365	2406,80
6.	Демченко І. І.	спеціальної освіти	0,5	1490	915	975	2314,00
7.	Махомета Т. М.	вищої математики та методики навчання математики	0,5	1783	755	455	2212,40
8.	Кравченко О. О.	соціальної педагогіки та соціальної роботи	0,5	760	1560	565	2082,00
9.	Якимчук Б. А.	психології	0,5	803	570	1020	1506,40
10.	Ткачук С. І.	професійної освіти та технологій за профілями	0,5	685	840	445	1398,00
Завідувачі кафедр							
1.	Андрощук Л. М.	хореографії та художньої культури	1,5	1389,5	3206,5	1975	1488,93
2.	Шачковська Л. С.	філософії та суспільних дисциплін	1	1514	1922	220	1418,40
3.	Азізов Т. Н.	техніко-технологічних дисциплін, охорони праці та безпеки життєдіяльності	1	896	2405	120	1344,40
4.	Розгон В. В.	української мови та методики її навчання	1,5	1922	2479	405	1227,60
5.	Муковіз О. П.	теорії початкового навчання	1	842	1735	600	1150,80
6.	Слатвінський М. А.	фінансів, обліку та економічної безпеки	1,5	1900	1710	1025	1099,33
7.	Цимбал Н. А.	практичного мовознавства	1	1501	915	325	1031,40
8.	Малишевська І. А.	спеціальної освіти	1	1643	750	315	1020,20
9.	Поворознюк І. М.	технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи	1,5	2440	1031	700	1018,93
10.	Браславська О. В.	географії та	1,5	1886	1448	555	963,07

		методики її навчання					
Професори, доктори наук							
1.	Коляда Н. М.	соціальної педагогіки та соціальної роботи	0,5	1139	2580	225	3065,20
2.	Біляєва С. О.	всесвітньої історії та методик навчання	0,5	916	1865	105	2266,80
3.	Шуляк С. А.	практичного мовознавства	0,5	653	1105	0	1406,40
4.	Кочубей Т. Д.	соціальної педагогіки та соціальної роботи	1,5	1895	3318	85	1401,47
5.	Священко З. В.	всесвітньої історії та методик навчання	1,5	2825	1508	255	1189,47
6.	Семчук С. І.	дошкільної освіти	1,25	2239	1070	635	1160,48
7.	Осадченко І. І.	педагогіки та освітнього менеджменту	1	984	1690	285	1126,60
8.	Якимчук Р. А.	біології та методики її навчання	1	1080	1530	85	1061,00
9.	Заболотна О. А.	іноземних мов	1,5	1158	2388	580	1022,93
10.	Кривошея Ір. І.	всесвітньої історії та методик навчання	1	782	1600	190	990,80
Доценти, доктори наук							
1.	Кравчук О. В.	фахових методик та інноваційних технологій в початковій школі	1	863	2300	290	1323,20
2.	Каричковський В. Д.	маркетингу, менеджменту та управління бізнесом	1	992	530	135	635,80
Професори, кандидати наук							
1.	Андрющенко Т. К.	психології та педагогіки розвитку дитини	0,25	534	460	0	1590,40
2.	Балдинюк Д. І.	музикознавства та вокально-хорових дисциплін	0,5	860	750	260	1392,00
3.	Коберник Г. І.	теорії початкового	1,5	1031	1660	340	762,93

		навчання					
4.	Демченко Т. А.	фінансів, обліку та економічної безпеки	1,25	1286	910	190	733,12
5.	Дудик М. В.	фізики і астрономії та методики їх викладання	1,25	1603	635	85	729,76
6.	Кривошея І. І.	всесвітньої історії та методик навчання	1	310	1420	140	720,00
7.	Пічкур М. О.	образотворчого мистецтва	1,25	860	1065	215	650,40
8.	Цимбал Н. А.	теорії і практики іноземних мов	0,5	547	120	60	557,60
9.	Бріт Н. М.	англійської мови та методики її навчання	1,5	918	575	425	454,80
10.	Терещук С. І.	фізики і астрономії та методики їх викладання	1,25	451	505	60	315,52
Доценти, кандидати наук							
1.	Ткачук Г. В.	інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій	0,5	719	2243	200	2449,60
2.	Куценко С. В.	хореографії та художньої культури	1	1330	2759	3080	2251,60
3.	Комар О. С.	англійської мови та методики її навчання	0,5	699	1815	350	2151,20
4.	Вінг Т. О.	теорії і практики іноземних мов	0,25	590	530	125	1892,00
5.	Григоренко Т. В.	української мови та методики її навчання	0,5	870	924	375	1585,20
6.	Коломієць Н. А.	виховних технологій та педагогічної творчості	1	1021	2240	515	1407,40
7.	Кирилюк М. А.	теорії і практики іноземних мов	0,5	591	855	580	1388,80
8.	Гончарук В. А.	української літератури, українознавства та методики їх навчання	1,25	1393	2420	915	1366,56
9.	Шеленкова Н. Л.	психології	1	1763	1106	350	1217,60
10.	Радзівіл Т. А.	інструментально	1,5	1864	2159	885	1190,80

		го виконавства					
Старші викладачі, кандидати наук							
1.	Осадченко Т. М.	теорії і методики фізичного виховання	1	956,6	1914,3	1000	1348,36
2.	Кравчук Н. П.	психології та педагогіки розвитку дитини	1	2262	440	1255	1331,80
3.	Лююк О. В.	фахових методик та інноваційних технологій в початковій школі	1	1372	1125	510	1100,80
4.	Ільченко С. С.	спортивних дисциплін	1	337	1754,3	845	1005,52
5.	Задорожна О. М.	хімії, екології та методики їх навчання	1	1085	1060	445	947,00
6.	Шауренко А. В.	всесвітньої історії та методик навчання	1	351	430	3085	929,40
7.	Чучалін О. П.	історії України	1	980	1010	175	831,00
8.	Мастилко Н. В.	теорії і практики іноземних мов	0,5	393	435	380	814,40
9.	Ящук О. М.	теорії початкового навчання	1	828	1000	370	805,20
10.	Левченко Н. В.	соціальної педагогіки та соціальної роботи	1,5	2178	600	395	793,47
Викладачі, кандидати наук							
1.	Гончарук В. В.	хімії, екології та методики їх навчання	0,75	773	1762	265	1422,67
2.	Коляда Т. В.	соціальної педагогіки та соціальної роботи	0,25	433	175	210	1140,80
3.	Бербец Т. М.	технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи	0,25	369	199	120	1004,80
4.	Коблик В. О.	педагогіки та освітнього менеджменту	1	822	1255	250	880,80
5.	Дудник Н. А.	психології і педагогіки розвитку дитини	0,5	570	440	60	832,00
6.	Кришко А. Ю.	теорії і практики іноземних мов	0,75	604	450	480	690,13

7.	Кравченко Л. В.	технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи	0,5	616	177	120	682,40
8.	Трофаїла Н. Д.	психології і педагогіки розвитку дитини	1	678	705	270	607,20
9.	Олейнічук О. М.	філософії та суспільних дисциплін	1	711	670	140	580,40
10.	Пономарьова О. А.	англійської мови та методики її навчання	1,5	851	1030	570	577,60
Старші викладачі							
1.	Денисюк О. Ю.	української літератури, українознавства та методики їх навчання	1	1269	805	300	889,60
2.	Казак Ю. Ю.	теорії і практики іноземних мов	1,25	1609	470	625	765,28
3.	Підлісний Є. В.	економіки та соціально-поведінкових наук	1	914	905	155	758,60
4.	Барвінок М. В.	маркетингу, менеджменту та управління бізнесом	1	1358	250	420	727,20
5.	Галай О. В.	англійської мови та методики її навчання	1,5	1476	745	580	669,60
6.	Зевченко Т. М.	англійської мови та методики її навчання	1	985	455	230	622,00
7.	Паршукова Л. М.	інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій	1,5	1409	510	680	602,40
8.	Колмакова В. О.	інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій	1,5	1625	420	285	583,33
9.	Благодир Л. А.	вищої математики та методики навчання математики	1,25	1428	270	210	576,96
10.	Ревук Ю. О.	слов'янських мов та зарубіжної літератури	1	638	475	410	527,20

Викладачі							
1.	Криворотенко А. Ю.	хореографії та художньої культури	0,5	746	2197,5	1085	2788,80
2.	Гекалюк Л. Ю.	хореографії та художньої культури	0,5	563,6	1480	615	1880,88
3.	Моргай Л. А.	соціальної педагогіки та соціальної роботи	0,5	559	1425	225	1677,20
4.	Загоруйко Н. П.	фахових методик та інноваційних технологій в початковій школі	0,25	180	165	1165	1484,00
5.	Кучай О. В.	фахових методик та інноваційних технологій в початковій школі	0,5	233	1610	0	1474,40
6.	Семчук Б. І.	дошкільної освіти	0,5	724	600	440	1235,20
7.	Баличева Н. В.	техніко-технологічних дисциплін, охорони праці та безпеки життєдіяльності	0,4	271	845	115	1173,50
8.	Тарасюк Л. М.	музикознавства та вокально-хорового мистецтва; інструментального виконавства	0,5	492	700	420	1121,60
9.	Коломієць М. М.	англійської мови та методики її навчання	0,5	311	910	310	1100,80
10.	Возносименко Д. А.	вищої математики та методики навчання математики	0,5	614	595	320	1095,20

Рейтингову оцінку діяльності кафедри університету рейтингова комісія визначала як суму рейтингових оцінок усіх її науково-педагогічних працівників, поділену на кількість кафедральних ставок. Відповідно до цих розрахунків комісія визначила наступні рейтингові оцінки діяльності кафедр університету.

Рейтингові оцінки діяльності кафедр

№ з/п	Кафедра	Кількість ставок	Рейтингові бали за напрямками діяльності			Рейтинговий показник
			Навчально-методична	Наукова	Організаційно-виховна	
1.	Хореографії та художньої культури	8,2	7774	16635	8585	1400,07
2.	Виховних технологій та педагогічної творчості	4,5	4421	5900	1555	986,53
3.	Дошкільної освіти	12,75	18465	7165	6805	910,82
4.	Психології і педагогіки розвитку дитини	10	14577	5870	4275	903,38
5.	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи	21,5	24058	19661	6245	871,47
6.	Фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі	11,5	9582	12563	4590	850,09
7.	Фінансів, обліку та економічної безпеки	13,25	13527	12035	4840	844,74
8.	Хімії, екології та методики їх навчання	11	13065	8684	2622	838,55
9.	Кафедра української мови та методики її навчання	17,25	15 282	17134	6 255	824,20
10.	Спеціальної освіти	14,25	17123	8671	6875	820,53

Рейтингову оцінку діяльності факультетів та інституту комісія обчислювала як суму рейтингових оцінок відповідних кафедр, поділену на їх кількість. Рейтингові показники досягнень інституту та факультетів університету подано в таблиці 9.

Рейтинг інституту та факультетів

№ з/п	Факультет / інститут	Сума рейтингових оцінок кафедр факультету / інституту	Кількість кафедр	Рейтинговий показник
1.	Факультет дошкільної та спеціальної освіти	2634,73	3	878,24
2.	Факультет початкової освіти	2577,69	3	859,23

3.	Факультет мистецтв	3296,9	4	824,23
4.	ІНІ економіки та бізнес-освіти	3107,61	4	776,9
5.	Факультет української філології	2914,16	4	728,54
6.	Факультет соціальної та психологічної освіти	2183,49	3	727,83
7.	Факультет фізичного виховання	2079,53	3	693,18
8.	Природничо-географічний факультет	2056,46	3	685,49
9.	Історичний факультет	2015,0	3	671,67
10.	Факультет фізики, математики та інформатики	1991,92	3	663,97
11.	Факультет іноземних мов	1797,6	3	599,2
12.	Факультет інженерно-педагогічної освіти	1745,78	3	581,93
По університету		28400,87	39	728,23

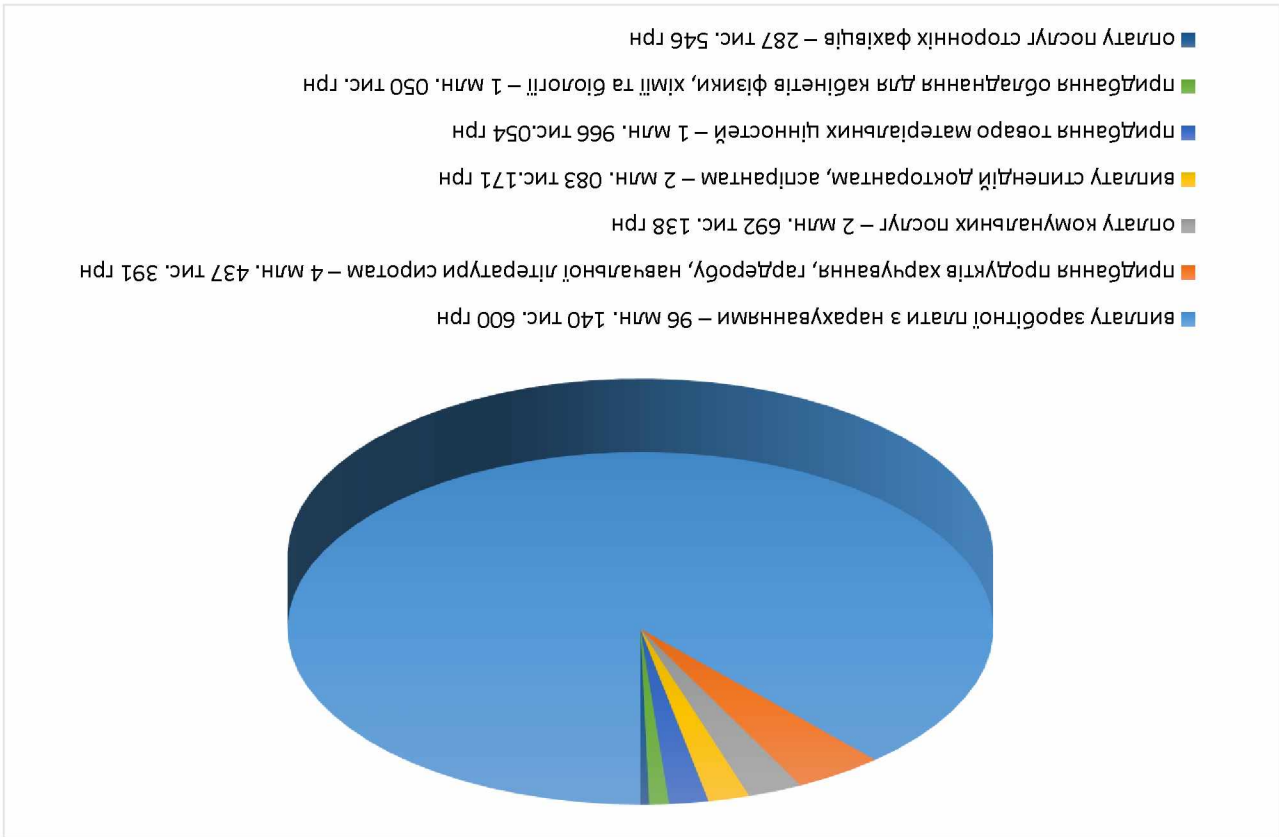
У наступному році варто продовжувати практику рейтингового оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників університету з висвітленням його результатів на веб-сайті університету; удосконалювати показники для підрахунку рейтингових балів викладачів; працювати над створенням автоматизованої системи рейтингового оцінювання діяльності викладачів і структурних підрозділів, що сприятиме автоматизації аналізу якісного навчально-методичного забезпечення освітнього процесу та професорсько-викладацького складу кафедр, відстеженню динаміки рейтингів викладачів та структурних підрозділів за навчальними роками, формуванню звітів про виконання індивідуальних планів викладачів та узагальнених результатів роботи підрозділів за показниками навчально-методичної, наукової та організаційно-виховної роботи.

РОЗДІЛ VI. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА І ГОСПОДАРЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

6.1. Аналіз фінансово-економічної діяльності та ефективності використання державного майна

Обсяг фінансування університету у 2019 році становив 166 млн. 156 тис. 800 грн., у тому числі затверджений кошторис загального фонду 108 млн. 656 тис. 800 грн. та кошторис спеціального фонду 57 млн. 500 тис. грн. Кошти загального фонду були спрямовані на:

- виплату заробітної плати з нарахуваннями – 96 млн. 140 тис. 600 грн. (88,4%);
- придбання продуктів харчування, гардеробу, навчальної літератури сиротам – 4 млн. 437 тис. 391 грн. (4,1%);
- оплату комунальних послуг – 2 млн. 692 тис. 138 грн. (2,5%);
- виплату стипендій докторантам, аспірантам – 2 млн. 083 тис. 171 грн. (1,9%);
- придбання товарно-матеріальних цінностей – 1 млн. 966 тис. 054 грн. (1,8%);
- придбання обладнання для кабінетів фізики, хімії та біології – 1 млн. 050 тис. грн. (0,9%);
- оплату послуг сторонніх фахівців – 287 тис. 546 грн. (0,4%).

З 1 січня 2019 року розмір мінімальної заробітної плати становить 4173 грн. Якщо працівнику за відпрацьований місяць нарахована заробітна плата менше, ніж 4173 грн., проводиться доплата до рівня мінімальної заробітної плати.

За рахунок зміни тарифної сітки у січні 2019 року на 9% зросла оплата праці науково-педагогічних, педагогічних працівників та обслуговуючого персоналу.

Додатково з 1 січня було підвищено на 11% розміри посадових окладів науково-педагогічним працівникам, а з 1 вересня – на 10 % педагогічним працівникам.

Упродовж звітнього періоду передбачені чинним законодавством України доплати і надбавки виплачувалися в максимальному розмірі. Також проводилась виплата індексації заробітної плати, виплачувалася матеріальна допомога на оздоровлення у розмірі місячного посадового окладу всім науково-педагогічним, педагогічним працівникам та працівникам бібліотеки університету. П'ятий рік поспіль у листопаді виплачена щорічна винагорода педагогічним працівникам за сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків.

З 1 вересня 2019 року зросла кількість штатних посад обслуговуючого персоналу на 30 ставок.

Університет не перший рік має стійке фінансово-економічне становище, яке підтверджується тим, що вчасно та в установлені колективним договором терміни проводяться розрахунки із заробітної плати, виплати стипендій, оплата комунальних послуг та платежі до бюджету.

Протягом останніх років адміністрація університету неодноразово зверталася до МОН України з проханням отримання додаткового фінансування на розвиток матеріально-технічної бази університету.

Отримані кошти були використані для придбання:

- товарно-матеріальних цінностей для людей з особливими потребами;
- металопластикових вікон в навчальні аудиторії та гуртожитки;
- лабораторне та наочне обладнання для математики і фізики;
- спортивного інвентарю та спортивної форми;
- костюмів для творчих колективів;
- презентаційних матеріалів з логотипом університету;
- посуду для лабораторії кулінарії;
- меблів для навчальних аудиторій;
- комп'ютерної техніки;
- матеріалів для художніх робіт;
- електронних приладів;
- кухонного обладнання для гуртожитків;
- електричних інструментів для навчальної майстерні;
- господарчих та будівельних матеріалів для ремонтних робіт;
- матеріалів для заміни та ремонту системи водо- та теплопостачання.

За рахунок коштів загального фонду оплачено послуги з підвищення вогнестійкості дерев'яних конструкцій даху навчального корпусу № 2 та послуги монтажу пожежної сигналізації навчального корпусу № 2 на загальну суму 287 тис. 546 грн.

У серпні 2019 року університетом отримано цільове додаткове фінансування на оновлення кабінетів фізики, хімії, біології. Придбано обладнання на загальну суму 1 млн. 050 тис. грн.

Стипендіальний фонд передбачає два види стипендій – соціальні (для соціально незахищених громадян, пільговиків) і академічні (за досягнення у навчанні).

Академічну стипендію отримують студенти, які за результатами екзаменаційної сесії займають високі місця в рейтингу університету. За програмою “Виплата академічних стипендій студентам (курсантам) закладів вищої освіти” у 2019 році на рахунок університету фактично надійшло 19 млн. 228 тис. 482 грн., які були повністю спрямовані на виплату стипендій.

Виплата соціальних стипендій проводиться органами соціального захисту населення через заклади вищої освіти на підставі відповідних документів.

В університеті на обліку перебуває 172 дитини-сироти, які протягом року постійно забезпечувалися коштами на харчування, одяг, взуття та літературу. Також була виплачена матеріальна допомога дітям сиротам та особам під опікою. На це було використано 4 млн. 437 тис. 391 грн.

У 2019 році нараховано матеріальну допомогу при працевлаштуванні 4 студентів-випускників, які мають статус дітей-сиріт та статус дітей, позбавлених батьківського піклування на суму 50 тис. 448 грн., та кошти на одяг – 2 тис. 720 грн. 17 студентів випускників отримали адресну грошову допомогу при працевлаштуванні за спеціальністю. Загальна сума виплат становить 163 тис. 285 грн.

За рахунок коштів загального фонду протягом 2019 року проведено розрахунки за спожиті комунальні послуги, усього на суму 2 млн. 692 тис. 138 грн.

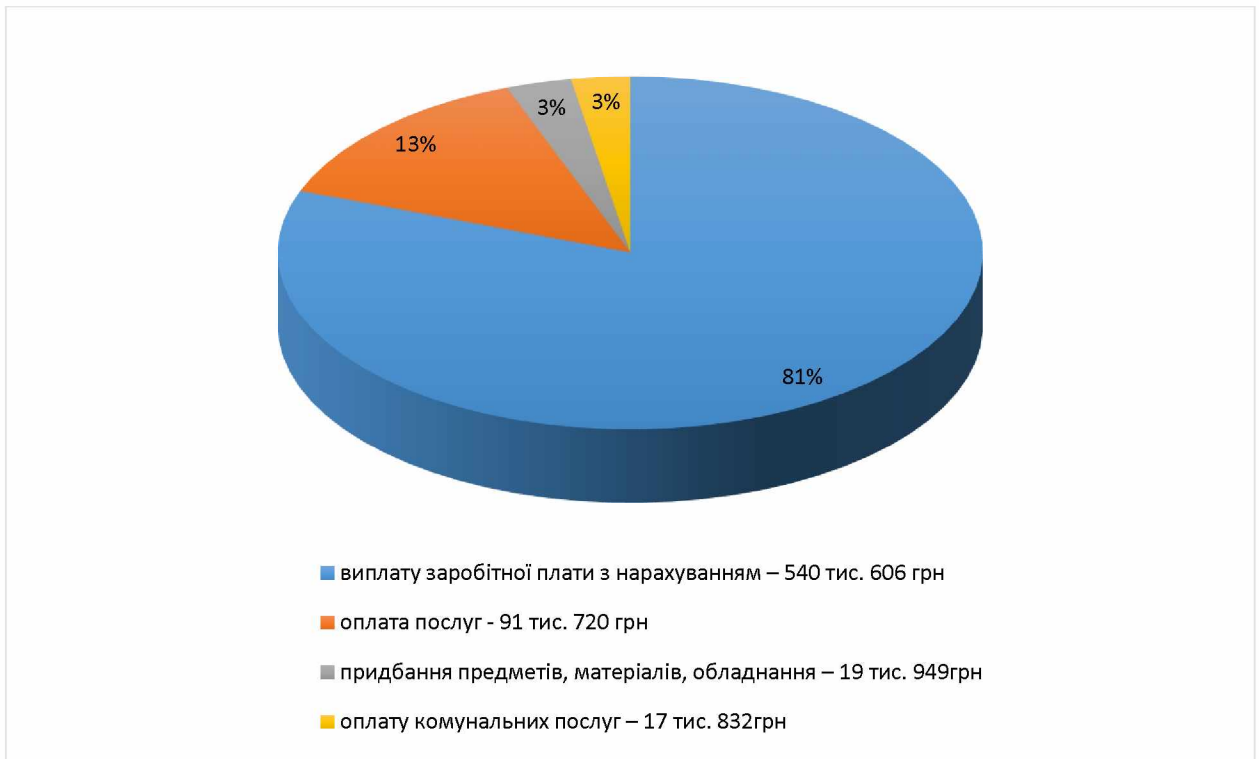
Відповідно до Закону України про здійснення державних закупівель №1197-VII від 10.04.2014 року за звітний період проведено тендерні закупівлі на загальну суму 8 млн. 565 тис. 318 грн.

На фінансування наукової діяльності університету у 2019 році із загального фонду державного бюджету Міністерством освіти та науки України були виділені кошти в сумі 670 тис. 107 грн. Відповідно до тематичного плану у 2019 році затверджено дві науково-дослідних теми, з яких одна тема завершується в поточному році. Згідно зі штатним розписом 16 осіб здійснюють науково-дослідну діяльність.

Отримані кошти були спрямовані на:

- виплату заробітної плати з нарахуванням – 540 тис. 606 грн. (80,7 %);

- оплата послуг – 91 тис. 720 грн. (13,6 %);
- придбання предметів, матеріалів, обладнання – 19 тис. 949грн. (3,0 %);
- оплату комунальних послуг – 17 тис. 832грн. (2,7 %).

Кошти, передбачені для здійснення наукової діяльності, використовуються в повному обсязі виключно за цільовим призначенням.

Фактичні надходження на рахунок спеціального фонду (власні надходження) за 2019 рік склали 60 млн. 415 тис. 308 грн., а саме:

1. За 2019 рік університетом надано платні освітні послуги на суму 56 млн. 162 тис. 925 грн.

2. Надходження плати за послуги від додаткової (господарської) діяльності:

- плата за проживання у гуртожитку – 3 млн. 255 тис. 319 грн.;
- виручка студентської їдальні – 796 тис. 915 грн.

3. Надходження плати за оренду майна: загальна площа зданих в оренду приміщень, які не використовуються в освітньому процесі, становить 95,0 кв. м. Договори оренди укладено з 6-ма орендарями. Поршень законодавства щодо оренди контролюючими органами не виявлено. Надходження від орендної плати становлять 112 тис. 425 грн.

4. Надходження плати від реалізації майна: надійшло 87 тис. 724 грн. за здані металобрухт та макулатуру, вирощене на агробіостанції зерно.

Фактичні надходження на рахунок спеціального фонду за 2019 рік склали:

платне навчання	55 млн. 094 тис. 308 грн.
підготовчі курси для абітурієнтів	275 тис. 530 грн.
підготовка аспірантів денної та заочної форми навчання, кандидатські іспити	179 тис. 772 грн.
курси підвищення кваліфікації	179 тис. 155 грн.
підготовче відділення для іноземних громадян	170 тис. 100 грн.
курси іноземної мови	114 тис. 582 грн.
курси української мови для іноземних студентів	46 тис. 625 грн.
курси польської мови	31 тис. 850 грн.
надання інформаційно-протокольних послуг іноземним громадянам	26 тис. 400 грн.
курси І С Бухгалтерія	22 тис. 125 грн.
проведення групових занять з фізкультури і спорту	22 тис. 700 грн.
плата за проживання у гуртожитку	3 млн. 255 тис. 319 грн.
виручка студентської їдальні –	796 тис. 915 грн.
орендна плата	112 тис. 425 грн.

У 2019 році у зв'язку зі значним зростанням заробітної плати, черговим підняттям тарифів на комунальні послуги суттєво зросли видатки університету.

У 2019 році використано коштів спеціального фонду 57 млн. 500 тис. грн. Кошти витрачались за призначенням лише на ті видатки, які необхідні для діяльності університету, а саме: заробітну плату 37 млн. 800 тис. грн., в тому числі для надання матеріальної допомоги працівникам, які її потребували в зв'язку з тяжким матеріальним становищем, використано 418 тис. 622 грн. Для надання матеріальної допомоги на оздоровлення професорсько-викладацького складу під час відпустки використано 563 тис. 182 грн. За рахунок економії коштів спеціального фонду у вересні 2019 року була виплачена премія. Відповідно до умов колективного договору, положення про преміювання протягом року виплачувались премії ювілярам, штатним працівникам до їх професійних свят, преміювалися переможці конкурсу «За кращу монографію, кращий навчальний підручник та навчальний посібник».

У вересні 2019 року радою трудового колективу схвалено та прийнято зміни до «Положення про встановлення надбавок, доплат, премій працівникам Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини».

З'явилися нові критерії щодо преміювання, а саме:

- високі показники у навчальній, науковій, виховній роботі та винахідницькій діяльності з отриманням ліцензій і патентів;
- опублікування статей у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus, Web of Science;
- організація навчальних, наукових конференцій, олімпіад,

культурно-масових та спортивних заходів на загальнодержавному та міжнародному рівнях;

- підготовка переможців наукових, творчих та спортивних конкурсів на загальнодержавному та міжнародному рівнях;
- підготовка та успішне проведення ліцензійної та акредитаційної експертизи спеціальностей;
- активна участь у профорієнтаційній роботі з абітурієнтами, робота у приймальній комісії;
- захист дисертації на здобуття наукового ступеню доктора наук, кандидата наук (доктора філософії);
- підготовка матеріалів для одержання гранту.

У 2019 році збережено нарахування надбавки за складність та напруженість у роботі штатним працівникам університету. Працівникам, які використовують дезінфікуючі засоби, постійно виплачувалась доплата до заробітної плати. В університеті відсутня заборгованість по виплаті заробітної плати, стипендій, оплаті комунальних послуг. Повністю виконано пункти колективного договору з виплати заробітної плати, надбавок, матеріальної допомоги, виплат на оздоровлення науково-педагогічним працівникам на період відпустки. Оплата відпусток здійснювалася у повному обсязі до її початку.

На виконання умов колективного договору протягом року навчальні лабораторії, майстерні та допоміжний персонал були забезпечені спецодягом, миючими та дезінфікуючими засобами – на загальну суму 80 тис. 235 грн.

Проведено профілактичну дезінсекцію та дератизацію приміщень навчальних корпусів, гуртожитків та їдальні – на загальну суму 47 тис. 608 грн. Постійно ведеться контроль за додержанням законодавства про охорону праці, створенням безпечних і нешкідливих умов праці, належних виробничих і санітарно-побутових умов.

На початку кожного календарного року затверджується кошторис студентської ради. У 2019 році було затверджено кошторис на суму 240 тис. 350 грн.

За рахунок коштів, передбачених у кошторисі студентської ради оплачуються витрати за участь студентів у наукових конференціях, олімпіадах, мистецьких фестивалях, спортивних змаганнях; купується спортивний інвентар та сценічні костюми; виготовляються презентаційні матеріали з логотипом університету; оплачуються витрати на проведення II етапу Всеукраїнської конкурсу наукових робіт з української мови та літератури, II етапу Всеукраїнських студентських олімпіад із спеціальності «Трудове навчання та технології» та «Історія»; Всеукраїнських науково-практичних конференцій «Актуальні проблеми професійної та технологічної освіти» та «Актуальні проблеми лінгвістики та лінгводидактики», різноманітних конкурсів, спортивних заходів.

У 2019 році проведена передплата періодичних видань на суму 69 тис. 549 грн.

Для забезпечення навчального процесу університетом отримані та оплачені послуги сторонніх організацій, а саме: послуги зв'язку, послуги охорони, медогляд працівників студентської їдальні, проведення лабораторних досліджень, надання послуг медичних працівників, послуги доступу до мережі Інтернет, послуг друку інформації про університет у засобах масової інформації тощо. Для вчасної підготовки гуртожитків, навчальних корпусів до нового навчального року, для проведення поточних ремонтів були придбані будівельні матеріали, господарчі товари, інші товарно-матеріальні цінності.

За звітний період університет придбав за рахунок коштів спеціального фонду засоби та товари довгострокового користування: сервер, комп'ютерну техніку, мультимедійний проектор, книги для поповнення бібліотечного фонду, кондиціонери, шафи каталожні, стенд інформаційний тощо, усього на суму 496 тис. 914 грн. Виконано капітальні та поточні роботи на суму 1 млн. 526 тис. 086 грн.

Усього за 2019 рік на проведення капітальних видатків використано 2 млн. 023 тис. грн.

Університетом своєчасно оплачувалися податки до бюджету, єдиний соціальний внесок, а податок із доходів фізичних осіб та військовий збір сплачувалися два рази на місяць у день виплати авансу та заробітної плати.

За 2019 рік перераховано до державного бюджету податок на додану вартість, збір за спеціальне водокористування, земельний податок, екологічний податок, усього на суму 218 тис. 859 грн.

Розрахунки з державними бюджетними установами щодо сплати внесків до Пенсійного фонду, податкової інспекції проводилися своєчасно. В університеті відсутня заборгованість по заробітній платі, стипендії, комунальних платежах та енергоносіях

Протягом 2019 року університетом було укладено 823 договори про постачання товарно-матеріальних цінностей, продуктів харчування для студентської їдальні, своєчасне отримання робіт та послуг. З метою ефективного використання та прозорого здійснення закупівель товарів, робіт і послуг університет зареєстрований на електронному цифровому майданчику ProZorro. Усі закупівлі оприлюднено в електронній системі публічних закупівель ProZorro і відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» опубліковано звіти про укладені договори.

В університеті передбачено постійний контроль за цільовим використанням обладнання університету, що дає змогу продовжити термін його експлуатації.

Майно, яке перебуває на балансі університету, ефективно використано в навчальному процесі та господарській діяльності. З кожною матеріально відповідальною особою укладено договір про матеріальну відповідальність. Фактична наявність та умови зберігання матеріальних цінностей перевіряються щорічно в ході інвентаризації.

У жовтні 2019 року проведена річна інвентаризація, під час якої була

перевірена наявність матеріальних цінностей на загальну суму 61 млн. 948 тис. 220 грн.

За рахунок коштів спеціального фонду підтримуються в належному санітарно-технічному стані будівлі навчальних корпусів і гуртожитків, модернізується та збільшується комп'ютерна мережа, поповнюється лабораторна база, здійснюється оплата інших господарських видатків. На виконання умов колективного договору навчальні лабораторії, майстерні та допоміжний персонал постійно забезпечуються спецодягом, миючими та дезінфікуючими засобами.

Щоб забезпечити ефективне функціонування Університету, підтримку будівель у належному стані, розвиток матеріально-технічної бази необхідно вживати відповідних заходів економії. Реалізація цих заходів спрямована на залучення додаткових джерел фінансування, запровадження додаткових законодавчо дозволених платних послуг, інноваційних проектів, залучення міжнародних грантів, посилення контролю за раціональним використанням коштів спеціального фонду.

2019 рік університет завершує зі значним фінансовим запасом: на рахунку спеціального фонду достатньо коштів для стабільної життєдіяльності університету в наступному році.

6.2. Результати роботи адміністративно-господарської частини університету

Адміністративно-господарська частина як структурний підрозділ Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини проводить роботи, спрямовані на поліпшення матеріально-технічної бази університету, забезпечення усіх об'єктів енергоносіями, проведення капітальних і поточних ремонтів, створення сприятливих умов для навчання і проживання студентів, утримання приміщень і прилеглої території у належному санітарно-гігієнічному стані, підтримку та розвиток інфраструктури освітнього закладу.

За поточний рік виконано роботи для покращення стану будівель університету, удосконалення матеріально-технічної бази закладу та її структурних підрозділів, зокрема:

- здійснена перевірка готовності університету до нового навчального року (проводилися огляди приміщень навчальних корпусів, майстерень, гуртожитків);
- проведено низку робіт та перевірок з підготовки університету до роботи в осінньо-зимовий період з отриманням відповідних документів-дозволів;
- постійно проводилося технічне обслуговування автотранспорту університету, його страхування, придбання паливно-мастильних матеріалів;
- проведено роботи згідно з вимогами пожежної, екологічної,

- санітарної безпеки; здійснено обслуговування 108 шт. вогнегасників, проведено вогнезахист дерев'яних конструкцій даху навчального корпусу № 2, встановлено пожежну сигналізацію та систему оповіщення про пожежу у навчальному корпусі № 2, відеоспостереження навчального корпусу № 1, гуртожитку № 2;
- утилізовано 625 шт. відпрацьованих люмінесцентних ламп та 136,5 кг акумуляторів;
  - вивезено на полігон сміття будівельних, побутових відходів понад 20 т.;
  - велася робота для покращення умов праці співробітників університету: закуплена кліматична техніка, необхідне канцелярське приладдя, спецодяг, господарський інвентар;
  - закуплено матеріали та встановлено меблі у навчальні аудиторії та гуртожитки;
  - здійснювалася закупівля матеріалів для освітлення та проведення сантехнічних робіт. Електриками електродільниці проведено роботи по заміні 405 м. електромережі, 45 вимикачів, 60 розеток, 360 люмінесцентних ламп та 302 ламп накаливання на LED лампи. Відремонтовано і перероблено 150 світильників під LED лампи, встановлено 54 LED панелі.

Сантехніками слюсарної дільниці замінено: 131 п/м трубопроводів, 28 батарей опалення, 32 крани для води, встановлено 57 кулькових кранів на систему опалення, здійснено демонтаж, промивку і монтаж 23 батарей опалення, в гуртожитках у санвузлах і вмивальнях проведено ревізію запірної арматури, заміну 31 одиниці сантехнічних приборів.

З метою енергозбереження, поліпшення температурного режиму у будівлях навчальних корпусів №№ 2,3, гуртожитках проводилися роботи із заміни дерев'яних вікон на металопластикові конструкції.

Упродовж року було закуплено необхідні будівельні матеріали для проведення поточних ремонтів приміщень будівель університету.

- Силами робітників проведено поточний ремонт і виконано такі роботи:
- шпаклювання, фарбування фасадів навчальних корпусів № 1, адміністративно-навчального, центрального входу у навчальний корпус № 3, гаражів, майстерень, приміщень загального користування у будівлях університету;
  - поточні ремонти підмурку, відмостки будівель навчальних корпусів №№1, 2,3, майстерень, покрівлі та зливової мережі навчальних корпусів №3, № 4, підлоги коридорів навчального корпусу № 2 (з улаштуванням плит ОСБ та лінолеуму);
  - змонтовано підвісні стелі «АРМСТРОНГ» у коридорах навчальних корпусів № 2, № 3;
  - проведено комплексні поточні ремонти 28 аудиторій, 5 кабінетів, приміщень санвузлів, душових гуртожитків;
  - відремонтовано дах та стелажі теплиці, стелю у гаражі, накриття

«Зеленого класу» навчально-наукової агробіостанції.

За звітний період також зроблено капітальні та поточні ремонти підрядними організаціями, а саме:

- капітальний ремонт відділу комплектування та обробки наукової літератури;
- капітальний ремонт приміщення для зберігання книг відділів бібліотеки;
- капітальний ремонт інформаційно-бібліографічного відділу;
- капітальний ремонт сходової клітки запасного виходу навчального корпусу № 1;
- капітальний ремонт мармурової клітки та площадки навчального корпусу № 1;
- поточний ремонт частини фасаду, приямків, цоколю, ганку гуртожитку № 2;
- поточний ремонт спортивної зали навчального корпусу № 3.

Із метою збільшення площ навчальних аудиторій, лабораторій університету розроблено проектно-кошторисну документацію на капітальний ремонт навчального корпусу № 5, оголошено тендер на визначення підрядної організації, яка після укладання договору розпочне ремонтні роботи.

Загальна вартість проведених капітальних і поточних ремонтів у 2019 році склала понад 2 млн. гривень.

Особлива увага приділялася дотриманню вимог Державно-будівельних норм доступності до будівель університету маломобільних груп студентів: закуплено та встановлено у приміщеннях навчальних корпусів 77 тактильних табличок зі шрифтом Брайля, виготовлено переносний пандус для будівлі навчального корпусу №1, розроблено проектно-кошторисну документацію «Реконструкція будівлі навчального корпусу №3 у частині прибудови ліфта для людей з обмеженими можливостями». У 2020 році планується реалізація проекту.

Разом з тим сучасний університет потребує цілеспрямованої роботи із забезпечення комфортних умов для навчання, праці та відпочинку. Цей напрям діяльності у 2020 році залишається пріоритетним, тому заплановано:

- продовжувати реалізовувати комплекс заходів для вирішення в університеті проблем енергозбереження;
- придбати необхідні меблі, обладнання та сучасні технічні, електронні засоби навчання;
- створити належні соціально-побутові умови в навчальних корпусах та гуртожитках на основі новітніх технологій.

6.3. Організація роботи з охорони праці

Відповідно до Закону України “Про охорону праці”, нормативно-правових актів із питань охорони праці, робота служби охорони праці університету була спрямована на дотримання встановлених нормативів та

підвищення існуючого рівня охорони праці, створення безпечних і здорових умов праці, запобігання нещасним випадкам і професійним захворюванням у структурних підрозділах університету.

В університеті систематично проводилась робота по забезпеченню належного рівня по дотриманню вимог нормативних документів з охорони праці та пожежної безпеки, зокрема:

- розроблено та прийнято низку організаційно-розпорядчих документів (наказів, розпоряджень, положень, інструкцій тощо), в яких зафіксовані обов'язки та відповідальність керівників структурних підрозділів, працівників університету;
- дотримання вимог та створення на робочих місцях здорових і безпечних умов праці.

На виконання Закону України «Про охорону праці» працівники під час прийняття на роботу та в процесі трудової діяльності проходили навчання та інструктажі з питань охорони праці, пожежної безпеки, санітарії, надання домедичної допомоги. З метою якісного проведення навчання, інструктажів облаштовано кабінет з охорони праці багатьма посібниками, що дає змогу кожному працівнику надати необхідну інформацію за відповідним напрямком діяльності (роботи). На кожний вид роботи або професію розроблені інструкції з питань охорони праці, згідно з якими проводились відповідні інструктажі (загалом розроблено 103 інструкції з охорони праці). Відповідно до вимог керівниками, які несуть відповідальність за організацію безпечного виконання робіт, здійснювалась розробка та перегляд необхідних інструкцій з охорони праці (1 раз на 3 роки для робіт з підвищеною небезпекою та 1 раз на 5 років для решти робіт).

Постійно діючою технічною комісією до початку навчання перевірено готовність навчальних кабінетів, майстерень, спортзалу, ігрових та спортивних майданчиків, гуртожитків, інших приміщень, перевірено наявність оформлення актів-дозволів на проведення навчальних занять у кабінетах підвищеної небезпеки, навчальних майстернях та акти перевірки на надійність спортивного та ігрового обладнання у спортивній залі, спортивному майданчику, відповідність приміщень до вимог пожежної безпеки, забезпечення цих приміщень вогнегасниками та медичними аптечками. Перед початком навчального року проводилась робота з керівниками підрозділів для створення безпечних умов праці та навчання учасників освітнього процесу.

Усі мешканці гуртожитку перед поселенням пройшли вступний і первинний інструктажі з безпеки життєдіяльності та пожежної безпеки, ознайомилися з правилами проживання в гуртожитках.

До початку освітнього процесу куратори груп провели вступні інструктажі зі студентами, про що свідчать записи у відповідних журналах.

В університеті здійснювались заходи для запобігання виробничому травматизму, створення безпечних умов праці, обстеження механізмів, устаткування та обладнання, які експлуатують у виробничих приміщеннях

факультетів, майстерень тощо. Обстежено приміщення і споруди, які потребують ремонту або реконструкції.

Відповідно до наказу ректора затверджено відповідальних осіб за охорону праці в структурних підрозділах університету. Працівники певних категорій пройшли медичні огляди (стаття 169 КЗпП України та Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21.05.2007 р. № 246).

У навчальних корпусах, гуртожитках наявні вогнегасники та інші засоби пожежогасіння, встановлено внутрішню протипожежну сигналізацію, відеоспостереження гуртожитків та корпусу №1.

РОЗДІЛ VII. ІНФОРМАЦІЙНИЙ СУПРОВІД ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ

7.1. Презентація університету на міжнародних та всеукраїнських виставках

У 2019 році УДПУ імені Павла Тичини став активним учасником Міжнародної спеціалізованої виставки «Освіта та кар'єра – День студента 2019», що проходила 15–16 листопада 2019 року в Національному центрі ділового та культурного співробітництва «Український дім» та Десятої Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти», яка відбулася 14–16 березня 2019 року у приміщенні Київського Палацу дітей та юнацтва.

На цих заходах університет не лише презентував свої досягнення та рекламував освітні послуги, але й отримав нагороди – гран-прі в номінації «Інклюзивна освіта: рівні права – рівні можливості», а також почесне звання «Лідер вищої освіти»; гран-прі Лідер наукової та науково-технічної діяльності, золоту медаль у номінації «STEM-навчання як освітній ресурс XXI століття».

У рейтингу Top Universities in Ukraine 2019 Ukrainian University Ranking у 2019 року наш університет посів 24 місце серед 171 українського ЗВО.

У рейтингу Ranking Web of Universities від Webometrics, що визначає місце ВНЗ відповідно до ступеня представлення його діяльності в Інтернет-просторі, у липневому міжнародному рейтингу Webometrics УДПУ увійшов у Топ-100 українських вишів та піднявся на 69 позицій (з 150-го на 81 місце) серед 320 закладів вищої освіти України та займає 7876 -е місце (серед майже 20 тис. світових ЗВО).

В академічному рейтингу закладів вищої освіти України «ТОП-200 Україна», представленому Центром міжнародних проектів «Євроосвіта» у партнерстві з міжнародною групою експертів у червні 2019 року, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини посів 110-е місце.

7.2. Представлення університету в засобах масової інформації

Інформаційна політика в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини забезпечується у декількох напрямках: друковані ЗМІ (регіонального та всеукраїнського статусу); Інтернет; радіо та телебачення; участь та організація інформаційно-рекламних заходів; встановлення інформаційного зв'язку з органами державної влади та місцевого самоврядування; виготовлення рекламно-виставкової, сувенірної та рекламно-поліграфічної продукції.

Здійснення інформаційно-презентаційної діяльності є пріоритетним напрямом роботи університету. Наш заклад освіти у своїй діяльності дотримується принципу відкритості і конструктивного діалогу, забезпечує

повноту інформації як про стратегію і плани розвитку, так і про поточні події, ми прагнемо до якнайповнішого задоволення громадської потреби в достовірній інформації.

Здійснення інформаційно-презентаційної діяльності є пріоритетним напрямом роботи прес-центру університету (у структурі центру культури і дозвілля «Гаудеамус»), інформаційно-обчислювального центру, відділу професійно-кар'єрної орієнтації та доуніверситетської підготовки та відповідальних осіб на факультетах/інституті, в інших структурних підрозділах.

У 2019 році підписано близько 50 угод про співпрацю та надання послуг із розміщення інформаційно-реklamних матеріалів у газетах, журналах, радіо, телеканалах та Інтернет-ресурсах міського, регіонального та всеукраїнського значення. У пресі як місцевого так і всеукраїнського рівня за звітний період опубліковано близько 100 статей про важливі події у житті нашого закладу.

Для інформування громадськості як на внутрішньому так і на зовнішньому рівнях УДПУ також випускає власну газету «Педагогічні вісті», яка є у друкованому і в електронному форматах.

Згідно із законом України «Про вищу освіту» університет оприлюднює на офіційному веб-сайті інформацію про реалізацію своїх прав і виконання зобов'язань. Університет дотримується принципу відкритості і конструктивного діалогу, забезпечує повноту інформації як про стратегію і плани розвитку, так і про поточні події, прагне до якнайповнішого задоволення громадської потреби в достовірній інформації.

У звітному році 43 сайти в Україні розміщували новини про університет, серед них Освіта.іа, освітній портал «ПедПРЕСА», портал «Вища освіта», сайт Міністерства освіти і науки України, департаменту освіти ЧОДА та велика кількість обласних, регіональних та місцевих Інтернет-ресурсів. Про університет, досягнення його студентів і викладачів було оприлюднено 1500 новин.

Новим напрямком інформаційної політики є розповсюдження інформації про університет через соціальні мережі.

Для представлення інформації про діяльність університету через радіо та телебачення налагоджено співпрацю з місцевими телекомпаніями. Телевізійні інформаційно-реklamні сюжети про університет у новинах, реklamних блоках та телепрограмах традиційно транслюються на місцевому телебаченні, а також на інших телеканалах Черкащини і прилеглих областей.

УДПУ є активним організатором інформаційно-реklamних заходів. Університетські зустрічі, конференції, презентації, виставки, концерти, ярмарки та інші заходи є засобами візуалізації, які впливають на імідж закладу. Окремим напрямком інформаційної політики є розповсюдження інформації про університет, привертання уваги до нових спеціальностей, можливостей їх отримання через соціальні мережі – Facebook, та Instagram.

Інформаційна політика університету у 2019 році спрямовувалася також

на встановлення інформаційного зв'язку з органами державної влади та місцевого самоврядування.

Нові вимоги інформаційного простору зумовлюють необхідність виготовлення рекламно-виставкової, сувенірної та рекламно-поліграфічної продукції. З метою просування бренду університету, поширення єдиного корпоративного стилю активно використовується розроблена брендова продукція, зокрема, папки, ручки, блокноти, грамоти, подяки тощо.

РОЗДІЛ VIII. ДОТРИМАННЯ УМОВ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ

В університеті діє Колективний договір, схвалений конференцією трудового колективу 15.02.2017 року на термін 2017-2020 рр., яким регламентуються та врегульовуються трудові і соціально-економічні відносини між адміністрацією та трудовим колективом, захист прав та інтересів працівників.

Упродовж звітнього періоду вчасно (два рази в місяць) виплачувалася заробітна плата працівникам університету. Відсутня заборгованість з виплати стипендії. Своєчасно виплачувалися відпускні усім членам колективу.

Здійснювалися гарантовані виплати :

- науково-педагогічним та педагогічним працівникам надбавки за вислугу років;
- щорічна допомога на оздоровлення науково-педагогічним працівникам виплачувалась у повному обсязі в розмірі посадового окладу під час надання відпусток;
- щорічна грошова винагорода за сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків у розмірі посадового окладу;
- преміювання працівників.

Надавалася одноразова грошова допомога на поховання близьких родичів згідно із заявою працівника та наказом ректора, а також матеріальні допомоги на лікування та у зв'язку з важким матеріальним становищем.

Внесено зміни до Колективного договору від 10.09.2019 р., які стосуються:

1. Збільшення розміру премії до ювілейних дат, до професійних і державних свят.
2. Встановлення премії для науково-педагогічних працівників:
  - за захист дисертації – у розмірі одного посадового окладу;
  - за публікацію статті у виданнях, що цитуються у науково-метричних базах, за отримання ліцензії, патенту на корисну модель, винахід – у розмірі 25% від посадового окладу кожному співавтору;
  - за одержання гранту – у розмірі 50% від посадового окладу;
  - за підготовку матеріалів для проведення ліцензування спеціальностей та акредитації освітніх програм – у розмірі до 50 % від посадового окладу.
3. Розмір матеріальної допомоги на поховання близьких родичів збільшено вдвічі (за рахунок університету до 2000 грн., за рахунок профкому – до 1000 грн.). У випадку смерті співробітника матеріальну допомогу його родині збільшено до 3000 грн. за рахунок спецфонду університету, до 1500 грн. за рахунок профкому.

Також збільшено розмір матеріальної допомоги до одного посадового окладу за рахунок спецфонду університету та за рахунок профкому від 300 грн. для працівників університету у випадку тривалого їхнього лікування.

З метою створення здорових і безпечних умов праці в університеті відповідно до Колективного договору виконано комплексні заходи для досягнення встановлених нормативів безпеки гігієни праці та виробничого середовища, підвищення рівня охорони праці, запобігання захворюванням, аваріям і пожежам (Розділ 6. Охорона праці та здоров'я), а саме виконано – пункти 6.1, 6.2, 6.3., зокрема:

- згідно з атестацією робочих місць за умовами праці, яка проводиться один раз на 5 років, ужито заходи для покращення умов праці та надаються відповідні пільги і компенсації за шкідливі та небезпечні умови праці працівникам університету, а саме: відповідно до Колективного договору (РОЗДІЛ 6. Встановлення гарантій та компенсацій) працівники, зайняті на роботах із важкими та шкідливими умовами праці, за переліком видів робіт, професій і посад отримували додаткову оплату до основного окладу та додаткові щорічні відпустки, спеціальний одяг, взуття та інші засоби індивідуального захисту (додаток В. Колективного договору);

- упродовж року сервісні служби та навчальні лабораторії, майстерні отримували мийні та дезінфікуючі засоби. Проводилася профілактична дезінфекція гуртожитків та їдалень;

- реалізовано низку заходів для покращення житлових умов у гуртожитках університету. Постійно здійснювалися поточні ремонти приміщень, меблів, поновлювалася білизна.

Протягом звітного періоду юридична служба та профком університету надавали юридичні консультації співробітникам, які працюють у різних структурних підрозділах університету, зокрема:

- з трудових питань, пов'язаних з укладанням трудового договору/контракту, зміни істотних умов праці;

- з питань нової редакції Закону України «Про вищу освіту»: пояснення прав, обов'язків та гарантій науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників, норм робочого часу, повноважень вченої ради, конференції трудового колективу, порядку відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти тощо;

- з житлових питань: житлові права та обов'язки мешканців гуртожитків, порядок надання житлової площі в гуртожитках, плата за користування житловою площею у гуртожитках, виселення з гуртожитку тощо.

Сьогодні в університеті працює 81 особа з особливими потребами, права і законні інтереси яких захищено у повному обсязі.

В університеті відповідно до вимог Колективного договору виділено кошти для поповнення бібліотечного фонду новими книгами, посібниками, фаховими журналами, здійснено передплату на періодичні видання.

За підтримки профкому, Центру культури та дозвілля «Гаудеамус» проводилися новорічні ранки для дітей працівників та студентів. Діти шкільного віку членів профспілки отримали за рахунок профкому новорічні подарунки.

Профспілковий комітет брав активну участь у житті колективу університету та в його управлінні, забезпечував нормальний психо-емоційний клімат у трудовому колективі.

Профком університету тісно співпрацює з обкомом профспілки. За клопотанням профкому на лікування важкохворих працівників, які потребували тривалого лікування, Президія Черкаського обкому профспілки у 2019 році виділила 15 тис. грн.

У звітному році на виплату допомоги працівникам, які її потребували в зв'язку з важким матеріальним становищем та на лікування, використано із бюджету профспілки 208 тис. грн.

Профком виділяв кошти на оплату відпочинку дітей працівників у пришкільних та дитячих таборах, на компенсації за санаторно-курортне лікування працівників та студентської молоді. У 2019 році із бюджету профспілки на оздоровлення членів профспілки та їхніх дітей використано 86 тис. грн.

Порушень у виконанні умов Колективного договору у звітному році не виявлено.

Ректор

О. І. Безлюдний